

Sèsí-Kídísì wenaamá Ìsáà wàhaà-ma

« La Bonne Nouvelle de Jésus-Christ que Jean a écrit »
(Evangile de Jean)

Ta deenamá cecemá / Edition préliminaire

Tómú mèmù tà dènà-pu-ní / Publié par :

APSEN

TANGUIETA, REP du BENIN

Dépôt Légal N 6482; 4ème trimestre 2012

Bibliothèque Nationale

ISBN : 978-99919-872-3-1

4ème trimestre 2012

L'Évangile de Jean en naténi

Publié sous le titre

Sèsí-Kídísì wenaamá Ìsáà wàhaà-ma

Les illustrations aux pages 8 et 31 par Horace Knowles

© The British & Foreign Bible Society, 1954. 1967. 1972.

Additions et amendements par Louise Bass

© The British & Foreign Bible Society, 1994.

Reproduite avec autorisation.

Les illustrations aux pages 12, 18, 36, et 38 par Darwin
Dunham.

© United Bible Societies, 1989, Nairobi, Kenya.

Reproduite avec autorisation.

L'illustration sur la couverture est reproduite avec
autorisation © David C. Cook Publishing Co., 1978.

© 2013. Tanguiéta. Tous droits réservés par APSEN sur tout
le texte de ce livre.

Edition préliminaire, 1er tirage 2012 : 4 (200 exemplaires)

Sèsû wenaamá Ìsáà wàhaà-ma

Cetá kamámá

Sèsû tɔntɔndikó, Ìsáà-dà wàhaà ye pòkàtà mentà-ní è péé Èfési yɔtí. Ò mɛe de tà wàhaà Sùwífùpa-dà Sèdisàdém yɔtí pódáma de wihìna-pa kà pà yòn weèdɔpa é taá è péé tɔpa heèka meheká. Ò de b̀h̀ta tá tantá m̀mpà pú yòn-pa-dà Sùwífùpa, è há kɔ̀ pa cɔ̀di Kídísì. Ò pà wàhaà è kpèi é yahikàna pa ẁnti-dà, kà pá n'dań è yò Sèsû yòn Weèdi takadáko-dà Ìsìdàyédìpa ceí-ko. Ò yòn Weèdi bíitá-dà m̀ntà pà tɛ̀-ta-ní f̀umu, è t̀mà yòn f̀uku f̀h̀nɔ. Ìsáà wenaamá pòkàtà meheká, ò weè-é-ma Sèsû bih̀namá n'̀ f̀umu p̀ama màc̀ kà tɔpa pú mà wedà, k'yè n'yònà: Potóoma Kánà yɔtí meheká, o peètamá nà Nìkòdém, o peètamá nà Sàmàd̀i poòo, B̀tisatàà h̀ta kpekànamá, m̀ǹ ỳn-kó-ní n'̀ pedáma dih̀namá.

Ìsáà bekú è yò Sèsû yòn Weèdi wemá-dà m̀mà kɔ̀-ma ỳmá. K'yèe wemá é h̀n nido é t̀ni è péé-nà nìpa. Ò t̀mà bekú è yò meǹ-̀dà héé múnápàama dif̀̀, è yòn dimá m̀mà cútà-ma-ní nà h̀nka, è yòn f̀uku wenkú, è yòn h̀c̀ento m̀ǹ, è yòn c̀ku, è yòn hánǹdi, è yòn péesɔpú m̀mmú, è yòn f̀umu m̀m̀ bá ỳpú. Ò d̀haà ỳi Sèsû wemá n'̀ p̀ama cakú-sa h̀nka-dà k'yè s̀di. Ò pú wedà Sèsû pedáma wemá, n'̀ cekaàma o t̀mú, àmá ò wekàna è yò Sèsû-dà yòn Weèdi wemá, k'yèe wemá m̀e de péé-nà Weèdi nà cetáma-ní. Meǹ-̀dà Báaa t̀n-má-ní f̀uku meheká. M̀mpà kú wennì penti-pá Weèdi, pà kó neé nì yáda-ma n'̀ kú ǹti. Ìsáà wàhaà o Wenaamá è kpèi nìpa-dà é taàa pa

dandaní Sèsî hî̀nka k'yé teha kà pá dé́tá fò̀umu.

Ñte o pò̀kàta wemá tun-tùnkaàma ma tò̀ma:

Ìs 1.1-18 : Wemá cetádi: Wemá mèmà bá yò̀má kpá̀ntà nìdo.

Ìs 1.19-4.54 : Bekà̀cecemá, póǹtáyí̀pa cecepá, há̀kádàma
cecemá, weèdò̀pa cecepá.

Ìs 5.1-12.50 : Sùwífùpa kpé̀mma síi-nà Sèsî o cakàma mà̀cɔ̀ kú
hî̀nka.

Ìs 13-17 : Sèsî bekáà o cɔ̀ɔ̀di o tontò̀ndipá pa cɔ̀ɔ̀di pesá nà
biòhànamá ò̀ pà kɔ̀ɔ̀-ma.

Ìs 18-20 : O Yò̀kànamá háá n'ò̀ kúmú nedáma

Ìs 21.1-25 : Wemá kò̀udi: Sèsî cɛ̀à o nìku o tontò̀ndipá.

1

Pà tò-ko Wemá-dà kɔ̀nì Wenikú nà fò̀umu nìpa

¹ Nà cetáma, Wemá de yò̀ péépu-dà. Ye Wemá de péé-nà Weèdi-dà è yòn Weèdi. ² Mà de péé-nà Weèdi-dà nà cetáma. ³ Weèdi de héè kà memá-dà é paà niì wèni. Yè̀cɛ̀ kó̀s mii péé-sà wèni kà p'èè paà kà mà kó̀. ⁴ Ma meheká-dà fò̀umu de péé-ma, k'yèè fò̀umu mèe kɔ̀nì nìpa wenikú. ⁵ K'yèè wenikú tii fau yí̀pu meheká, yí̀pu mèe pú neè é kù kò̀.

⁶ Kà Weèdi é tòn-ní nìdo kà p'ò̀ tò *Ìsáà. ⁷ K'ó tèni è yòn pútáko è kó caka wenikú wemá k'yé teha kà nìpa wèni é n'dań ku hî̀nka n'ò̀ de cakú-sa kpémú. ⁸ O mónn de pú yòn wenikú, àmá ò̀ de tèni è kó caka wenikú wemá-dà. ⁹ Ye kú wenikú-dà de yòn wenikú mónkú, mèǹkù tèni-kú-ní fò̀uku meheká è kó wekàna

nìpa weñni.

¹⁰ Ye Wemá mèmà de yòn-ma nido de péé-ma fòùku meheká.

Weèdi paà fòùku nà memá-dà, nà mema nìpa pú mà bantà. ¹¹ Kà má tèni ma kpéepá pesá, ma kpéepá pú mà tàntà. ¹² Àmá, kà pàcɔ́ é mà tànta, è mà dań, kà má pà kɔ́ɔ́ nɔ̀ti kà pá hɪn Weèdi bíhí.

¹³ Pà pú hɪn Weèdi bíhí é n'yònà nido hɔ́ hɪmpú é pedá bíhí kà hí n'yòn o bíhí, àmá Weèdi-dà héè kà pá hɪn ni bíhí.

¹⁴ K'yèe Wemá hɪn nido é de tèni è péé ti cɔ̀hòka è káá paàsuumá sàma, è toó webeèdi. Ti déhà-á-ma wehimú Weèdi kɔ́ɔ́-mu ni bínàcɔ́. ¹⁵ Ìsáà de wedà-á-ma o wemá, ò de dedí kpeéma è yò: N de ne weì-ko kú wemá, n de tònà tɪ́n wòni: Mèhèn pení-ko-ní n dàhàka n hàt-á-ma, mì tee-sá, ò de yò péé-pu-dà kà pá nɛ́ n pedá. ¹⁶ O kú pesá-dà paàsuumá weñni tɪ̀ni-ma-ní ma tɔ̀ma è yèhu-ní, kà ti mà déékú. ¹⁷ Weèdi ti kɔ́ɔ́-ní ni kpéńtinùka nà Mòyísí-dà, àmá ni paàsuumá nà ni webeèdi, Sèsí-Kídísì-d'èè ti teèní. ¹⁸ Òcɔ̀n pú déhà Weèdi daadí yèni. Àmá ni bínàcɔ́ mèhèn yòn-ko Weèdi, è péé-ní Báàa pesá-dà nì ti bahìnà.

Ìsá-Bàtísì cakàà-sa Sèsì hɪ̀nka

Dentá Mátíyèè 3.1-12; Mádíkì 1.1-8; Dúki 3.1-18

¹⁹ Kà Sùwífupa kpémma é tɔ̀n-ní nà Sèdisadém, Dòhàka yàmma nà *Dèfítìpa è yò pá tèni é béka Ìsáà ò yòn-ko. Nte ò de pá tɛ́nkaàma: ²⁰ Ò de pú pà sònà yècɛ̀ɛ̀, àmá ò de pá cakàà-á-ma pópóí è yò: N pú yòn Kídísì. ²¹ Kà p'òò béka è yò: Aá yòn wodà? A yòn Èdî-dà? K'ó pá tɛ́ná è yò: Ụ̀, n pú yòn Èdî. Kà pá yò: A yòn *Weèdi wetɛ́nàko ti ceí-ko-dà? K'ò yò: Ụ̀. ²² Ye wòni kà pá

yò: Aá yòn wodà? Ti caka-ní kà tí taá é déhá ti kó caka-sá mèm̀pà ti tòn-pá-ní. F́ń́ tonà a yòn wodà? ²³ K'ó pà t́nà è yò: N kú wemá-dà Weèdi wet́nako Èsàyí de wedà-ma è yò: N yòn mèǹǹ bekani-ko-dà càwenkú meheká è tonà: D̀hà-nà c̀ku kà kú n'códí sukú Bateó kpémú.

²⁴ Pà de tòn-pá-ní Ìsáà pesá, pa meheká Fàdísipa de péé-ma^a. ²⁵ Kà p'òò béka è yò: K'à pú yòn Kídísì, yoo Èdí, yoo Weèdi wet́nako ti ceí-ko, badà há tee k'à *cómù nìpa? ²⁶ Kà Ìsáà é pà t́nà è yò: Mmí n ne cómù nà néemá-dà. Àmá, òc̀ǹǹ péé-ma ne còh̀kà kà ne mum p'òò yáá. ²⁷ Ò pení-ma-ní n dàhàka, bá n pú sà̀nà n kó dákádá-ma o nè̀ti naẁ̀nci. ²⁸ Mii kú wenni de pakú *Bètànî^b yotí-dà, Sù̀t̀t̀t̀ kónsòidi t̀̀di Ìsáà de cómù-sa nìpa.

Sèsî, Weèdi h̀̀bíidí

²⁹ K'yé weka, kà Ìsáà é déhá Sèsî k'ò pení. K'ò yò: Nte Weèdi *h̀̀bíidí mèǹǹ dè̀-di niku s̀̀ma. ³⁰ Meń kú wemá-dà n de wedà-ma è yò: Nido òc̀ǹǹ pení n dàhàka è n h̀̀t̀, mìl tee-sá ò de yòò péé-pu-dà kà pá neé é n pedá. ³¹ N mónnì de p'òò yáá, àmá n t̀ni è cómù nìpa nà néemá è kpèi òò bahina Ìsìdàyédì niku-dà. ³² K'ó t́má wedá o h́nka è yò: N déhá kà Weèdi Sèdi-dà é cútá-ní nà h́nka è yònà pà̀nd̀di é t̀ni é c̀mú o h́nka. ³³ Mmí, n de p'òò yáá, àmá mèǹǹ n tòn-kó-ní è yò n ní n'cómù nìpa nà néemá n

a **1.24** Ti kó neé t́má t́nà-ma ye weǹdi è yò pà de tòn-pá-ní Ìsáà pesá de yon Fàdísipa-dà.

b **1.28** Ye kú Bètànî yotí de ceí-nà-á-ma Dàsáà n'̀o pot̀pa de péé-ti kú meheká.

cakáà è yò: A kó déhá kà Weèdi Sèdi é cútá-ní é tènì é còmú-ko kú híńka, menń-dà kó cóntá nìpa nà Weèdi Sèdi^c. ³⁴ N déhá-sa-dà nà n nònci è mèe ne cakú è yò ò yòn Weèdi bíitá-dà.

Sèsî dapàmma cecepá

³⁵ K'yé weka, kà Ìsáà é tùmá tóní ò wontà péé-sa è nòò-nà o dapàmma pàdéé. ³⁶ K'ó déhá Sèsî k'ò kẹhedi, k'ò yò: Nte Weèdi hɔ̀ɔ̀bíídí. ³⁷ Y'oo dapàmma pa déeka yeekaà-ma k'ò yò mema, kà pá yídá é tũ̀na Sèsî. ³⁸ Kà Sèsî é fitá-ní é n'hj̀tà p'òò tũ̀n, k'ó pa béka è yò: Ne penti ba? Kà p'òò téná è yò: A hɔ̀ɔ̀ta péé ya Hádábí? (Ye yèdi kpèi é n'yò dakpẹ̀nn-dà.) ³⁹ K'ó pa téná è yò: Yáńí-nà-ní é déhá. Kà pá kàhá é tèi é déhá o hɔ̀ɔ̀ta, é cántá o pesá é dehà wentũ̀uní. Yè de hɔ̀ɔ̀ta wòni mànàhì kpéemá-dà podì yohokú.

⁴⁰ Ye nìi pàdéé mèm̀pa de yeekaà-pa Ìsáà wemá é tũ̀na Sèsî, p'òòcɔ̀ kú yèdi-dà de deè Àntìdèè, Sìmɔ̀ɔ̀ Píyèè kúcàa. ⁴¹ Àntìdèè de cedí é peeta-nà o kúcàa Sìmɔ̀ɔ̀-dà òò caka è yò: Ti déhá-á-ma *Mèsî. (Ye yèdi kpèi é n'yò Weèdi təkadáko-dà, ni cɔ̀ɔ̀di-dà nà Kídísì). ⁴² K'òò tanà Sèsî pesá é tèi kà Sèsî òò wántá è yò: A yèdi-dà Sìmɔ̀ɔ̀, Ìsáà^d bíitá. Pà kó nà n'yún sàmà-ní *Sèfásì-dà. (Ye yèdi, mení-dà tùmà deè Píyèè nà bookú tókú. Ka déèdi kpèi é n'yò tɔ̀ɔ̀di-dà).

C 1.33 É cóntá nìpa nà Weèdi Sèdi kpèi é n'yò: Sèsî kó héé kà Weèdi Sèdi é cútá-ní nìpa híńka-dà.

d 1.42 Pòkàhì hìcɔ̀ kú meheká pa yún ye Ìsáà-ní Sònásì-dà. Menn de ceń-nà-á-dà Ìsá-Bàtìsì.

Sèsî yí Fídípù nà Nàtànàyédi

⁴³ K'yé weka, kà Sèsî é n'kpèi é taá Kàdidèè tempààku meheká é peèta-nà Fídípù, óò caka è yò: N tuùna-ní! ⁴⁴ Fídípù de yòn Bètisàidáà yṛtí kóóó-dà é n'yònà Àntìdèè nà Píyèè. ⁴⁵ Ye kú dàhàka, kà Fídípù é peèta-nà Nàtànàyédi, óò caka è yò: Ti déhà-á-ma Mòyìsì de wedà-ko kú wemá kpéñtinùka pòkàta meheká, kà Weèdi weténa pa mèè té de wedá o wemá pa pòkàhi meheká. Mení-dà Sèsî Nàsàdétì kóóó, Sòséfù bíitá. ⁴⁶ Kà Nàtànàyédi óò béka è yò: Suusá yècèè kó neé-dà é yeèní nà Nàsàdétì? Kà Fídípù óò téná è yò: Yàní é déhá.

⁴⁷ Kà Sèsî é déhá kà Nàtànàyédi pení o pesá, k'ó wedá o wemá è yò: Nte Ìsìdàyédi bíitá móntá kà nuñhetí kóó ta meheká. ⁴⁸ Kà Nàtànàyédi óò béka è yò: Nté a himà è n yáá? Kà Sèsî óò téná è yò: M'a déhà-á-ma k'à kàdi *kankamú fṛdi kà Fídípù é neé áa yíí.

⁴⁹ Kà Nàtànàyédi óò caka è yò: Dakpènn, a yòn Weèdi bíitá-dà, Ìsìdàyédipa wódo. ⁵⁰ Kà Sèsî óò téná è yò: M'a cakàà-pu kpémú è yò m'a déhà kankamú fṛdi, dà tee k'à dañ nkéè? A kó déhá-ma niìyà sàsa k'yè wehinà miì.

⁵¹ K'ò túmà yò: N ne cakú bemú-dà, ne kó déhá-ma kà híñka é

kpeta, ka Weedi tontondipa dikù è cúúkú-ní *Niifòuò bíítá hínka^e.

2

Sèsî cèhènà néemá kà má hìn naàma potóóma daadí

¹Dataádi daadí, kà pá m'pakú potóóma Kànáà yotí Kàdidèè tempáaku meheká, kà Sèsî màa yè péé. ²Kà pà mèè té yíí Sèsî n'òo dapàmma ye potóóma. ³K'yé m'pení pení, kà naàma^f é dóntá, kà Sèsî màa óò caka è yò: Pà koò pú kaá-nà naàma. ⁴K'òò téná è yò: N màa, fún-dà kó n caka n kó paá-sa? N wòni mum pú tèi. ⁵Ye wòni, k'òò màa é caka ye potóóma dehèpa è yò: Paá-nà ò kó ne caka-sá weñni.

⁶È hótà táàka yúuka kàkòdì péé ye pesá. Ka kú meheká-dà Sùwífupa de h́ paá-ma néemá é m'pakú-nà pa wekànamá kákamú. Yúúdi bá mènì dèè-di de kó neé tañta-á-ma dítidipa kòta kpéemá. ⁷Kà Sèsî é caka ye dehèpa è yò: Súná-nà ye yúuka néemá. Kà pá kà súná háá nà ka nùka. ⁸K'ó pà caka è yò: Yantá-nà sámà ye néemà céma é taá kójú potóóma dehèpa kpénn k'ó dempa. Kà pá mà yantá é taá ò kójú. ⁹K'ó dempa ye néemá é

E 1.51 Túmá dentá-nà cetáma pòkàta meheká 28.12. Kà Weedi tontondipa dikù è cúúkú-ní Niifòuò bíítá hínka: Pà yòhènì Sèsî-dà yèhekú ye pesà. Ye yèhekú bodí teñka-dà háá nà hínka, kà Weedi tontondipa dikù è cúúkú-ní. Yè kpèi é caka è yò, Weedi yeèhu nà Sèsî pesá-dà è wei-nà nìpa, kà nìpa mèè té yeèhu n'òo pesá è wei-nà Weedi. Mení-dà péé pa còhòka è tee kà pà wei-nà pa tòpa.

f 2.3 Ye naàma de yòn dìfèè-dà.

n'hj̀tà mà cèhènà é h̄j̄n naàma. Ò de pú yáá ye kú naàma yèni-sá-ní, àmá dehèpa mèm̀pà de yúéí-pa ye néemá, mempa de yáá-ma mà yèni-sá-ní. K'ó yíí ye podɔ̀ɔ, ¹⁰ óò caka è yò: Nìi weh̄ni h̄j̄ denà é k̄j̄j̄ càm̄ma naànaamá-dà. Kà pà n̄i t̄j̄n wòni è deh̄, k'òá neé deèna-ní mèm̀à pú naa-má. Kà f̄j̄n h̄á h̄j̄nà naànaamá háá wòni menì!

¹¹ Ye kú pón̄táp̄ám̄à-dà Sès̄s̄i de p̄aà-ma Kànáà yotí, Kàdidéè temp̄aàku meheká, kà mà yòn̄ o ȳj̄dó cecedó. Ò de ò pan̄à è kó beka o wehimú s̄apu-dà, k'òo dap̄àm̄ma é taàa pa dandaní o h̄j̄nka. ¹² Ye kú dàh̄àka, k'ó s̄j̄ntá Kàp̄èènaúm̄u yotí n'òò màa, n'òò kúcàpa é péé-n'òò dap̄àm̄ma, kà pá tèi é p̄áá ye pesá daàka c̄ma.

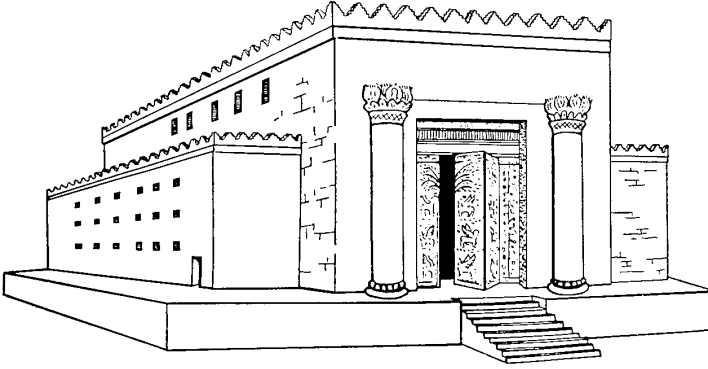
Sès̄s̄i b̄haà tantam̄ma Weèdi h̄j̄j̄ta meheká

Dentá M̄at̄iyèè 21.12-13; Mád̄ik̄i 11.15-17; Dúki 19.45-46

¹³ Sùwíf̄upa kúúdi pà toò-di *núnt̄iyèèma kúúdi, dà de tósí, kà Sès̄s̄i é pón̄tá Sèd̄isàdém̄. ¹⁴ K'ó tèi é dúú Weèdi h̄j̄j̄ta mùnku meheká, é déhá n̄ipa kà pà yedí nèci, nà h̄j̄ci, nà p̄àndòka. K'ó múntá déhá-nà díiceèdapá kà pà k̄adi pa tábúd̄ipa pesá. ¹⁵ Ye wòni k'ó p̄áá dáàfa nà w̄j̄ci, é pà b̄h̄à pa weh̄ni, é pà dèna ye Weèdi h̄j̄j̄ta meheká, nà pa h̄j̄ci nà pa nèci. K'ó wétá wétá díiceèdapá tábúd̄ipa, kà pa díci é ya-yahí teh̄ka. ¹⁶ K'ó yídá caka p̄ànd̄oyedàpa è yò: Tóó-nà miì kú wenni èè dèna. Ne dá kp̄áh̄ina n B̄áa h̄j̄j̄ta k̄àadi. ¹⁷ K'òo dap̄àm̄ma é dehta-ní wemá pà w̄t̄à-ma Weèdi pòk̄ata meheká è yò: Dók̄ama n k̄áá-ma a h̄j̄j̄ta h̄j̄nka-dà n h̄d̄à.

¹⁸ Ye wòni, kà Sùwíf̄upa kp̄èmm̄a óò béka è yò: Ȳj̄dó wodà a kó p̄áá-ma é ti beka è yò p'àà p̄j̄i-í-dà n̄udi è yò á m'p̄akú a p̄aà-sà?

¹⁹ Kà Sèsî é pà tǵná è yò: Pódá-nà Weèdi hǵ̀̀ta mentà, daàa kàtaḡ meheká, n kó tà maá-ma. ²⁰ Kà p'òò tǵná è yò: Beeká púnàhì nà kàkòò-dà pà paḡ-ma é neé madí ye Weèdi hǵ̀̀ta mentà, kà fún há kó paḡ daàa kàtaḡ é tà madí?

Weèdi hǵ̀̀ta

²¹ Ò há de weì-ta Weèdi hǵ̀̀ta de héé o wò̀̀nku-dà. ²² Sèsî yá̀ntáma dàhàka, k'òo dapàmma é dehta-ní è yò ò de yè wedà-ho. Ye wò̀ni, kà pá taàa dandaní pà wà̀ta-sa Weèdi pòkàta meheká, nà wemá ò de wedà-ma.

Sèsî yá̀ḡ-ma mì pée-sa nido yàma meheká

²³ Sèsî de péé Sè̀̀sàdém-dà ye nù̀̀ntiyèema kúúdi daàka meheká. Kà nìpa dódí é déhá pò̀̀ntápaḡma ò de paḡú-ma é taàa pa dandaní o hì̀̀nka. ²⁴ Àmá Sèsî de pú pà dań, mì tee-sá ò de yá̀ḡ-ma dédéí pa wè̀ni yò̀̀mpu. ²⁵ Ò de pú békú p'òò caka yè̀̀cḡ̀̀ nìpa hì̀̀nka, mì tee-sá o mónn de yá̀ḡ-ma mì pée-sa nido yàma meheká.

3

Sèsî nà Nìkòdém wèkòku

¹ Dòò òc̣̀n-dà de péé Fàdísipa meheká è yòn Sùwífupa kp̣̀n̄n òc̣̀, kà p'òò toò Nìkòdém. ² K'ó ṭ̀ni Sèsî pesá yènka kàc̣̀kà óò caka è yò: Dakp̣̀n̄n, ti yáá-ma è yò Weèdi a ṭ̀n-ní è yò á ti bihàna, mìi tee-sá, òc̣̀n pú kó neé paá yíipà a pakú-pà kà pà yon nìpa kà Weèdi p'òò péé-nà. ³ Kà Sèsî óò ṭ̀nà è yò: Webemú-dà m'a cakú-ma, òc̣̀n pú kó neé é déhá Weèdi wóòti kà pà p'òò pedà pàama. ⁴ Kà Nìkòdém óò béka è yò: Nté pà kó himà é ṭ̀má pedá nido mèn̄n kp̣̀n̄-ko? Ò kó neé é ṭ̀má tón-ní-dà o màà peutí meheká k'òò pedá déema?

⁵ Kà Sèsî óò ṭ̀nà è yò: Webemú-dà m'a cakú-ma, kà pà pú pedà nido nà néemá nà Weèdi Sèdi, ò pú kó neé é dúú Weèdi wóòti meheká. ⁶ Nido pedà-ko yòn n̄i-dà, Weèdi Sèdi m̄e pedà-ko yòn Weèdi Sèdi kooó-dà. ⁷ Yè d'áa dii nà m'a cakáa-ma è yò ne yonà pá ne pedá pàama-dà. ⁸ Yakú heu kù kp̣̀i-ká béka-dà. A h̄y n'you ku nampàta-dà, a há pú yáá kù yèni-sá-ní yoo kù yòn-kà béka. Ma c̣̀j̄di-dà nà nìpa pà pedà-pa nà Weèdi Sèdi.

⁹ Ye w̄ni, kà Nìkòdém óò béka è yò: Nté ye kú n̄i kó neé himà é paná? ¹⁰ Kà Sèsî óò ṭ̀nà è yò: F̣̀n̄-dà baà yòn Weèdi kp̣̀nṭ̀n̄ka bihànakó kp̣̀n̄n kà p'àà yáá Ìsidàyèdì n̄iku meheká, k'áá pú yáá ye kú niyà? ¹¹ Webemú-dà m'a cakú-ma, ti w̄i ti yáá-sa-dà, è ne cakú ti déhá-sa. Àmá ne pú kp̣̀i é teha ti wemá. ¹² Kà n ne w̄i-nà tenkà menkà kú paáma wemá kà ne pú n dań, nté ne kó himà é nà n dań, n kó ne w̄é-nà ṭ̀n̄ w̄ni h̄n̄ka kú paáma wemá?

¹³ Òc̣ẓn̄n̄ pú disì h̄ĩn̄ka daadí yèni, Niifòuò Bíítá bààsì mèn̄t̄à cút̄à-ta-ní nà h̄ĩn̄ka. ¹⁴ M̄òyìsì de kp̄é̄káàma kú bookú máàh̄ūḡt̄í wàfa òkú h̄ĩn̄ka càwenkú meheká é fà c̄óá, ma kú bookú-dà pà kó h̄imá Niifòuò bíítá é tà c̄óá, ¹⁵ k'yé teha kà mèn̄n̄ kú wenni tà dań-ko é d̄étá fòumu mèmù bá ȳò-pú. ¹⁶ Weèdi d̄ókáà fòuku sàma-dà é k̄z̄z̄-ní ni bínànc̄z̄, k'yé teha kà mèn̄n̄ nì dań-ko dá sèn̄, àmá k'ò d̄étá fòumu mèmù bá ȳò-pú. ¹⁷ Weèdi pú t̄on-ní ni bíítá fòuku meheká è yò tá k̄z̄z̄ yetádi n̄iku, àmá nì tà t̄on-ní è yò tá kù f̄h̄ina-á-ma. ¹⁸ Mèn̄n̄ tà dań-ko Weèdi pú k'òò k̄z̄z̄ yetádi, àmá mèn̄n̄ pú tà dań-ko Weèdi ò ȳò k̄z̄z̄-pu-dà yetádi, mì tee-sá ò pú dań Weèdi bínànc̄z̄. ¹⁹ Ñte ye yetáma yeèni-sá-ní: Wenikú t̄eni fòuku meheká, kà n̄ipa é kù yeda, é d̄óka ȳĩpu, mì tee-sá pa paáma pú coó. ²⁰ Mèn̄n̄ kú wenni pākú-ko s̄ĩma h̄z̄ n's̄é̄é-ma wenikú, ò m̄èe pú pení ku meheká mì tee-sá, ò wani o paákpákpààma kó fodá-ma-dà. ²¹ Àmá, mèn̄n̄ fòu-ko webeèdi meheká, ò h̄z̄ t̄eni-í-ma-ní wenikú meheká k'yé teha kà pá d̄éhá é n'h̄z̄tà o paáma bòn-nà Weèdi kp̄èkaàma.

Ìs̄áà cakú è yò Sès̄f̄i ò wehi-nà

²² Ye kú dàh̄àka, kà Sès̄f̄i é tadí Sùd̄éè tempààku meheká n'òò dapàmma. K'ò paá daàka c̄éma ye pesá nà m̄empá, k'ò cómù n̄ipa. ²³ Kà Ìs̄áà m̄èe té péé Èn̄s̄ò è cómù n̄ipa è h̄édí-nà Sàd̄im̄ mì tee-sá n̄émá-dà de wehi ye pesá kà n̄ipa k̄òdì-ní k'ò pà cómù. ²⁴ Yè de h̄z̄tà pà mum p'òò kpenà. ²⁵ Daadí yèni, kà Ìs̄áà dapàmma p̄àc̄z̄ é cetá n̄n̄n̄hicí nà Sùwíf̄ù òc̣ẓn̄n̄ wekànámá kákámú h̄ĩn̄ka. ²⁶ Kà pá tadí Ìs̄áà pesá é t̄èi óò

béka è yò: Dakpènn, a káà dèn dɔ̀ɔ̀ mènèn d'aa péé-nà-ko Sùùtèè sùéhèdi tɔ̀di, a de ti cakàà-ko kú wemá? Sámà, ò cómù-ú-ma, kà nìpa weñni kódi o pesá.

²⁷ Kà Ìsáà é pà téná è yò: Òcɔ̀n pú kó neé é n'káá yècɔ̀ kà Weèdi p'èè n'òò kɔ̀. ²⁸ Ne mómpá, ne kó neé caka-á-ma pópóí è yò n yò: N pú yòn Kídísì, àmá pà n nihìnà-ní è yò ní wedá o kpémú-dà.

²⁹ Nìdo mènèn tónkú-ko podò-dà héé podɔ̀ɔ̀, podɔ̀ɔ̀ dópo há hɔ̀ n'neèhi o fɔ̀di-dà òò besí, k'yè t'òò n'nadi n'òò you-má o boòku. Ye kú yañnaakù-dà mèè té n hɔ̀dà dédéí. ³⁰ Yè békú menín-dà é wehika kà mmí é yakàda.

Mènèn yèni-kó-ní nà hínka

³¹ Mènèn péé-ko-ní nà hínka, menín-dà wehinà niìya weñni. Mènèn péé-ko tenka ò yòn tenkà kóoó-dà, ò mèè hɔ̀ n'wei tenkà kpéésá wemá-dà. Mènèn péé-ko-ní nà hínka, menín-dà wehinà niìya weñni. ³² Menn cakú ò yèkaà-sa-dà n'òò déhá-sa-ní Weèdi pesá, òcɔ̀n há pú bekù ò cakú-sa. ³³ Mènèn teháà-ko ò cakú-sa, ye yañn-dà bantà è yò Weèdi cakú webemú. ³⁴ Weèdi tɔ̀n-kó-ní-dà cakú ni wemá mii tee-sá, Weèdi-d'òò súnà ni Sèdi pépédí. ³⁵ Báàa dósí-ma o bíitá é tà kɔ̀ɔ̀ nɔ̀ti niìya weñni hínka. ³⁶ Mènèn dañ-ko Weèdi bíitá, ò káá-ma fòumu mèmù bá yòɔ̀-pú. Mènèn mèè pú tà you-nà-ko toòka, ò pú kó dé tá ye fòumù, Weèdi fɔ̀di mèè kó m'péé-ma o hínka.

4

Sèsí pètà-nà *Sàmàdí podò òcɔ̀n

¹ Kà Fàdísìpa é yekà è yò nìpa mènnpà tùnì-pa Sèsí k'ò pà cómù

pa dódì h̄atà Ìsá-Bàtìsì kpéepá. ² Wɛbemú h̄ínka, Sèsí mónnì de pú cómù n̄ipa, o dapàm̄ma-dà de pa cómù. ³ Sèsí yèkaà-ma kà pà wèi m̄ema, k'ó yídá Sùdèè tempáàku é tón Kàdìdèè kpékú meheká. ⁴ K'ó n̄é yè tantá, yè békú ó deèta-á-ma Sàmàd̄í tempáàku.

⁵ K'ó t̄ei Sàmàd̄í yotí t̄ic̄t̄i kà pà t̄i toò Sísáà, kà t̄i hédí-nà *Sàkópù de p̄j-dí yèdi o bíitá Sòséfù. ⁶ Ye pesá-dà Sàkópù bíndadá péé-ma. Sèsí de t̄ei ye pesá-dà kà c̄emu òò wédà, k'ó kaadi-ho ye bíndadá béékú. Yè de h̄t̄a wè̀nku beé-nà yuuka h̄ínka-dà.

⁷ Kà Sàmàd̄í pòò òc̄j̄n é t̄eni n̄émá yúépu. Kà Sèsí òò caka è yò: N p̄a n̄émá ká n yàà. ⁸ Yè de h̄t̄a o dapàm̄ma tadí yotí meheká-dà è kó dontá-ní dimá. ⁹ K'yèè Sàmàd̄í pòò òò béka è yò: Nt̄é yè h̄imà f̄j̄n Sùwífù, k'à n c̄hu n̄émá mmí Sàmàd̄í kóóò è kó yàà? (Ò de h̄ín m̄ema, mì tee-sá Sùwífùpa de pú tókànì Sàmàd̄í yàmma.) ¹⁰ Kà Sèsí òò t̄ená è yò: K'à de yáá Weèdi p̄n-sá, nà m̄è̀n̄ toò-ko: N p̄a n̄émá ká n yàà, f̄j̄n-dà múntà de kó mà n'òò c̄hà é yàà, k'óa p̄a n̄émá m̄emà k̄j̄nì-ma fò̀umu.

¹¹ K'yèè pòò òò t̄ená è yò: Dakp̄è̀n̄, a pú káá d̄òkòwà̀n̄i, kà bíndadá t̄umà c̄umpu. Nt̄é a kó h̄imà é n̄ènta n̄émá m̄emà k̄j̄nì-ma fò̀umu? ¹² Ti yàdo Sàkópù-dà ti p̄j̄ ye bíndadá. O mónnì n̄i-í-ma ta n̄émá, n'òò bíhí, n'òò n̄otí. A maàhu è tonà a ò wehinà-á-dà?

Sàmàdî podo k'ò wei-nà Sèsî bíntadá pesá

¹³ K'òò tɛná è yò: Nìdo mènèn kú wenni kó yàà-ko ye néémà mèmà, néyàhakú kó tùmá óò cɛɛ-ma. ¹⁴ Àmá mènèn kó yàà-ko néémá n k'òò kɔɔ-ma, néyàhakú koò pú k'òò cɛɛ daadí yèni, múndikaà néémá n k'òò kɔɔ-ma kó kpánítá bíntadá-dà o meheká kà fòumu mèmù bá yòo-pú èè n'wudì-ní. ¹⁵ K'yèè podo óò caka è yò: Dakpɛ̀n, n paa-ní ye kú néémá k'yé teha kà néyàhakú koò dá n cɛdí, kà n mèè koò dá n'kòdì-ní miì néémá yúépu.

¹⁶ Kà Sèsî óò caka è yò: Taá é yíí-ní a dɔ̀ɔ̀ kà né tɛni. ¹⁷ K'yèè podo óò tɛná è yò: N pú káá dɔ̀ɔ̀. Kà Sèsî óò caka è yò: A hín-mà a pú káá dɔ̀, a naa-á-ma, ¹⁸ miì tee-sá, a kádà daapá pànùm-dà. Dɔ̀ɔ̀ a péé-nà-kò sàmà pú yòn a dɔ̀. Móma-dà a cakàà-ma.

¹⁹ Ye wòni, k'yèè podo óò caka è yò: Dakpɛ̀n, n déhà é n'hɔ̀tà a yòn Weèdi wetɛ̀nàko-dà. ²⁰ Ti yààpa Sàmàdîpa dɔ̀wáà Weèdi tɔ̀adì menì kú hínka-dà, àmá néna Sùwífupa, kà ne yò Sèdisàdém-dà ti yònà é n'dón-ma Weèdi. ²¹ Kà Sèsî óò tɛná è yò: Teha n

wemà memà: Wòni pení-ma-ní kà ne koò pú kó n'dón Báàa Weèdi t̃aḡḡḡ menì kú h̃nka yoo Sèdisàdém. ²² Nèna Sàmàd̃f̃pa, ne pú yáḡ Weèdi ne d̃ñ-di. T̃ñti Sùwíf̃pa, ti yáḡ-ma Weèdi ti d̃ñ-di, mì tee-sá f̃h̃namá yeèhu-ní Sùwíf̃pa pesá-dà. ²³ Àmá wòni pení-ma-ní, nì m̃e yò t̃empú-dà-ní, kà Weèdi Sèdi kó n'tempúnà weèd̃pa m̃mpá, kà pá n'dón Báàa Weèdi yè békú p'òò n'donkúma, mì tee-sá ye kú weèd̃pà kú bookù-dà Weèdi pentimá. ²⁴ Weèdi yòn sèdi-dà. Yè békú m̃mpà nì d̃ñ-pa ní nì n'dón nà webeèdi-dà nà Weèdi sèdi. ²⁵ K'yèe poò oò caka è yò: N yáḡ-ma è yò *M̃s̃î pà toò-ko Kídìsì pení. Ò kó t̃eni t̃ñ daadí é ti wekàna-á-ma ñi weñni. ²⁶ Kà Sès̃î oò t̃ñá è yò: Mmí-d'òò héé, mmí m̃ññ à w̃i-kò.

²⁷ Ye wòni k'òo dapàmma t̃ò-ní é t̃eni oò d̃há k'ò w̃i-nà poò, k'yé pà dii.

Àmá, p'òòc̃ñ pú neè oò béka ò békú-sa kú h̃nka ye poò, yoo òò w̃i-nà-sa kú h̃nka.

²⁸ Ye wòni, k'yèe poò é hédá-ho o c̃ta ye pesá é tón yotí meheká é t̃i é caka ñpa è yò: ²⁹ Ỹan'á-ní é d̃há nido m̃ññ n cakàa-ko n paḡ-sa weñni. Menn pú kó n'héé Kídìsì? ³⁰ Kà pá wiida-ní ye yotí meheká é t̃eni Sès̃î pesá.

³¹ Ye wòni, è h̃t̃à o dapàmma ò séúkú è tonà: Dakp̃ñn, dii yèc̃c̃!

³² Àmá, k'ò pà t̃ñá è yò: N káá dipú-dà è kó dii kà ne pú mù yáḡ.

³³ Ye wòni, k'òo dapàmma békú pa t̃òpa è tonà: Òc̃ñ dá ò n'tè-ní dipú k'ò dii?

³⁴ K'ò pà t̃ñá è yò: N dipú héé ní paḡ m̃ññ t̃ñ-kó-ní yàma kp̃i-

sá-dà, é yò tòmú ò n kǔ̀-*pu* è yò ní mù pàná. ³⁵ Nèna pú tonà yè kaá weèka kànàhì kà dití kó bii? Mmí há ne cakú è yò né yoòda ne nònci é wáńtá yèka, ka dití bii-í-ma è sà kǔ̀pú. ³⁶ Mèhèh kǔ̀-ko ceñ déhù o bootí-dà, è tíkánì dití fòumu mèmù pú yòhu-pú kpémú. Ye wòni, mèhèh bǔ̀dì-ko nà mèhèh kǔ̀-ko pà péé wèèdi nìcǔ meheká-dà. ³⁷ Ye kú kpémú-dà tee kpénwemà memà cakú-ma bemú. Mà yò: Nìdo-dà hǔ̀ bǔ̀dí kà tǔ̀ò é kǔ̀. ³⁸ N ne ton è yò né tíkáná dití yèdi ne pú dehàa-di kú meheká-dà. Tǔ̀pa-dà dehàa ni meheká é wédá, kà néna yon pa wìku tòmú.

³⁹ K'yèe yǔ̀tí yamma Sàmàdīpa, pa dǔ̀dí é taàa pa dandaní Sèsī hǔ̀nka, mì tee-sá ye poò de pà cakáà è yò: Ò n cakáà n pǔ̀-*sa* wehni-dà. ⁴⁰ Memá-dà tee kà pà de é tēni, óò séúka è yò ó cǔ̀ntá é pà m'péé-nà. K'ó teha é cǔ̀ntá, é pǔ̀ daàa kàdée. ⁴¹ Kà nipa é tǔ̀má taàa pa dandaní o hǔ̀nka n'ò wemá pà de yeèkaà-ma kpémú, kà pa dǔ̀dí wehi sàma. ⁴² Kà pá caka ye poò è yò: Yè koò pú yòn a ti cakáà-sa cǔ̀di kpémú-dà tee kà ti dań, àmá ti yeèkaà-á-ma o mǔ̀nń k'ò wèi, kà tí yádá è yò mǔ̀ma ò yòn fòuku fǔ̀hìnakó-dà.

Sèsī kpekàna wódo nahàku tǔ̀tǔ̀nsào òcǔ̀n kú bíitá

⁴³ Sèsī pǔ̀-*ma* ye pesá daàa kàdée, é yídá taá Kàdìdèe, ⁴⁴ è yǔ̀ o mǔ̀nń de wedà-á-ma è yò: Pà pú cunì Weèdi wetǔ̀nàko o yǔ̀tí mǔ̀ntí meheká. ⁴⁵ Ò tēi-má Kàdìdèe, k'yèe tempàaku yamma óò codá sukú. Pa mǔ̀mpá mē té de taá-ma nún̄tiyèema kúúdi Sèdisàdém, é déhá ò de pǔ̀-*sa* wehni ye kúúdi daàka meheká.

⁴⁶ K'ó yídá é tón Kànaà, Kàdìdèe tempàaku meheká ò de cehèna-

sa néemá kà má h̄j̄n naàma. Yè de h̄j̄tà wódo nahàku tontonsào òc̄z̄n-dà péé Kàpèènaùm̄ yotí k'òo bíitá m̄on. ⁴⁷ Ò yèkaà-ma è yò Sèsî yî-ní Sùdèè tempáaku é t̄eni Kàdìdèè kpékú meheká, k'ó taá òò déhá, òò séuka è yò ó taá Kàpèènaùm̄ é t̄ei é kpekàna o bíitá kà tà m̄òdì-nà kúmú. ⁴⁸ K'òò t̄ená è yò: Kà ne pú déhà p̄óntápaama ma bodú bodú ne pú kó n'dań nkéè? ⁴⁹ K'yèè wódo nahàku tontonsào óò t̄ená è yò: Dakp̄ènn̄, yańi n h̄j̄ta kà n bíitá é neé kpíí. ⁵⁰ K'òò t̄ená è yò: T̄òta é kòn, a bíitá kpekáà-á-ma. K'yèè d̄òò é taàa dandaní wemá Sèsî d'òò cakáà-ma h̄j̄nka é t̄òta é kòn. ⁵¹ Ò de káà s̄áá c̄òku-dà è k̄unti-ní k'òo dehèpa é t̄eni o peetanapu òò caka è yò: A bíitá kpekáà-á-ma. ⁵² K'ó pà béka w̄òni yè de tà t̄k̄áà-di. Kà p'òò t̄ená è yò: Wèńku w̄òni màc̄j̄ meheká-dà o méti wontà ȳò-má. ⁵³ K'yèè bíitá báàa é c̄ódí é n'h̄j̄tà ye kú w̄òni-dà Sèsî wont'òò cakáà-ma è yò o bíitá kpekáà-á-ma. Ye w̄òni, mení n'òò h̄j̄tà kpéepá weńni kà pá taàa pa dandaní Sèsî h̄j̄nka. ⁵⁴ P̄óntápaama déema Sèsî de paà-ma-dà ye pesà-ní, ò yídà-ma-ní Sùdèè tempáaku é tóní Kàdìdèè kpékú meheká.

5

Sèsî kpekàna h̄òta

¹ Ye kú dàhàka, kà Sùwífùpa é n'yańku pa kúúdi n̄ic̄z̄nì Sèdisàdém̄ meheká, kà Sèsî é p̄óntá-ní ye pesá. ² Bínhoòdí n̄ic̄z̄nì-dà pà h̄j̄ de maá-ma Sèdisàdém̄ meheká, kà h̄n̄h̄aka kànùm̄ nì yéńtà, kà Hèbùdèèpa nì yún è tonà Bètisàtáà, kà nì hédí-nà h̄c̄i

hǎ́ǹǹdì⁸. ³ Ye hǎ̀nhàka meheká, kà mǎkàpa dǎ́dì dǎ-dǎ́:
 Yǎ̀mma, nà mǎmpà cèntìpa tàdi, nà hò̀hi. [Pà de ceí néemá
 nampàma-dà, ⁴ è yǎ́ǎ́ Weèdi tontǎndikó-dà de hǎ́ cútá-ní wǎni nà
 wǎni ye bínhòddí meheká é tǎni é nampa ye néemá. Ye wǎni, kà
 mǎ̀ǹǹ cedí è cútà-ko ma meheká ò hǎ́ kpeká-ma bá k'òo dǎnkú
 yò̀mpu.] ⁵ Ye pesá è hǎ́tà dǎ̀d̀ òcǎ̀ǹ yè péé è mǎn, k'yè yò̀ beeká
 pútadi nà kǎǹi ⁶ Sèsî ò déhà-ma k'òo dǎ́, k'ó bantá è yò̀ n'ò̀ mǎn-
 má yè yókàà-á-ma sàma. K'òo béka è yò̀: A kpèi é kpeka-a?
⁷ K'yèe mǎko òò tǎná è yò̀: Dakpǎ̀ǹǹ, n pú káá mǎ̀ǹǹ kó n taàa-kó
 bínhòddí meheká néemá hǎ́ nampa tǎn wǎni. Kà mà nampàà kà n
 kó dúú, tǎ̀d̀-dà hǎ́ n foi é cútá.

⁸ Kà Sèsî òò caka è yò̀: Yídá é tódá a mǎku é cèn. ⁹ Ye pesá n'èe
 pesá k'yèe dǎ̀d̀ é kpeka. K'ó yídá tódá o mǎku é cetá cèmu.
 Ye kú niyà há de pǎ̀-¹⁰ ma damuhipàdi daadí tá, kà Sùwífupa
 kpǎ̀mma é caka ye dǎ̀d̀ mǎ̀ǹǹ de kpekàà-ko è yò̀: Damuhipàdi-dà
 yenì, ti kpǎ̀ntìnùka p'áa pǎ̀ nùdi è yò̀ á n'toó a mǎku. ¹¹ K'ó pà
 tǎná è yò̀: Mǎ̀ǹǹ n kpekanà-ko-dà n cakàà è yò̀ n tódá n mǎku é
 cèn.

¹² Kà p'òò béka è yò̀: Wod'àà caka è yò̀ á tódá a mǎku é cèn?

¹³ Hǎ́kà ye dǎ̀d̀ mǎ̀ǹǹ de kpekàà-ko de p'òò yǎ́ǎ́, mìl tee-sá Sèsî
 de féema-hǎ́ nìku mǎ̀ǹkù de péé-ku ye pesá ku meheká.

¹⁴ Ye kú dàhàka, kà Sèsî òò pèta-nà Weèdi hǎ́̀ta mù̀ǹku meheká

g 5.2 Masàfa-dà pà de maá-ma é yéítá Sèdisàdém̀ yotí, kà fà káá
 hǎ́ǹǹka dǎ́dì. Ye hǎ́ǹǹka, ka nìcǎ̀-¹dà hǎ́ci de dúù-ma kà pà nì yún è
 toò hǎ́ci hǎ́ǹǹdi. Ye bínhòddí de hédí-nà mení-dà.

òò caka è yò: A déhà a kpekáà-m'èè, á yentá s̄̄ma k'yé teha kà niì tòsà yèc̄fī d'áa tēni è h̄atà miì. ¹⁵ K'yèè dòdò é k̄ahá é tēi é caka Sùwífupa kp̄èmma è yò Sèsfī-d'òò kpekanà. ¹⁶ Mií-dà de tee kà pà k̄ònti-nà Sèsfī n'òò p̄āa-ma ye kú p̄āmà damuhipàdi daadí. ¹⁷ Kà Sèsfī é pà t̄éná è yò: N Báàa púsí-ma t̄omú háá nà s̄ámà, kà n m̄èè té mù púsí. ¹⁸ N'èè kú wemá kp̄émú, kà Sùwífupa kp̄èmma é d̄hà è p̄enti pà kó h̄impú óò k̄òù. Yè pú yònà ò de p̄āa-ma miì cí-sa damuhipàdi daadí kp̄émú c̄j̄di-dà tee kà pà kp̄èi óò k̄òù, àmá ò de t̄úmà tonà Weèdi yòn o báàa pedáko-dà, è behú-nà ma kú bookú o c̄j̄di Weèdi.

Weèdi k̄j̄ ni Bíitá n̄òti

¹⁹ Kà Sèsfī é pà caka è yò: Bemú-dà n ne cakú-ma, Weèdi bíitá pú kó neé é p̄ā yèc̄c̄c̄ nà ta c̄j̄di kú n̄òti. Tà déhà kà ta Báàa p̄akú-sa mií-dà t̄à p̄akú-ma. Báàa p̄akú-sa weñni, o Bíitá m̄èè té p̄akú-sa-dà. ²⁰ Báàa d̄ósí-ma o Bíitá, mií-ì tee k'ò t̄à bekú ò p̄akú-sa weñni. Ò kó t̄úmá t̄à beka-á-ma p̄āma m̄èè h̄atà-ma memà-ní kà tá mà p̄aná, k'yé ne dii. ²¹ K'yé n'yònà Báàa h̄j̄ yáhina-má kp̄ípa é pà p̄ā fòumu, ma kú bookú-dà o Bíitá p̄n-má fòumu t̄à mù kp̄èi-nà-ko. ²² Báàa pú sídí-nà òc̄j̄n, àmá o Bíitá-dà ò k̄j̄-ma n̄òti weñni è yò tá síi-nà n̄ipa. ²³ Ò h̄in mema, è kp̄èi n̄ipa weñni-dà é t̄à n'c̄unì é n'yònà p'òò c̄ùn̄kumá. M̄èh̄n pú cunì-ko o Bíitá, ò pú cunì Báàa-dà m̄èh̄n t̄à t̄on-kó-ní. ²⁴ N ne cakú bemú-dà, m̄èh̄n bekù-ko n wemá, è dañ m̄èh̄n n t̄on-kó-ní ye yañn káá-ma fòumu m̄èmu bá yò-pú. Ò koò k̄ój̄ sídama meheká, àmá ò yèè k̄úmú meheká-dà, é dúú fòumu meheká. ²⁵ N ne cakú bemú-dà, w̄ni-dà

pení nì m̀̀e ỳ̀ò t̀̀empú-dà-ní, kà kpíípa kó yekà Weèdi bíítá boòku. M̀̀empà m̀̀e kó kù ỳ̀kà-pa, kó déttá-ma f̀̀òumu. ²⁶ K'yé n'ỳ̀nà Báàa ỳ̀n-ma f̀̀òumu yudí, ma kú bookú-dà ò k̀̀j̀̀-ma o Bíítá kà tà ỳ̀n f̀̀òumu yudí. ²⁷ Ò m̀̀e tà k̀̀j̀̀-̀̀-ma ǹ̀òti è ỳ̀ t́́ sí-nà nìpa, m̀̀i tee-sá tà ỳ̀n Niif̀̀òu bíítá-dà. ²⁸ Yè dá ne dii n kó weé-sà m̀̀i kú h̀̀nka: Ẁ̀ni-dà pení kà kpíípa kó yekà ta boòku, ²⁹ é yeèni pa híúka meheká. Ye ẁ̀ni m̀̀mpà p̀̀a-pa suumá, kó yáńttá-ma-ní kà pá pà dúùwa f̀̀òumu meheká, m̀̀mpà p̀̀a-pa s̀̀iima, kà pá yáńttá-ní kà pá pà k̀̀j̀̀ yetádi é ỳ̀n pa toòka. ³⁰ Mmí, n pú kó neé é p̀̀a yèc̀̀e nà n c̀̀j̀̀di kú ǹ̀òti. N Báàa n h̀̀mpú, mema kú bookú-dà n síi-nà-ma nìpa. N sídama m̀̀e coó-ma, m̀̀i tee-sá n pú penti é p̀̀a n c̀̀j̀̀di kú kpèimá, n kpèi é p̀̀a m̀̀n n t̀̀n-kó-ní kú kpéemá-dà.

³¹ Kà mmí m̀̀nn-dà cakú n ỳ̀mpu, ne kó n'ỳ̀ n cakama pú ỳ̀hù. ³² T̀̀òò-dà há cakú n ỳ̀mpu, n m̀̀e yáá-ma è ỳ̀ ò cakú-sa n h̀̀nka ỳ̀n m̀̀ma-dà. ³³ Ne t̀̀n-ń-ma t̀̀nt̀̀ndipá Ìsá-Bàtísi pesá, k'ò m̀̀e ne caka webeèdi n h̀̀nka. ³⁴ Mmí n pú békú nìi é caka n ỳ̀mpu, àmá n wei miya è kpèi Weèdi-dà é ne f̀̀hina sáàdi. ³⁵ Ìsá-Bàtísi de ỳ̀nà h̀̀wèta m̀̀ntà c̀̀hí-ta-dà è weni pói, kà ne m̀̀e teha é dii wèèdi ẁ̀ni c̀̀masí o wenkú meheká. ³⁶ Mmí, n káá-ma niya m̀̀i bekú-sa n ỳ̀mpu é hatà-nà Ìsá weé-sa n h̀̀nka. T̀̀nà n Báàa n k̀̀j̀̀-na kà n nà p̀̀akú, mená-dà cakú n ỳ̀mpu, è t̀̀mà bekú è ỳ̀ mení-dà n t̀̀n-ní. ³⁷ Báàa m̀̀n n t̀̀n-kó-ní, m̀̀e té cakú-ma n ỳ̀mpu. Ne mum pú yekà daadí ỳ̀n o boòku, ne m̀̀e mum pú déhà daadí ỳ̀n o ỳ̀hika. ³⁸ Ne pú púsí o wemá ne yàma

meheká, ye kú kpémú-dà tee ne pú dań-ma ò tɔn-kó-ní. ³⁹ Ne biɔhú-ma Weedi wemá pòkàta è tà fehú dédéí, mìi tee-sá ne maàhu è tonà mentá kú meheká-dà ne kó déta-ma fòumu mèmù bá yòo-pú. Ye Weedi wemá pòkàta-dà há cakú n yòmpu. ⁴⁰ Nà mema, ne pú kpèi é tènì n pesá é déta fòumu mómmú.

⁴¹ N pú bɔhòta nìpa cuùmá. ⁴² Múndikaà n ne yáá-ma. N yáá-ma è yò ne yàma meheká ne pú dósí Weedi. ⁴³ N tènì nà n Báàa kú yèdi-dà, ne mèe pú teháà é n codá. Àmá kà tɔɔ òcɔ̀n há tènì n'òo mónn kú yèdi, ne k'òò codá-ma. ⁴⁴ Nté ne kó hìma é nà n dań, néna mèm̀pà dósí-pa ne tɔ̀pa cuùmá, àá pú penti ne kó hìmpú kà Weedi mènì yòn-di ni cɔ̀ɔ̀di, é ne n'cuunì? ⁴⁵ Ne há dá m'maàhu è tonà mmí-dà kó wántá ne púj n Báàa yìhika. M̀yìsì ne taàa-ko kú hìnka ne dandaní, menń-dà kó wántá ne púj. ⁴⁶ Kà ne de dań beń-bemú M̀yìsì wàhaà-sa, è yenì ne mèe té n dań-ma, mìi tee-sá n kú wemá-dà ò wàhaà-ma. ⁴⁷ N'aá pú dań-mà ò wàhaà-sa, nté ne kó hìma é n'dań wemá n ne cakú-ma?

6

Sèsî dià nìpa tòhika kànùm

Dentá Màtýèè 14.13-21; Mádíkì 6.30-44; Díkì 9.10-17

¹ Ye kú dàhàka, kà Sèsî é deèta Kàdìdèè *baàdi sòidi tɔ̀di. Ye kú baàdi-dà pà tùmà toò-ma Tìbèyáádi baàdi. ² Kà nìku dósí ò t̀n, mìi tee-sá kù de déhù póntápaáma ò pakú-ma-dà m̀kàpa hìnka è pà kpekàni. ³ Kà Sèsî é òsi taàdi hìnka, é t̀i é kaadi menń n'òo dapàmma. ⁴ Yè de h̀t̀tà Sùwífùpa kúúdi pà toò-di Núntiyèèma kúúdi-dà tósí. ⁵ K'ò wántá é déhá nìku dósí kà kù pení o pesá,

k'ó béka Fídípù è yò: Ti kó dètá yadà dimá é dontá k'yèè nìkù menkù é dii ku wenni? ⁶ Ò de békú Fídípù mema è kpèi é déhá ò kó tɛ́nkama-dà, è yáá ò de yò yáá-pu-dà ò kó paá-sa.

⁷ Kà Fídípù òò tɛ́nà è yò: Bá wɛ̀ntúyuka kòɔ̀nà déé tɔ̀mú dífa pú kó tɛ̀i ti kó dontá-ma pɛ̀ɛpa sàma, kà bá mèǹn dè̀-ko é dètá wè̀sa.

⁸ K'òo dapà̀n tɔ̀ɔ̀, Sìmó-Píyèè kúcaà, pà toò-ko À̀ntidèè òò caka è yò: ⁹ Dapà̀mbíítá tàcɔ̀tá-dà péé miì è káá *ósi^h pɛ̀ɛpa pà̀nù̀m nà nùmbííhí hìdèé. Mii há kó neé paá ba niùdó̀dì menì kú tɔ̀ɔ̀dì?

¹⁰ Kà Sèsí yò: Héé-nà k'yèè nìpà é kaàdi pa wenni. Yè de hɔ̀tá míti-dà péé ye pesá sàma. K'yèè nìpà é kaàdi. Pa meheká, niidaapá de yò-ó-ma tòhe-kànù̀m kpéemá. ¹¹ Ye wòni, kà Sèsí é tódá ye pɛ̀ɛpa é sɛda Weèdi, é héé kà pá pà totá ye nìpà mèm̀pà de kaàdi-pá. K'ó yíí tódá nùmbííhí é hìn mema, é héé kà pá hì totá nìpà pà de kpèkaàma kú nùdi. ¹² Pà dii-má é den pa wè̀ni, k'ó caka o dapà̀mma è yò: Tíká-nà miì sɔ̀ntá-sa k'yècɛ̀i dá sèn!

¹³ Kà pá kodá pà de dii ye ósi pɛ̀ɛpa pà̀nù̀m é sɔ̀ntá-sa, k'yé súná námbòhi pfi-hìdèé.

¹⁴ Nìpà déhá-ma póntápaáma ò de paà-ma, kà pà yò: Ye dɔ̀ɔ̀ meǹn yòn mómasí-dà Weèdi wɛ̀tɛ́nako mèǹn yònà é tɛ̀ni-kó-ní fò̀uku meheká.

¹⁵ Kà Sèsí è bantá è yò pà kpèi é tɛ̀ni òò tódá òò cɛ̀g wóòti-dà nà nɔ̀ti, k'ó yíí é tùmá dìsi tã̀di hínka o cɔ̀dì pesá.

h 6.9 Dití tìcɔ̀tì-dà kà ti bíimá yònà móóci. Pɛ̀ɛpa pà de hɔ̀ paá-pa nà ti bíimá de yòn péhí dimá-dà.

Sèsû cèn néemá hĩnka

Dentá Màtíyèè 14.22-33; Mádíkì 6.45-52

¹⁶ Kà yohokú é yodá, kà Sèsû dapàmma é ṣíntá-ní Kàdídèè baàdi nùdi. ¹⁷ Kà pá tèi é dúú hààpu meheká, è ḳehedi Kàpènàùm̄ yotí, ye baàdi sóidi tòdi. Kà yènka é bóka kà Sèsû mum pú tóní pa pesá. ¹⁸ K'yèè baàdi néemá nampú sàma, mì tee-sá yakpeekú-dà de heu.

*Yakpeekú
mènku de heé-
ku Sèsû
dapàmma.*

¹⁹ Kà pá paá kídòmétídipa pànùm̄ yoo pàkòò kpéemá, é déhá Sèsû k'ò cèntì-ní néemá hĩnka è tókànta-ní ye hààpu, kà wandanf̣di é pà c̣dí. ²⁰ Àmá, k'ó pà caka è yò: Mmí-dà, ne dá n'wani.

²¹ Kà pá n'kpèi òò tódá ye hààpu meheká, é cemá é n'ḥtá pa hààpu p̣ín kóm̄bòni tòdi pà de ḳó-di.

Sèsû-dà yòn dimá mèmà ḳñni-ma fòumu

²² K'yé wentá, kà niku mènku wontà c̣ánta-ku ye baàdi sóidi

tòdi, é deñta-ní è yò hààpu mùcɔ-dà wontà péé ye baàdi nùdi. K'ùá yáá-ma è yò Sèsî pú wontà péè é dúú-n'òò dapàmma mu meheká, pà wontà kahà pa cɔ̀̀di-dà. ²³ Kà hààna tònna de é yíí-ní nà Tìbèdiyádi yotí, é tantá-ní bèmbèni nìcɔ̀̀ni, kà nì pú nátà-nà Teó wontà sèè-sa Weèdi pèèpa kpémú, kà pá dii. ²⁴ Ye nìku bantà-ma è hɔ̀̀tá Sèsî kɔ̀̀ yè pesá, k'òò dapàmma mèè té yè kɔ̀̀, kà kú cemá dúú ye hààna meheká é taá o pehàpu Kàpènaùm.

²⁵ K'yèè nìpa é tèi déhá Sèsî baàdi sóidi tòdi, óò béka è yò: Dakpènn, wòni mòmóni-dà a tantà-ma-ní mìì? ²⁶ K'ó pà tɛ̀nà è yò: N ne cakú bemú-dà. Ne n penti ne wontà dii-pú kpémú-dà pèèpa é den, àmá ne pú n penti è yòpu kpémú ne bantà pónítapaáma n pakú-ma cakú-sa. ²⁷ Ne dá n'dehú dimá mèmà hɔ̀̀ cɔ̀̀ha-má cɔ̀̀di kpémú, àmá né n'dehú dimá mèmà pú cɔ̀̀hú-má kpémú è tùmà kɔ̀̀ni fòumu mèmù bá yòo-pu. Ye kú dimà, Niifòò Bíitá-dà kó mà ne kɔ̀̀, mentá kú hínka-dà mèè deè Báàa Weèdi paà-ma o nòti yíípa.

²⁸ Kà p'òò béka è yò: Ntè ti yònà é hìma é paá tóná Weèdi kpèi-ná? ²⁹ K'ó pà tɛ̀nà è yò: Weèdi kpèi né paá-sa-dà héé, né n'dań nì tòn-kó-ní.

³⁰ Ye wòni, kà pá tùm'òò béka è yò: Pónítapaáma mòmóma-dà a kó neé paá-ma k'yé n'yòn yídó é ti beka k'yé teha kà tí n'àà n'dań? Tòmú mòmómu-dà a kó paá-ma? ³¹ Càwenkú meheká, ti yààpa de dii dimá pà toò-ma-dà *màánì é n'yònà pà wàtà Weèdi pòkàta meheká è hìmpú: Ò pà pèi dimá mèmà yèni-nà-ma-dà-ní hínka, kà pá dii. ³² Kà Sèsî é pà caka è yò: N ne cakú bemú-dà, yè pú

yòn M̀ỳis̀i-d̀a de ne p̀ẽj dimá m̀m̀m̀a ỳeni-ǹa-ma-ǹi h̀ĩ̀nka, àmá n B́áàa-d̀a de p̀ɔ̀n dimá m̀m̀m̀a m̀m̀m̀a ỳeni-ǹa-ma-ǹi h̀ĩ̀nka. ³³ Weèdi dimá-d̀a héé m̀m̀m̀a cútà-ma-ǹi nà h̀ĩ̀nka, è k̀ɔ̀ǹi ǹi pa f̀òumu. ³⁴ Ye ẁòni kà p'òò caka è ỳò: Dakp̀ẽn, kà memá-d̀a k'á ti m'p̀ɔ̀n daàka wẽñi ye kú dimà-ǹi.

³⁵ Kà Sès̀i é pà caka è ỳò: Mm̀i-d̀a héé dimá m̀m̀m̀a k̀ɔ̀ǹi-ma f̀òumu. M̀ẽñ kó t̀eni-kó-ǹi n pesá, k̀oni koò pú k'òò c̀ẽɔ̀ daadí ỳeni, m̀ẽñ m̀ẽ n dań-ko néỳàakú koò pú k'òò c̀ẽɔ̀ daadí ỳeni.

³⁶ Àmá n ỳe ne cakáà-á-ma: Ne n déhà-á-ma, nà mema ne pú teháà è taàa ne dandaní n h̀ĩ̀nka. ³⁷ N B́áàa n k̀ɔ̀ǹi-pa wẽñi kó t̀eni-í-ma-ǹi n pesá. N m̀ẽ pú kó yeda daadí ỳeni m̀ẽñ kú wẽñi kó t̀eni-kó-ǹi n pesá, ³⁸ m̀i tee-sá n pú cútà-ǹi nà h̀ĩ̀nka è kó paḡ n c̀ɔ̀di kú kp̀ẽimá, àmá n cútà-ǹi è kó paḡ m̀ẽñ t̀on-kó-ǹi kú kp̀ẽmá-d̀a. ³⁹ Nte m̀ẽñ t̀on-kó-ǹi kp̀ẽi-sá: N pú ỳonà é féná òc̀ɔ̀n ò n k̀ɔ̀ǹi-pa wẽñi meheká, àmá n ỳonà é pà ỳáhina-á-ma *dadèndèni daadí. ⁴⁰ N B́áàa kp̀ẽi-sá-d̀a héé: M̀ẽñ kú wenni déhà-ko o bíítá, é taàa o dandaní ta h̀ĩ̀nka, ò kó déta-ma f̀òumu m̀em̀u bá ỳò-pú, ká n ò ỳáhina dadèndèni daadí.

⁴¹ Kà S̀ùwíf̀upa òò n'ẁukapú-ǹa, n'òò de wedà-ma kp̀ẽm̀u è ỳò ò ỳon dimá m̀m̀m̀a cútà-ma-ǹi nà h̀ĩ̀nka. ⁴² Kà pà m'békú pa t̀òpa è tonà: Sès̀i d̀o, S̀òs̀éf̀u bíítá-a? Ti ỳáá-d̀a-ma sukú o báàa n'òò màa! Nt́e y'áa h̀imà ẁòni menì k'ò toò ò cútà-ǹi nà h̀ĩ̀nka?

⁴³ K'ó pà t̀ẽnà è ỳò: Ne dá n'ẁukapú ne c̀ɔ̀di pesá! ⁴⁴ Òc̀ɔ̀n pú kó neé é t̀eni n pesá kà n B́áàa m̀ẽñ n t̀on-kó-ǹi p'òò t̀ẽ-ǹi n pesá. Mm̀i m̀ẽkà, n kó wáńtá ỳáhina-á-ma ye yãñ dadèndèni daadí.

⁴⁵ Pà wàtà Weèdi weténápa pòkàhi meheká è yò: Weèdi-dà kó biòhàna nìpa weñni. Mènn kú weñni besí-ko Báàa, é tañta o biòhànamá, menń-dà kódí-ní n pesá. ⁴⁶ Mii pú kpèi caka è yò òcǔ̀n déhà Báàa, ú̀. Mènn yèni-nà-ko-ní Weèdi pesá, menń cǔ̀di-dà déhà Báàa. ⁴⁷ N ne cakú bemú-dà, mènn n dań-ko, ò káá-ma fòumu mèmù bá yò̀-put. ⁴⁸ Mmí, n yòn dimá mèmà kǔ̀ni-ma-dà fòumu. ⁴⁹ Ne yaàpa de dii-í-ma màánì cawenkú meheká, nà mema pà koò pú kadí. ⁵⁰ Dimá mèmà cútà-ma-ní nà hǔ̀nka, memá-dà miì. Kà nìi mà dii ò pú kó kpíí. ⁵¹ Mmí-dà héé dimá mèmà cútà-ma-ní nà hǔ̀nka è kǔ̀ni fòumu. Kà nìi dii ye kú dimà, ò kó n'fòu-ú-ma k'yé n'kós yò̀má. Dimá n kó kǔ̀-ma-dà héé n wǔ̀nku. N mà kǔ̀ni fòuku-dà è yò kú n'fòu.

⁵² Sùwífùpa yeèkaà-ma mema, kà pá cemá cetá è hákádí pa còhòka, è békú pa tǔ̀pa è tonà: Nté nìi menń kó neé ti kǔ̀kaà o wǔ̀nku kà tí dii? ⁵³ Kà Sèsî é pà caka è yò: N ne cakú bemú-dà, kà ne pú dii Niifòuo bíitá wǔ̀nku, é nìi-nà ta hǔ̀ma, fòumu kós ne meheká. ⁵⁴ Mènn kó dii-kó n wǔ̀nku, é yaà n hǔ̀ma, ye yañn kó n'káá-ma fòumu mèmù bá yò̀-put, n mèe kó wáńtá òò yáhìna-á-ma dadèndèni daadí. ⁵⁵ N wǔ̀nku yòn dipú mómmú-dà, kà n hǔ̀ma yòn *yaàsa mómyá. ⁵⁶ Kà mènn dii-kó n wǔ̀nku, è nìi n hǔ̀ma, ye yañn n múń-nà-á-ma, kà n ò múń-nà. ⁵⁷ É n'yònà n Báàa mènn n ton-kó-ní fòu-ma è tee kà n fòu, mènn kó dii-kó n wǔ̀nku n mèe té kó n'tee-é-ma k'ó n'fòu. ⁵⁸ Dimá mèmà cútà-ma-ní nà hǔ̀nka, memá-dà miì. Mà pú yònà ne yaàpa de dii-má. Pà de mà dii-í-ma, p'òcǔ̀n há koò pú kadí. Mènn há kó dii-kó ye dimà memà, ò

kó n'fòu-ú-ma k'yé n'kɔ́sò yòomá. ⁵⁹ Sèsî de wedà ye wemà-ní, è péé Kàpèènáùm Weèdi wemá bihà-nàmòni meheká-dà è bihàni.

Wemá mèmà kɔ̀ni-ma fòumu mèmù bá yòopú

⁶⁰ Pà yèkaà-ma k'ó wedá mema, k'òo dapàmma dɔ́sɔ́di yò: Wemà ò wedà-mà mà t̃hì-í-ma. Wodà kó neé mà teha? ⁶¹ Kà Sèsî é bantá è yò ò weè-sa pú tehàà o dapàmma, kà pà wɔ̀kapú ye h̃nka. K'ó pà béka è yò: Yè ne tɔ̀dí-ma? ⁶² Nté y'áá kó ne n'yòmù, kà ne déhá Niifòuò bíítá kà tà dikìdì è tónti tà de péé-ka-ní béka? ⁶³ Weèdi Sèdi-dà kɔ̀ni nìpa fòumu. Nìdo pú kó neé paḡ miya. Wemá n ne cakáà-ma péé-nà-ní Weèdi Sèdi pesá-dà, memá-dà mèe kɔ̀ni fòumu. ⁶⁴ Àmá pàcɔ̀ ne mehekà pú dań. Sèsî de yáá-ma nà cetáma-ní mèm̀pà de pú dań-pa, nà mèǹn de k'òò yeda-kó. ⁶⁵ K'ó tuèha è yò: Ye kú kpémú-dà tee n ne cakáà-ma è yò, òcɔ̀n pú kó neé t̃eni n pesá kà n Báàa pú tee.

⁶⁶ É tódá ye kú wòni, k'òo dapàmma dɔ́sɔ́di é kpaàta dàhàka, pà koò p'òò ñhú-nà. ⁶⁷ Kà Sèsî é béka o dapàmma p̃i-pàdèé è yò: Néna tá, ne mèe té pú kp̃ei é k̃ahá? ⁶⁸ Kà Sìmó-Píyèè òò t̃ená è yò: Ti Teù, woò kú peyà-dà ti kó taá-ma? Fɔ̀n-dà káá wemá mèmà kɔ̀ni-ma fòumu mèmù bá yòopú. ⁶⁹ T̃ínti dań-ma è yáá è yò fɔ̀n-dà Weèdi batà-ma áa t̃n-ní. ⁷⁰ Kà Sèsî é pà t̃ená è yò: Mmí pú ne t̃akadà ne p̃i-pàdèé dò? Nà mema baàkaà, n'òcɔ̀ yòn weèkupá wódo kóoó-dà. ⁷¹ Ò de wei Sùdásì-dà, Sìmóò Ìsikàdiyótì bíítá. Meǹn-dà de k'òò yeda, n'òò baà de yòn-sà o dapàmma p̃i-pàdèé, p'òòcɔ̀.

7

Sèsî ɣanhí p'òò dań

¹ Ye kú dàhàka, kà Sèsî é cèn Kàdìdèè tempàaku weñni. Ò de pú kpèi é cèn Sùdèè tempàaku mìi tee-sá, Sùwífùpa wóópa-dà de penti pà kó hìmpú óò kòò. ² Yè de h̄t̄a Sùwífùpa kúúdi pà toò-di *f̄iká kúúdi-dà de hétà-ní, ³ kà Sèsî ɣanhí óò caka è yò: Yída bèmbèni menì, é taá Sùdèè teńka meheká, k'yé teha k'aa dapàmma mèe té déhá dehena a pakú-na. ⁴ Òc̄j̄n pú h̄j̄ n'kpèi p'òò yádá, é m'pakú yèc̄c̄ è sòti sòti. A pakú niìi sàsa-dà, hédá kà nìpa weñni áa déhá. ⁵ Bá Sèsî ɣanhí mèe té de pú káá dandaní o h̄j̄nka. ⁶ K'ó pà t̄ená è yò: Wòni n yònà èè taá-di mum pú t̄eni. Àmá néna, Wòka weñni foó-ma. ⁷ Nìpa pú kó neé ne s̄gdá, àmá mmí pà n s̄ḡ-ma, mìi tee-sá n cakú è yò pa pāma pú coó. ⁸ Néna, k̄ahá-nà kúúdi. Mmí pú nì kódí, mìi tee-sá n wòni mum pú t̄eni. ⁹ Ò pà cakáa-ma mema é yò, é c̄ántá Kàdìdèè meheká.

Sèsî taá f̄iká kúúdi é t̄ei è bih̄n̄ni

¹⁰ O ɣanhí k̄ahà-ma ye kúúdi pesá, k'òo mónn̄ néúdá è mèe té nì tadí, é t̄ei ò pú tehàà é beka o c̄j̄di nìpa meheká. ¹¹ Kà Sùwífùpa kp̄m̄ma ò penti ye kúúdi meheká è békú pà t̄òpa è toò: Ò péé-yà-dà? ¹² Ye n̄iku meheká, kà nìpa é tóó n̄n̄hicí sàma o h̄j̄nka. Kà p̄ac̄j̄ tonà: Niisudó-dà, kà t̄òpa tonà: Ʋ̄ȳ, ò yehèni nìpa-dà. ¹³ P'òòc̄j̄n h̄j̄ de pú tehàà è mà wei nìpa weñni yìh̄ika, mìi tee-sá pa de wani Sùwífùpa kp̄m̄ma-dà. ¹⁴ K'yé m'beé-nà k'yèè kúúdi daàka yàhakú k̄ahà, kà Sèsî é taá Weèdi h̄j̄ta meheká é t̄ei è bih̄n̄ni. ¹⁵ K'yé dii Sùwífùpa kp̄m̄ma

n'òò de bihàni-ma kú bookú kà pà toò: Nté yè hìma k'ò yáá
Weèdi wemá pòkàta mema kú bookú è pú tà bihàá?

¹⁶ Kà Sèsù é pà téná è yò: Bihònamá n bihòni-ma pú péé-nà-ní n
pesá, àmá mà péé-nà-ní mènèn n tòn-dí-ní kú pesá-dà. ¹⁷ Kà nìi
kpèi é paá Weèdi dókàma, ye yañn kó bantá-ma k'yèe bihònamà
yòn Weèdi kpéemá-dà yoo kà n wei n mónn kú wemá-dà. ¹⁸ Mènèn
wei-ko n'òò cùdi kú yèdi, ye yañn penti o mónn kú wekànamá-
dà. Mènèn há wei-ko è kpèi é wekàna mènèn ò tòn-kó-ní kú yèdi,
ye yañn-dà cakú webeèdi, nuñhetí mèe kóó o nùdi meheká.

¹⁹ Mòyìsì pú ne kùù kpéñtìnùka dò? N'òòcùñ há pú kà tùn-ù! Badà
tee kà ne penti è kó n kòù? ²⁰ K'yèe nìku òò téná è yò: Weèko-dà
péé a meheká! Wodà kpèi áa kòù?

²¹ K'ó pà téná è yò: N paà pónápáama màcù-dà, k'yé ne dii ne
weñni! ²² Mòyìsì-dà ne kùù kpéñtìnùdi è yò ne n'camù ne bíidahí,
kà ne mèe té teha é cantá nido bá damuhipàdi daadí. (Menn há
de pú cetà cantáma, àmá ne yàapa cecepá-dà mà cetà.) ²³ Kà ne
kó neé cantá bíidatá damuhipàdi daadí è pú n'yetà-nà kpéñtìnùdi
Mòyìsì ne kùù-di, badà há tee kà fùdi ne káá n hínka nà n
kpekàna-ma nido o wen-weñni damuhipàdi daadí? ²⁴ Ne té dá síi
nìpa ne mádí kà pà pakú-sa hínka, àmá ne té pà síi cóncodí.

Nìpa békú pa cùdi kà Sèsù yòn Weèdi takadáko

²⁵ Kà Sèdisàdém yañma pàcù békú pa cùdi è toò: Dooò menè do
pà penti é kòù-ma? ²⁶ Ntoò-nà k'ò wei nìku weñni yìhika bá òcùñ
p'òò wei-nà màcùmà. Ti wóópà dá m'bantà-á-ma nà móma è yò ò
yòn Kídìsì? ²⁷ Dooò menè hákà, ti yáá-ma ò yèni-sá-ní. Àmá Kídìsì

kó tɛni tɪ́n daadí, òcɔ̀n pú kó n'yáá ò yèni-sá-ní.

²⁸ Ye wòni, è hɔ̀tà Sèsî bihòni Weèdi hɔ̀̀ta meheká. K'ó wedá kpeéma è yò: Ne maàhu è tonà ne n yáá-dà dédéí, è yáá nà n yeèni-sá-ní nkéè? N pú tɛni nà n cɔ̀̀di. Mèhèn n tɔn-kó-ní yòn webemú yaàn-dà, ne mèe p'òò yáá. ²⁹ Mmí, n ò yáá-ma, mii tee-sá o pesá-dà n yeèni-má-ní. Menń-dà mèe n tɔn-ní.

³⁰ Ye wòni, kà pá n'kpèi óò cɛdí, àmá òcɔ̀n há pú neè é cɔ̀ná nòku o hɪ̀nka, mii tee-sá o wòni de mum pú tɛni. ³¹ Ye nìku meheká, kà nipa dɔ̀̀di é taàa pa dandaní o hɪ̀nka è wei è tonà: Kídísì kó tɛni tɪ́n daadí é paá-dà pɔ̀ntápaáma kà má hatá-nà menè pa_kú-mà?

Yɔ̀tí kpémma tɔn sósipa è yò pá cɛé Sèsî

³² Kà Fàdísipa pàcɔ̀ é yekà nipa de wé-wéhàta-sá ye nìku meheká Sèsî hɪ̀nka. Ye wòni, kà dèhàka yaamma kpémma, nà Fàdísipa é tɔn sósipa è yò p'òò cɛé-ní. ³³ Kà Sèsî é pà caka è yò: N kàà ne péé-nà daàka cɛma-dà, ye kú dàhàka ká n tón mèhèn n tɔn-kó-ní pesá. ³⁴ Ne kó n peha-á-ma, ne bá n déhá, mii tee-sá ne pú kó neé tadí n kó m'péé-sa.

³⁵ Ye wòni, kà Sùwífùpa kpémma é m'békú pa tɔ̀pa è toò: Ò kódí ya-dà, kà ti pú kó neé óò déhá? Ò kó taá Sùwífùpa mèm̀pà ya-yahí-pa Kèdékìpa kú teńka meheká-dà é tɛi é caka Weèdi wemá Kèdékìpa? ³⁶ Ò weè-mà wemà è yò: Ne kó n peha-á-ma ne bá n déhá, n mèe kó m'péé-sa, ne pú kó neé yè tadí, mà kpèi é n'yò badà?

Néemá mèm̀mà kɔ̀ni-ma fòumu

³⁷ Ye kúúdi dadèndèni daadí-dà, de hɔ̀ n'yòn dasàdi mɔ̀nní. Ye

daadí, kà Sèsî é yídá é neèhi nìku yìhìka é wedá kpeéma è yò: Kà néyàhakú káá-ko, k'ó yańi n pesá é yàà. ³⁸ Mèhèn n dań-ko, néemá mèmà kǒnì-ma fòumu kó n'wudì-í-ma o meheká k'yé n'yòná Weèdi wemá mà hĩmpú. ³⁹ Sèsî de wei Weèdi Sèdi wemá-dà, mèm̀pà de taà-pa dandaní o hĩnka de kó dėtá-di. Yè de hǒtá ye wòni, Weèdi de mum pú kǒǒ-ní ni Sèdi, mìi tee-sá ni de mum pú dikàná Sèsî hĩnka óò wekàna¹.

Nìpa nǒhù Sèsî kprémú

⁴⁰ Nìpa mèm̀pà de péé-pa ye pesá yeèkaà-ma k'ò yò mema, kà pàcǒ yò: Ye dǒò meǹn yòn Weèdi wetǔnàko ti ceí-ko-dà nà bemú. ⁴¹ Kà tǒ̀pa yò: Weèdi takadáko-dà! Kà tǒ̀pa tonà: Kídísì há kó neé yeèni-dà-ní nà Kàdídéè? ⁴² Weèdi wemá pú hĩn Kídísì kó n'yòn wódo Dàfítì yaàbídí dò? Mà pú hĩn ò kó yeèni-nà-ní Bètìdèém, Dàfítì yotí? ⁴³ Memá-dà, k'yèè nìku é totá nà Sèsî kprémú. ⁴⁴ Pa meheká, kà pàcǒ é n'kpèi óò cǔǔ, p'òòcǒn há pú nedà é cǒná o nòku o hĩnka.

Sùwífùpa kprémma dandankó̀ti

⁴⁵ K'yèè sósìpa é tóní dèhàka yańma kprémma nà Fàdísìpa pesá, é tènì kà pá pà béka è yò: Badà tee kà ne pú cǔǔ-ní Sèsî? ⁴⁶ Kà pá pà tǔná è yò: Òcǒn mum pú wedà daadí yèni è yòná dǒò meǹn. ⁴⁷ Ye wòni, kà Fàdísìpa é pà béka è yò: Néna, ne mèè té héè k'ó ne yehèna-á-ma? ⁴⁸ Ne mum yeèkaà-á-dà daadí yèni kà pà yò ti

Ì **7:39** Weèdi de mum pú dikàná Sèsî hĩnka óò wekàna: Ye wenòdì kpèi é n'yò, Sèsî de mum pú kpíi kpíidòkú hĩnka, ò de mum pú yańtá, ò mèè de mum pú disì Weèdi pesá kà ní tǔmá óò wekàna

kpénn òc̣c̣n̄, yoo Fàdísìpa òc̣c̣n̄ tàà dandaní o h̄ínka? ⁴⁹ Nìpa mèm̄pà ò dań-pa yòn weńḳucí-dà. Pà pú yáá M̄yísi kpéńtìnùka. ⁵⁰ Yè de h̄j̄tà Nìkòdém̄, k'ò yòn ye Fàdísìpa p'òc̣c̣, yè péé. Menń-dà de tèi-ho yènka kàc̣c̣kà é déhá Sèsî. K'ó pà béka è yò: ⁵¹ Ti kpéńtìnùka ti p̄i-ĩ-dà nùdi è yò tí té ḳj̄j̄ nido yetádi, è mum p'òò besí é yekà ò paà-sa? ⁵² Kà p'òò t̄ená è yò: F̄j̄ń, a m̄e té dá n'yòn Kàdìdèè kóóó? Fedá Weèdi wemá sukú, a kó yáda-ma è yò Weèdi wet̄enáko òc̣c̣n̄ pú kó neé é yeèni nà Kàdìdèè. [⁵³ Ye kú dàhàka, kà bá mèn̄n̄ dèè-ko é kòn o h̄j̄j̄ta.

8

Poòò mèn̄n̄ c̣h̄háa-ko ḍoódi

¹ Kà Sèsî menn é òdìfùna t̄àadi h̄ínka. ² K'yé weka kányèńfa pìdìpìdì, k'ó tón Weèdi h̄j̄j̄ta meheká kà nìpa weńni é peèta o pesá. K'ó kaadi è pà bih̄h̄n̄. ³ Kà Weèdi kpéńtìnùka bih̄h̄napá nà Fàdísìpa óò t̄eńí poòò òc̣c̣n̄, kà p'òò c̄c̄dí k'ò c̣h̄h̄ú ḍoódi. Kà pá t̄eni óò n̄h̄ina-ho n̄iku weńni yìh̄ika, ⁴ é caka Sèsî è yò: Dakpénn, poòò menn̄ p'òò c̄c̄é-ní k'ò c̣h̄h̄ú ḍoódi-dà. ⁵ Kpéńtìnùka meheká, M̄yísi ti ḳj̄j̄ nùdi è yò ti té k̄amu ye kú poopà bookù t̄àaka-dà é pà k̄dù. F̄j̄ń tá, a h̄in ba ye h̄ínka?

⁶ Pà de weì mema è kp̄ei óò díh̄ina wemá-dà k'ó yetá, kà pá déta o p̄úú-sa. Kà Sèsî é t̄um̄ é n'waàhu teńka n'òo h̄ám̄bíifá. ⁷ Pà há de s̄ncí-ma òò békú tá, k'ó yíkàna-ní o c̣j̄j̄di é pà caka è yò: Ne mehekà, mèn̄n̄ pú paà-ko s̄ĩma n'òò péé-ma, k'yèe yańn é cedí óò k̄ántá t̄àadi.

⁸ Ye w̄ni, k'ó t̄um̄á t̄um̄ é n'waàhu teńka. ⁹ Pà yèkaà-ma mema,

kà pá n'ncòdì òc̣j òc̣j è kahù, é cetá nà kpém̄ma háá é deñta-nà sìmmóm̄ma. K'yé s̄jntá Sèsî c̣j̣̣di n'èe poòo k'ò káà nēhi pà de ò nēhinà-sa. ¹⁰ Ye wòni, k'ó yíkàna o c̣j̣̣di é béka ye poòo è yò: Ntè ye nìpa? Òc̣j̣̣n pú kaá è k'áa ḳj̣̣ yetád'aa? ¹¹ K'yèe poòo óò téná è yò: Òc̣j̣̣n pú kaá n Teù. Kà Sèsî óò caka è yò: Mmi mēe té p'áa ḳj̣̣nì yetádi. Kahá, àmá a koò dá paá s̄j̣̣ma.]

Sèsî-dà yòn wenkú mēnkù tii-kú nìpa

¹² Kà Sèsî é t̄j̣má caka nìku è yò: Mmí, n yòn wenkú-dà mēnkù tii-kú nìpa. Kà nìi n t̄j̣n, ò koò pú kó n'centì ȳj̄pu meheká, àmá ò kó m'péé wenkú mēnkù ḳj̣̣nì-ku fòumu meheká-dà.

¹³ Kà Fàdísipa óò caka è yò: A wei a m̄ónn kú kpémú-dà. A mēe wei-sà pú yòn bemú.

¹⁴ K'ó pà téná è yò: Bá kà n wei-nà n m̄ónn kú kpémú-dà, n wei-sa há yòn bemú-dà, m̄i tee-sá n yáá-ma n yeèni-sá-ní, è yáá n k̄j̄-sa. Néna mēekà, ne pú yáá n yeèni-sá-ní, ne mēe pú yáá n k̄j̄-sa.

¹⁵ Néna, ne sídí nìpa sídí-ma kú bookú-dà. Mmí mēekà, n pú sídí òc̣j̣̣n. ¹⁶ K'yèe mēe yoò tēni kà n kó sída, n sídama h̄j̄ n'yòn bemú-dà, m̄i tee-sá n pú h̄j̄ n'yòn n c̣j̣̣di ma meheká. N Báàa mēh̄n n t̄n-kó-ní h̄j̄ nà n m'péé-nà-á-ma. ¹⁷ Ne kp̄n̄t̄n̄uka meheká, pà w̄atà è yò: Kà nìi pàd̄éé cakama yòn màc̣j̄ pà déhà-sa kú h̄j̄nka, ye kú cakamà yòn bemú-dà. ¹⁸ Mmí, n wei n m̄ónn kú kpémú-dà, kà n Báàa mēh̄n t̄n-kó-ní mēe té wei n kpémú.

¹⁹ Kà p'òò béka è yò: A báàa péé ya? K'ó pà téná è yò: Ne pú n yáá, ne mēe pú yáá n Báàa. Kà ne de n yáá déd̄éí, è yenì ne yáá-

ma n Báàa. ²⁰ Sèsî de cakú ye wemà, è péé Weèdi hǔ̀ta meheká-dà. Ò de péé bèmbèni pà de hǐ̀nà-sa-dà díci taàa-sá è bihòni. Òcǔ̀n pú tehàà òò cǔ̀dí, mì tee-sá o wòni de mum pú tèni.

Sèsî cakú è yò ò kódi o Báàa pesá

²¹ Kà Sèsî é tǔ̀má pà caka è yò: N kǔ̀hedi-í-ma, kà ne kó n peha, àmá ne kó kpíi-ma ne sǐ̀ma meheká. Ne pú kó neé tadí n kóó-sa.

²² Ye wòni, kà Sùwífupa é m'békú pa tǔ̀pa è toò: Ò kó kòu o cǔ̀di-da-à? Ò yò ti pú kó neé taá ò kóó-se-è! ²³ K'ó pà caka è yò: Néna, ne yòn teńka kpéepá-dà, mmí mèe yòn hǐ̀nka kóóó-dà. Ne yòn fò̀ukù menkù kú nipa-dà, mmí mèe pú yòn fò̀uku menkù kú nido. ²⁴ Memá-dà tee ká n ne caka è yò ne kó kpíi-ma ne sǐ̀ma meheká. Kà ne pú dań è yò n yòn mèǹn péé-kó^k, ne kó kpíi-ma ne sǐ̀ma meheká. ²⁵ Kà p'òò béka è yò: Fǔ̀n yòn wodà? K'ó pà tǔ̀ná è yò: N ne cakáà è yò n yòn-ko nà cetáma-ní. ²⁶ N káá-ma niya dǔ̀di è kó neé wedá ne hǐ̀nka, é neé ne síi-nà, n há pú k'èè wedá. Mèǹn n tǔ̀n-kó-ní yòn webemú yańn-dà. N mèe yeekaà-sa o pesá, mií-dà n cakú-ma nipa.

²⁷ Pà de pú bantà è yò ò pà cakú Báàa hǐ̀nkà kóóó wemá-dà. ²⁸ Ye wòni, kà Sèsî é pà caka è yò: Ne kó yohòna tǔ̀n daadí mmí Niífò̀uò bíitá hǐ̀nka¹, ye daadí-dà ne kó bantá-ma è yò n yòn n ne cakáà è yò n yòn-ko. Ne kó bantá-ma è yò n pú pakú yècǔ̀ nà n cǔ̀di, àmá n cakú n Báàa n bihòni-sa-dà sá̀adi. ²⁹ Mèǹn n tǔ̀n-

k **8:24** Dentá-nà nùntiyèema 3:14-15. Miya ti cakú Weèdi yèdi-dà.

l **8:28** Sèsî de wei pà k'òò kpíi-ma-dà kpíidokú hǐ̀nka.

kó-ní n pée-nà-á-ma. Ò pú n hédà n cɔ̀ɔ̀di mì tee-sá n pàkú wòka wèn̄ni ò kpèi-sá-dà. ³⁰ Sèsî de wè-*ma* mema, kà n̄pa dɔ̀ɔ̀di é taàa pa dandaní o h̄n̄ka.

Númma nà mèm̄pà tee-pá pa cɔ̀ɔ̀di

³¹ Ye wòni, kà Sèsî é caka Sùwífùpa mèm̄pà de taà-pa pa dandaní o h̄n̄ka è yò: Kà ne t̄n̄ n wemá h̄mpú, ne kó n'yòn n dapàmma móm̄pá-dà. ³² Ne kó yádá-ma webeèdi, kà webeèdi é ne deèna nún̄ti meheká.

³³ Kà p'òò t̄n̄á è yò: Ti yòn Àbààhám yaàbíiká-dà, ti m̄e pú h̄n̄ òc̄ɔ̀n kú númma daadí yèn̄. Nt̄é a kó h̄m̄à è yò ti kó yèè nún̄ti meheká?

³⁴ K'ó pà caka è yò: Bemú-dà n ne cakú-ma, m̄èn̄n̄ kú wenni pàkú-ko s̄l̄ma, ò yòn s̄l̄ma nún̄n-dà. ³⁵ Nún̄n̄ pú h̄ɔ̀ h̄n̄ o dakp̄ènn̄ h̄ɔ̀t̄à kóó k'yé n'kóɔ̀ yòomá. Àmá h̄ɔ̀t̄à bíitá-dà h̄ɔ̀ mà n'yòn k'yé n'kóɔ̀ yòomá. ³⁶ Kà Weèdi bíitá ne f̄h̄n̄à, ne kó n'tee-é-ma ne cɔ̀ɔ̀di dédéí. ³⁷ N yáá-ma è yò ne yòn Àbààhám yaàbíiká. Àmá ne kpèi é n kòù-ú-ma, mì tee-sá ne pú teháa n wemá. ³⁸ Mmí, n wei n déhà-sa-dà-ní n Báàa pesá. Néna m̄èkà, ne pàkú ne báàa ne cakáa-sa-dà.

³⁹ Kà p'òò t̄n̄á è yò: Àbààhám-dà yòn ti báàa. K'ó pà caka è yò: Kà ne de yòn Àbààhám bíhí-dà, è yen̄ ne pàkú ò de paà-sa-dà.

⁴⁰ Mmí, n ne cakáa webeèdi n yeèkaà-di-dà-ní Weèdi pesá, nà mema kà ne penti è kó n kòù. Àbààhám pú paà ye kú paámà-ní daadí yèn̄. ⁴¹ Néna, ne pàkú ne báàa pàkú-sa-dà. Kà p'òò t̄n̄á è yò: Ti pú yòn makándóobíiká. Ti káá Báàa òc̄ɔ̀-dà, Weèdi-dà m̄e

dεε.

⁴² Kà Sèsî é pà caka è yò: Kà Weèdi de héé ne Báàa nà mómá, è yenì ne n dósí-ma, mìì tee-sá n yeèni-nà-ní ni pesá-dà. N pú tènì nà n cǔǔdi kú tèmámá-ní, àmá mení-dà n tɔn-ní. ⁴³ Badà tee kà ne pú kpèi é yekà n ne cakú è tonàpu? Yè yòm̄pu kpémú-dà ne pú kpèi é besí n wemá. ⁴⁴ Ne báàa-dà héé Weèkupá wódo, ne m̄e kpèi é paá ne báàa kpèi-sá-dà. Menn yòn̄ niikùdo-dà nà cetámaní. O cìiti-dà webeèdi, mìì tee-sá ò nì kós̄ o meheká. K'ò cakú t̄r̄n̄ wòn̄ni nuñhetí, ò cakú o wemómá-dà, mìì tee-sá ò yòn̄ nuñhetí yañn-dà. Mení-dà m̄e yòn̄ nuñhetí báàa. ⁴⁵ Mmí h̄á cakú webeèdi-dà, memá-dà tee kà ne yení n wemá. ⁴⁶ Ne mehekà, woò mónn-dà kó neé beka s̄l̄l̄ma n paà-ma? Kà n h̄á cakú webeèdi-dà, badà tee kà ne yení n wemá? ⁴⁷ Mènn̄ yòn̄-ko Weèdi kóóó h̄á m'bekù-ú-ma Weèdi wemá. Néna h̄á pú yòn̄ Weèdi kpéepá, memá-dà tee ne pú bekù-ma n wemá.

Sèsî nà Àbààhám pa mèn̄n cedì é m'péé-ko

⁴⁸ Kà Sùwífùpa òò caka è yò: Ti h̄in-mà a yòn̄ Sàmàdî tempáaku kóóó-dà, kà weèko péé a meheká, ti naa-á-dà fá? ⁴⁹ K'ó pà téná è yò: Weèko òcǔñ kós̄ n meheká. N cuunì n Báàa-dà, àmá kà néna h̄á yení n cuùpú. ⁵⁰ Mmí pú b̄h̄òta n cǔǔdi kú wehimú, mèn̄n b̄h̄òta-kó n wehimú péé-dà, mení-dà m̄e sídí cóncodí. ⁵¹ Bemú-dà n ne cakú-ma. Kà mèn̄n t̄n̄-kó n wemá h̄impú, ò pú kó kpí daadí yèni.

⁵² Kà Sùwífùpa òò caka è yò: Sámà-ní-ì, ti bantà-á-ma dédéí è yò weèko-dà péé a meheká. Àbààhám kpí-í-ma, kà Weèdi weténápa

mèe té kpíí, kà fún há yò kà mènèn tùnà-ko a wemá h́mpú, ye yañn pú kó kpíí daadí yèni. ⁵³ A maàhu è yò a haṭà-á-dà ti yàdo Àbààhám mènèn kpíí-kó nkéè? Weèdi weténápa mèe té kpíí-í-dà. A tónkú a cṣṣdi wodà?

⁵⁴ Kà Sèsî é pà téná è yò: Kà n de wekàni n cṣṣdi-dà, n wehimú pú kó n'yòn yècṣṣ. N Báàa-dà há n wekàni, ne h́n mènèn yòn-ko ne Weèdi, ⁵⁵ n'aá p'òò yáá. Mmí, n ò yáá-ma. Kà n de h́n n p'òò yáá, n de kó n'yòn nuñhetí yañn-dà, é n'yònà néna. Àmá, n ò yáá-ma è tùn o wemá. ⁵⁶ Yè de naa-á-ma dédéí ne yàdo Àbààhám, ò de maàhu-má è tonà ò kó déhá-ma n tèm-má-ní daadí. K'ò mèe de nì déhá k'yóò naaka sàma.

⁵⁷ Kà Sùwífùpa òò béka è yò: Fún mènèn mum pú káá-kò beeká púnùm, nté a kó h́mà è yò a déhá Àbààhám?

⁵⁸ K'ó pà téná è yò: Bemú-dà n ne cakú-ma, kà pá neé pedá Àbààhám, mmí de péé-ma.

⁵⁹ Ye wòni, kà pá ṭanka ṭáka è k'òò kámu. Àmá, k'ó sòdi é yèdi ye Weèdi hṣṣta meheká.

9

Sèsî kpekàna dṣṣo òcṣṣn k'ò yòn nà p'òò pedà-ma

¹ Ye kú dàhàka, kà Sèsî é n'kṣṣhedi, é déhá còku h́nka dṣṣo òcṣṣn k'ò yòn yòn nà p'òò pedà-ma. ² K'òo dapàmma òò béka è yò: Dakpṣṣn, baà tee kà pá pedá dṣṣo menèn k'ò yòn? O mónn-dà paṣṣ sṣṣima nkéè o báapa-dà paṣṣ sṣṣima k'yóò h́n-nà mema?

³ Kà Sèsî é pà téná è yò: Yè pú yòn mení yoo o báapa-dà paṣṣ sṣṣima k'yóò h́n mema. O yònkù-dà kó hédá kà Weèdi é beka o

hĩ̀nka ni kpèeti sápu. ⁴ Yè békú tí paá mèǹn n tɔn-kó-ní dehèna-
dà kà wènku kadí. Yènka-dà pení k'òcɔ̀n koò pú kó neé deha. ⁵ N
káà péé-mà fò̀ukù mehekà, n yòn wenkú-dà mènku tii-kú nipa.
⁶ Ò wedà-ma mema é yà, é tɔ̀dá nuɔ̀tɔ̀tí teńka, é butá tǎ̀ati, é
tódá ye tǎ̀ati é s̄hí ye yòn nònci, ⁷ ye wòni óò caka è yò: Taá é
yudá a yìhika bínhò̀dí pà toò-di Sídòwèè meheká. (Ye yèdi kpèi
é n'yò tɔnkó-dà.) K'yèe yòn é kahá, é tèi yudá o yìhika, é n'tó̀tí-
ní è dii pópóí.

⁸ Ò dentòpa nà mèm̀pa de ò déhù-pa k'ò còhu, kà pà békú pa
tòpa è tonà: Yè pú yòn dɔ̀do mèǹn de kaadi-kó-dà miì è còhu?
⁹ Kà pàcɔ̀ tonà: Mení-dà. Kà tòpa tonà: Menn dɔ̀, òò yònà-á-ma.
K'yèe dɔ̀do mónn tonà: Mmí-dà n fò̀uò n fò̀uò. ¹⁰ Kà p'òò béka è
yò: Nté ye hì̀mà k'àa nònci é diida? ¹¹ K'ó tɛ̀ná è yò: Nìdo pà toò-
ko Sèsfi-dà butá tǎ̀ati cɛ̀ma é s̄hí n nònci, é n caka è yò, ní taá
yudá Sídòwèè bínhò̀dí meheká. Ká n taá é tèi é yudá, kà n nònci
é diida pói. ¹² Kà p'òò béka è yò: Ye niì péé ya-dà? K'ó tɛ̀ná è yò:
N pú yáá ò péé-sa.

Fàdísìpa békú ye yòn pà dìhina-ko

¹³ Kà pá tanà ye yòn pà dìhina-ko Fàdísìpa pesá. ¹⁴ Y'áá de hɔ̀tá
damuhipàdi daadí-dà Sèsfi de butá-ma tǎ̀ati óò dìhina. ¹⁵ Ye kú
kpémú-dà tee kà Fàdísìpa mèe té béka ye dɔ̀do, ye hì̀mpú k'ò yò
è dii-nà. K'ó pà caka è yò: Ò s̄hí n nònci-dà tǎ̀ati cɛ̀ma, ká n taá
é yudá é n'hɔ̀tá n dii pói.

¹⁶ Kà Fàdísìpa pàcɔ̀ yò: Niì mèǹn hì̀n-kó mema pú yòn Weèdi
kóóó, miì tee-sá ò pú tɔ̀nà kpéńtìnùka hì̀mpú damuhipàdi hì̀nka.

Àmá kà tɔ̀pa tonà: Nté niis̄̀nn kó neé h̄imà é paḡ pón̄tapaḡmà memà-ní? Memá-dà, kà totáma é paḡ pa coh̄ka.

¹⁷ Kà pá túmá é béka ye yònn pà dihinà-ko è yò: F̄j̄n tá hákà, a maàhu è yò mèn̄n a dihinà-kò yòn wodà? K'ó pà t̄nà è yò: Ò yòn Weèdi wet̄nàko-dà.

¹⁸ Nà mema baàkaà, Sùwífùpa kp̄m̄ma de pú kp̄i é teha è yò ò de yòn è há dii s̄ákù. Ye kú kp̄m̄ú, kà pá yí-ní o báapa. ¹⁹ Kà pá t̄ni, kà pá pà béka è yò: Ne bíitá-dà miì? Mómasí-dà ne tà pedàma kà tà yòn? Nté yè h̄imà kà tà dii s̄ákù?

²⁰ K'yèè báapa é t̄nà è yò: Mómasí-dà ò yòn-ma ti bíitá, n'ò pedàma-dà m̄e deè k'ò yòn. ²¹ Àmá ti pú yáá yè h̄imá k'ò dii s̄amà-ní, ti m̄e túmà pú yáá mèn̄n ò dihinà-ko. Ò béka-nà o món̄n-ñ̄, ò koò pú bíi-ma, ò kó neé ne caka-á-dà miì ò dii-sá. ²² O báapa de hín mema, miì tee-sá pà de wani Sùwífùpa kp̄m̄ma-dà. Yè de h̄t̄à pà yò p̄épu-dà n̄udi, è kó boh̄a Weèdi wemá bih̄à-nàm̄ni meheká, mèn̄n kú wenni kó n'yò-ko, Sèsí-dà yòn Kídísi. ²³ Ye kú kp̄m̄ú-dà tee k'ò báapa yò: Ò koò pú bíi, ò béka-nà o món̄n.

²⁴ Kà Fàdísipa é yí-ní d̄emá ye d̄òò mèn̄n de yòn-kó, òò caka è yò: Caka bemú Weèdi yihika. T̄ínti yáá è yò ye d̄òò men̄n yòn niis̄̀nn-dà. ²⁵ K'yèè d̄òò é pà t̄nà è yò: K'ò yòn niis̄̀nn yoo ò pú yòn niis̄̀nn, n pú yáá. N yáá-sa s̄àadi, n de yòn yònn-dà s̄amà è dii pói. ²⁶ Kà p'òò béka è yò: W'àà paḡ badà? Nté ò h̄imà áa dihinà? ²⁷ K'ó pà t̄nà è yò: N mà ne cakáà-á-dà-ma, ne pú besíma. Badà tee kà ne kp̄i n túmá mà kódí? Ne m̄e té dá n'kp̄i é

h̄in o dapàmma?

²⁸ Kà p'òò tètùnà è yò: F̄j̄n-dà yòn o dapànn. T̄ínti yòn M̄ȳísi kú dapàmma-dà. ²⁹ Ti yáá è yò Weèdi de weè-nà M̄ȳísi-dà. Àmá mennè menn, t̄ínti pú yáá ò yèni-kà-ní béka.

³⁰ K'yèè d̄òò é pà t̄ená è yò: Ñte m̄i n dii-s'ée, néna h̄in-sá è yò ne pú yáá ò yèni-kà-ní-ì! Men̄n-dà há n dihin'è! ³¹ Ti yáá-dà-ma è yò Weèdi pú bekù niis̄mma, àmá nì h̄j̄ besí mèn̄n kú wenni nì cùùnì-ko-dà, è p̄kù ni d̄ókàma. ³² Nà ti péé-ma, ti mum pú yeèkaà kà pà yò òc̄j̄n dihinà yòn̄n kà p'òò peè-ní k'ò mà yòn.

³³ K'yèè n̄d̄ò de pú yòn Weèdi kóóó, ò de pú kó neé p̄á yèc̄f̄i.

³⁴ Kà p'òò t̄ená è yò: F̄j̄n mèn̄n yòn-ko s̄j̄ma yañn a tàka n'aa yudí nà p'àà pedà-ma-ní, f̄j̄n-dà kó ti k̄j̄ bih̄anamá? Ye w̄ni, kà p'òò b̄hà Weèdi wemá bih̄à-nàm̄ni meheká.

Mèmpà yòn-pa yòm̄ma móm̄pá

³⁵ Kà Sès̄f̄i é yeká è yò p'òò b̄haà, k'ó taá o peètanàpu é t̄èi óò béka è yò: F̄j̄n tá, a dañ-dà Niif̄òò biítá h̄j̄nka? ³⁶ K'òò t̄ená è yò: N caka menn héé-ko n Teù, k'yé teha ká n taàa n dandaní o h̄j̄nka. ³⁷ Kà Sès̄f̄i óò caka è yò: A ò dii-í-ma, men̄n-d'àà weì-nà.

³⁸ Ye w̄ni, k'ò yò: N dañ-ma n Teù, é cem̄ h̄iù dúùka o yìh̄ika.

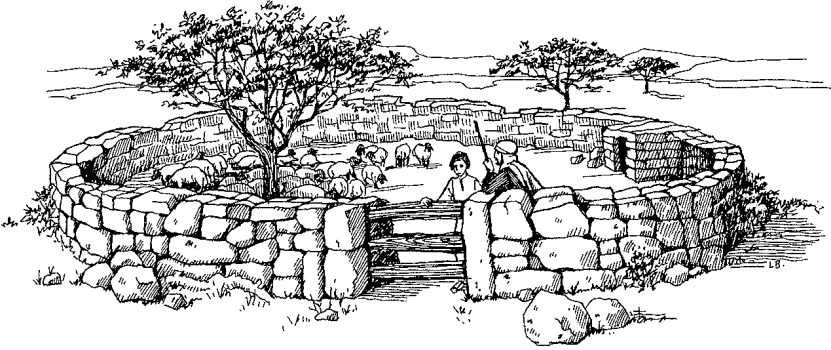
³⁹ Kà Sès̄f̄i yò: N t̄eni f̄òukù menkù kú meheká sídàma kpémú-dà, k'yé teha kà yòm̄ma é diida, kà mèmpà dii-pá é yòn. ⁴⁰ F̄ad̄is̄ipa p̄àc̄j̄ mèmpà de péé-pa ye pesá yeèkaà-ma mema, kà p'òò béka è yò: T̄ínti m̄è té yòn yòm̄ma-d'aà? ⁴¹ Kà Sès̄f̄i é pà t̄ená è yò: Kà ne de yòn yòm̄ma-dà, è yenì ne k̄j̄ s̄j̄ma màc̄m̄à. Àmá, n'aá toò-mà: Ti dii-í-dà, ye kú kpémú-dà tee kà ne baà kó m'péé s̄j̄ma

meheká.

10

Webemú yohènamá nà hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto n'ò hɔ̀ci

¹ Kà Sèsî é tuèha è yò: Bemú-dà n ne cakú-ma. Kà nìi pú dúú hɔ̀kódedí meheká nà hánnùdi, àmá k'ò hata bonkú è dúú, ye yañn yòn túùdo-dà è tùmà yòn nenfèuko. ² Mènn há hɔ̀ dúú-ko hɔ̀kódedí meheká nà hánnùdi, menn-dà yòn hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto.

Ìsìdàyédìpa kú hɔ̀kódeèka de yòn memà-dà

³ Mènn ceì-ko hɔ̀kódedí hɔ̀ ò kpetá-ma hánnùdi, kà hɔ̀ci té yekà o boòku. Ò hɔ̀ yíi-ma o hɔ̀ci bá mènfa dèè-fa nà fa yèdi, é cì dèna tapaadi. ⁴ Ò dèna tìn wòni o kpécí weñni, é n'nihi yìhika kà cì n'tùn, mì tee-sá cì yáá-ma o boòku. ⁵ Cì pú hɔ̀ tuùna cì pú yáá-ko. Múndikaà, k'ò cì yíi, cì hɔ̀ cocí-ma óò nátá-nà, mì tee-sá cì pú yáá o boòku. ⁶ Sèsî de pà cakaà ye kú webemù yohènamà-dà, àmá pà pú bantà ò de kpèi é n'yòpu.

Sèsî-dà yòn hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto móní

⁷ Kà Sèsî é tùmá pà caka è yò: Bemú-dà n ne cakú-ma, mmí-dà yòn hɔ̀kódedí hánnùdi. ⁸ Mèmpà kú wenni cedí tènì-pá-ní kà

mum pú tɛni, yòn túpa-dà è tùmà yòn nenfèupa, hɛci mɛɛ pú pà besí. ⁹ Mmí, n yòn hánnùdi-dà. Kà nido yeè nà mmí è dúú, ye yañn kó fítá-ma. Ò kó n'dúù-ú-ma è yèhu-ní, ò mɛɛ pú kó mónka o dipú. ¹⁰ Túúdo hɛ tɛni è kpèi é yódá-ma, é kòù, é féúwá sáàdi. Mmí, n tɛni è kpèi nìpa-dà é dɛtá fòumu, é mù n'káá sàma.

¹¹ Mmí, n yòn hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto sudó-dà. Hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto sudó hɛ kɔ̀ɔ̀ o fòumu-dà o hɛci kpémú. ¹² Mèhèn pú tee-kó hɛci, è há cì cɛnti díci kpémú, pú yòn hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto. Kà càkomɔ̀di pení è kó cì cɛdí, ò hɛ cì yahí-ma-ho é nà nòka. Ye wòni, k'yèè càkomɔ̀di té tɛni é dɔ̀di cì hínka, é cì pidá. ¹³ Ye kú yañn kú bookù hɛ hìmpú-dà, mii tee-sá ò dehú díci kpémú-dà, hɛci wemá p'òò yèi. ¹⁴ Mmí, n yòn hɔ̀ɔ̀ɔ̀nsudó-dà. N yáá-ma n hɛci, kà n hɛci n yáá, ¹⁵ é n'yònà n Báàa n yákáama, kà n ò yáá. N mɛɛ kɔ̀ni n fòumu n hɛci kpémú-dà. ¹⁶ N káà káá-ma hɛci tɔ̀ci kà cì mum pú dúú hɔ̀kòdedi menì kú mɛheká. Yè békú n mɛɛ té cì kpèi-í-ma-ní é cì dúù-ní. Cì kó yekà-á-ma n boòku, é múná é hìn hɔ̀kàdo òcɔ̀, kà hɔ̀ɔ̀ɔ̀nto é m'pee òcɔ̀.

¹⁷ N Báàa n dósí-ma, mii tee-sá n kó kɔ̀ɔ̀ n fòumu é tùmá wántá mù tɛnta. ¹⁸ Òcɔ̀n pú mù nà n fèù, àmá n mù kɔ̀ni nà n yàma-dà. N káá-ma nɔ̀ti è kó neé mù kɔ̀ɔ̀, è káá nɔ̀ti è kó neé mù tɛnta. N Báàa n kɔ̀ɔ̀ nùdi è yò n pɔ̀á-sa-dà.

¹⁹ Kà totáma é tùmá paná Sùwífupa còhòka n'èè kú wemà kpémú.

²⁰ Kà pa sàapa tonà: Weèko-dà péé o mɛheká, ò fikadà-á-ma. Baà tee kà n'òò besí? ²¹ Kà tɔ̀pa tonà: Weèko péé-ko kú mɛheká pú kó neé wedá memà kú bookú. Weèko kó neé-dà é dihina yòmma?

Sùwífùpa yedàà Sèsî

²² Yè de h̄t̄tà sémú w̄ni-dà, kà pà pètà Sèdìsàdém̄, è yon Weèdi h̄t̄tà wekànamá kúúdi^m. ²³ Kà Sèsî é n'centi è tòn-ní Weèdi h̄t̄tà hàn̄h̄ni meheká, pà toò-di Sàdòmóò hàn̄h̄ni. ²⁴ Kà Sùwífùpa é tènì oò yéntá-ho, è yò: Háá daadí ìmmóni-dà a baà kó ti caka-ma webeèdi a h̄n̄ka? Kà f̄n̄-dà héé Kídìsì, k'á ti caka pópóí.

²⁵ Kà Sèsî é pà téná è yò: N mà ne yò cakàpu-dà, ne m̄e pú mà teháà. Dehèna n pakú-na nà Báàa yèdi, mená-dà bekú n yòn-ko. ²⁶ Àmá néna ne pú dañ, mì tee-sá ne pú yòn n h̄ci. ²⁷ N h̄ci you-ú-ma n boòku. Mmí, n cì yáá-ma, kà cì m̄e n t̄n̄. ²⁸ N cì p̄i fòumu m̄m̄ù bá yòpú-dà. Cì pú kó kpíi daadí yèni, òc̄n̄ m̄e pú kó neé cì fèdà n nòku meheká. ²⁹ N Báàa m̄n̄n̄ cì nà n k̄k̄-ko, ò wehinà-á-ma niya weñniⁿ, òc̄n̄ m̄e pú kó neé cì fèda o nòku meheká. ³⁰ Mmí nà n Báàa, ti yòn òc̄-dà.

³¹ Kà Sùwífùpa é t̄m̄á é t̄n̄ka t̄àka, è k'òò k̄mu é k̄ù. ³² K'ò m̄e pà caka è yò: Ne déhà-á-dà dehèsuuná d̄ódi n p̄a-na nà n Báàa kpeèti. Ye dehènà, na ìm̄ómu kú kpémú-dà tee kà ne kpèi é n k̄mu t̄àka é n k̄ù? ³³ Kà Sùwífùpa oò téná è yò: Ti pú kpèi áa k̄mu t̄àka áa k̄ù dehèsuumú mùc̄m̄ù kú kpémú, àmá ti

III 10.22 Ìsidàyédipa de h̄ dii ye kúúdi è té deñta Sùdási-Màkàbéè de p̄a-sa-dà é wekàna Weèdi h̄t̄tà. Sidíi teñka wódo-dà òc̄n̄-dà de p̄a mìi cìi-sa ta meheká é tà c̄ha

IV 10:29 Pòkàhi t̄h̄i meheká, pà w̄tà è yò: N Báàa n p̄i-sá, yè h̄tà-á-ma niì weñni.

kpèi áa kámu táàka mì tee-sá a teù Weèdi-dà. Fún a yòn nido-dà, è há tónkú a cùdi Weèdi.

³⁴ Kà Sèsí é pà téná è yò: Pà pú wàtà ne kpéntinùka meheká è yò Weèdi yò: Ne yòn weèka-dà^o? ³⁵ T'aá yáá-dà è yò ti pú kó neé é kù Weèdi wemá màcòm'è. Weèdi-dà há de yí weèka nì de kùpa ni wem'èè. ³⁶ Mmí hákà, Weèdi-dà n takadà é n tòn-ní fòuku meheké-è. Nté y'áá kó hìjà kà ne yò n teù Weèdi-dà, nà n hìmpú kpémú n yòn Weèdi bíitá? ³⁷ Kà n pú pakú n Báàa dehèna, ne dá nà n dañ. ³⁸ Kà n há nà pakú-dà, bá kà ne pú n dañ, kà né n'dañ o dehèna hìnka, k'yé teha kà né bantá é n'yáá è yò Báàa péé n meheká, kà n péé o meheká. ³⁹ Kà pá tùmá é peha pà kó hìjà óò cédí, àmá k'ó fítá. ⁴⁰ K'ó tón tùmkaà Sùùtèè kónsòidi tòdi béka, é tèi é m'péé bèmbèni Ísáà de cómù-di nìpa. ⁴¹ Kà nìku dódì kòdì-ní o pesá è cakú pa tòpa è tonà: Ísáà pú pà póntápáama màcòmà. Àmá, ò de cakáa-sa weñni nì menè kú hìnka, yòn mómà-dà. ⁴² Ye pesá, kà nìku dódì é taàa ku dandaní o hìnka.

11

Dàsáa kúmú

¹ Dòò òcùn-dà de məkàà, è péé Bètànî yotí, k'òo yèdi toò Dàsáa. K'òo potòpa Màdî n'òo kúkòò Mààtí péè ò péé-nà. ² Màdî há de yòn pòò mènn de cóò-ko-dà tùdàdésa Teó tàka hìnka, é kà hutá n'òo yùti. O kú datòò-dà de mən. ³ Mení n'òo kúkòò kà pá tòn nido è yò ó taá caka Sèsí è yò: Teù, a dópo mən.

⁴ Sèsî yèkaà-ma mema, è yò: Dɔnkù menkù pú kó kònà Dàsáà. Kù kó beka nìpa Weèdi wehimú sápu-dà, é tùmá é hédá kà ni bíítá kpémú é fodá. ⁵ Sèsî há de naa-nà-á-ma Màátì n'ò yànn Màdî, nà pa datɔɔ Dàsáà. ⁶ Ò de yeèkaà-ma kà pà yò Dàsáà mɔn, k'ó tùmá paà daàa kàdée-dà ye bèmbèni ò de péé-di. ⁷ Ye kú dàhàka-dà, k'ó caka o dapàmma è yò: Tí tón-nà Sùdèè tempàaku meheká. ⁸ K'òo dapàmma óò caka è yò: Dakpènn, yè mum pú yókáà nà Sùwífùpa d'aa penti-má ka béka è k'áa kámu tǎàka áa kòù, k'áa tùmá kpèi èè tón? ⁹ Kà Sèsî é pà téná è yò: Ntoò máati píta nà tidée-dà péé-ma wèntúuní meheká? Kà nido centi wèntúuní meheká, ò pú kó téúdá mì tee-sá wenkú péé k'ò dìi póí. ¹⁰ Àmá, kà nì centi yèhka, ò hǔ n'téúhú-ma mì tee-sá wenkú kóó. ¹¹ Ò de wèdà memá-dà é yò, é tuèha è yò: Ti dópo Dàsáà dɔɔ-ma. N kódí è kó taá ò hèn-ta-á-ma. ¹² K'òo dapàmma óò caka è yò: Ti Teù, k'ò dɔɔ-dà, ò kó kpeka-á-ma. ¹³ Sèsî menn de wèi Dàsáà kúmú wemá-dà, àmá k'òo dapàmma mempa tonà ò wèi nuñdɔmù mómù-dà. ¹⁴ Memá-dà, k'ó pà caka pópóí è yò: Dàsáà kpíí-í-ma. ¹⁵ Yè n naa-á-ma nà ne kpémú, n'èè paà-ma kà n kóó ye pesá, k'yè teha kà né n taàa dandaní. Tí taá-nà o pesá wòni menì. ¹⁶ Ye wòni, kà Tòmáà, pà tùmá toò-ko kpékàta é caka o tɔ̀pa è yò: Tɔ̀ta-nà kà tí taá péé é kpíí-nà ti dakpènn.

Sèsî-dà yòn yǎntáma è tùmá yòn fòumu

¹⁷ Kà Sèsî é n'kó tantá-ho ye pesá, é tèi è hǔtá pà dánà Dàsáà k'yè yà daàa kànàhì. ¹⁸ Bètànî há de pú nátà-nà Sèdisàdém, ye

tantañni deumú de pú tèi kìdòmétídìpa pàtạa. ¹⁹ Ye kú kpémú-dà tee Sùwífùpa de tènì-má-ní sàma, è kó ḍa Mààtì nà Màdîfî nà pa datɔɔɔ kúmú. ²⁰ Mààtì yèkaà-ma è yò Sèsîfî pení, k'ó taá o codápu, kà Màdîfî menn é cǎntá è kàdì hɔɔta. ²¹ K'ó tèi é caka Sèsîfî è yò: N Teù, k'à de yè péé miì è yenì n datɔɔɔ pú kpíi. ²² Àmá, n há yáá-ma è yò bá sǎmà, k'à c̣haa-sa weñni Weedi, nì k'èè n'àà kɔɔ-ma. ²³ Kà Sèsîfî óò caka è yò: A datɔɔɔ kó yǎntá-ma. ²⁴ Kà Mààtì óò tǎná è yò: N yáá-ma è yò kpíipa kó yǎntá tǐn daadí, dadèndèni daadí, ò kó yǎntá-ma. ²⁵ Kà Sèsîfî óò caka è yò: Mmí, n yòn yǎntáma-dà è yòn fòumu. Kà nìi n dañ, ò kó n'fòu-ú-ma bá k'ò kpíi. ²⁶ Kà nìi ṃèe fòu è n dañ, ò pú kó kpíi daadí yenì. A mà teháa-á-dà? ²⁷ K'òò tǎná è yò: Ạà n Teù, n dañ-ma è yò a yòn Kídísi-dà, Weedi Bítá ṃèntà kó tènì-tá-ní pemá meheká.

Sèsîfî kɔɔ

²⁸ Mààtì weè-ma mema é yò, é ḳahá é taá yíi o yañn Màdîfî, óò wédá è yò: Dakp̣ènn tènì, è kp̣èi áa déhá. ²⁹ Màdîfî yeekaà-ma mema, é cemá yíi é cocí é taá o peetanàpu. ³⁰ Yè de hɔta Sèsîfî mum pú dúú-ní yotí meheká. Ò de káa kaá-ní bèmbèni Mààtì de ò codà-di-dà. ³¹ Sùwífùpa ṃèmpà de péé-pa nà Màdîfî hɔta meheká òò yódì ò déhá-ma k'ó yíi é yèè feñ-feñma, kà pà ṃèe t'òò ṭuna. Pà de tonà ò kódì híúdi pesá-dà è kó taá hódì. ³² Ò tantà tǐn wòni Sèsîfî péé-sa, óò déhá, é cemá hìu-ho o f̣di, óò caka è yò: N Teù, k'à de yè péé miì, è yenì n datɔɔɔ pú kpíi. ³³ Sèsîfî déhá-ma k'ò hódì, kà Sùwífùpa ṃèmpà de ò béhina-pa-ní ṃèe té hódì, k'yé ḳkapa o yàma dédéí, kà mà yò ḳ. ³⁴ K'ó pà

béka è yò: N'wò tàà ya-dà? Kà p'òò téná è yò: Dakpènn, yaní é déhá. ³⁵ Kà Sèsî é hódí. ³⁶ Kà Sùwífùpa cem yò: Cósó-nà ò d'òò dósí-ma kú bookú. ³⁷ Kà pa tòpa pàcú yò: Mení-dà baà dìhìnà yònn-a, ò de pú kó neé é kpáná ò kó kpíí-ma?

Dàsáà yántáma

³⁸ K'yé tǔmá kɔkapa Sèsî yàma dédéí, k'ó taá ye híúdi pesá. Ye híúdi de yòn tǎ̀adi fɔ̀kú-dà kà pá tódá tǎ̀hàku é kpená ni nùdi.

³⁹ Kà Sèsî é pà caka è yò: Hǐta-nà ye tǎ̀hàkù. Kà Màátì, ye kpíio potɔ̀ɔ̀ òò caka è yò: N Teù, ò kó n'yòò toópu-dà nókú, mì tee-sá o danàhidí-dà yenì nà p'òò dánà-ma. ⁴⁰ Kà Sèsî òò téná è yò:

Mmí-dà baà a cakàà, è yò k'à dań a kó déhá Weèdi wehimú sápa? ⁴¹ Kà pá hǐta ye tǎ̀hàku. Kà Sèsî é yoòda o nònnci hǐnka è yò: N Báà, m'a sedí n'aa paà-ma m'a còhhaà-sa. ⁴² Mmí, n yáá-ma è yò a hǔ paá wòka weñni m'a còhu-sá, àmá n wei nìkù mènkkù n yéntà-kù kpémú-dà, k'yé teha kà kú n'dań è yò fǔn-dà n tɔn-ní.

⁴³ Ò wedà-ma mema é yòò, ye wòni é dedí kpeéma è yò: Dàsáà, yeèni! ⁴⁴ K'yèè kpíio é yeèni, o tàka n'òò nòhi k'yè fín fín péncí, k'òò yìhika pɔ̀ú kùdáapéíta. Kà Sèsî é pà caka è yò: Ò fíntá-nà, òò hédá k'ó kahá.

Sèsû yǎhìnà Lazare

Sùwífùpa múnà nùdi è kó kù Sèsû

Dentá Mátíyèè 26.1-5; Mádíkì 14.1-2; Dúkì 22.1-2

⁴⁵ Sùwífùpa mèm̀pà de t̀eni-pá-ní M̀ad̀í h̀j̀j̀ta, déhà-ma Sèsû de paà-sa, kà pa sàapa é taàa pa dandaní o h̀ínka. ⁴⁶ Àmá, kà pa t̀òpa p̀àc̀j̀ é taá é déhá F̀ad̀ísipa é p̀a caka ò de paà-sa. ⁴⁷ Ye ẁòni, kà d̀h̀h̀ka yaìmma kp̀éìmma nà F̀ad̀ísipa é pehina pa t̀íkáyudí sàdi nìpa, é béka pa c̀j̀j̀di è ỳ: Nt́ ti kó h̀imà-dà? Ǹì meǹn p̀akú p̀óntápaq̀ama-dà sàma. ⁴⁸ Kà t'òò héda k'ò baà s̀uncí, nìpa wènni kó taàa pa dandaní o h̀ínka-dà. Ye ẁòni, H̀òdóm̀ yaìmma kó t̀eni é p̀ódá-ma ti Weèdi h̀j̀j̀ta, é kù ti bookú. ⁴⁹ Kà p'òòc̀j̀, kà p'òò toò Kàyífù, è h̀j̀tà ò ỳòn d̀h̀h̀ka kp̀éìnn ye kú benní, k'ó p̀a caka è ỳ: Ne pú dìi mìl ỳònà é paá-yà? ⁵⁰ Ne pú dìi è ỳ, yè kó ne n't̀j̀u-nà-á-dà, nido òc̀j̀ kp̀í nìku kp̀émú, nà n'aa

héé-ma kà pá tèni é kòù ne bookú? ⁵¹ Ò de pú wedà mema n'ò
 cɔ̀ɔ̀di kú nɔ̀ti. Ò de yòn-ma kpémú d̀h̀h̀di kpɛ̀n̄n yè kú benní, ye
 kú kpémú-dà tee Weèdi de héè-ma k'ó wedá è yò, Sèsî yònà é
 kpíí Sùwífùpa bookú kpémú-dà. ⁵² Y'áá de pú yòn ò kó kpíí
 Sùwífùpa bookú kpémú cɔ̀ɔ̀di-dà. Ò de yònà é kpíí, è mèè té tíká
 Weèdi bíhí wènni-dà, mèn̄h̄i petà petà-hi, kà hí h̄in nido òcɔ̀. ⁵³ É
 tódá n'èe kú daadí-dà, Sùwífùpa kpém̄ma takadà-ma è yò pà kó
 kòù Sèsî. ⁵⁴ Ye kú kpémú-dà tee, Sèsî de koò pú centi-ma è bekú
 o cɔ̀ɔ̀di Sùwífùpa cɔ̀h̄ka. K'ó yídá ye pesá é kahá yotí pà toò-ti
 Èfààyím, kà tì hédí-nà càwenkú tenka, k'ó tèi é m'péé ye pesá
 n'ò dapàm̄ma. ⁵⁵ Yè de h̄ɔ̀ta Sùwífùpa Núntiyèèma kúúdi-dà tósi,
 kà pa tenka nipa d̀ó̀di pómù Sèdisadém è kó taá wekàna pa
 cɔ̀ɔ̀di k'yèe kúúdi é neé tèni. ⁵⁶ Ni daadí, kà pá m'penti Sèsî, è
 bekú pa tɔ̀pa Weèdi h̄ɔ̀ta meheká è tonà: Ne maàhu ìm̀óma-
 dà? Ò pení kúúdi nkèè ò pú pení? ⁵⁷ D̀h̀h̀ka kpém̄ma nà Fàdísipa
 há de yò caka-pu-dà nipa, è yò kà mèn̄n yáá-ko ò péé-sa, k'ó yaní
 pà caka kà p'òò cɔ̀dí.

12

Màdî còà t̀d̀d̀ésa Sèsî tàka h̄n̄ka

Dentá Màtíyèè 26.6-13; Mádíkì 14.3-9

¹ Yè de kaá daàa kàkòò-dà, kà Núntiyèèma kúúdi é neé dii. Kà
 Sèsî é taá Bètànî yotí, Dàsáa mèn̄n de kpíi-kó k'òò yáhina de
 péé-ti kú meheká. ² K'ó tèi ye pesá kà p'òò béná çandipú, kà
 Màátì é mù n'òò h̄iná, kà Dàsáa nà nipa tɔ̀pa é péé òò kadi-nà kà
 pà yon. ³ Kà Màdî é tódá t̀d̀d̀ésa díikpecí kpéésá dítìdi yàhakú,

ye tūdàdésa kà p'èè paà-nà tebíísá pà toò-sa nààdi, é cóá Sèsî tàka híńka, é kà hutá n'òò yùti. K'yèè tūdàdésa nókú é tańta ye hǔǔta ta weńni. ⁴ K'òò dapànn òcǔ, kà p'òò toò Sùdásì Ìsikàdíyótì, mènèn de k'òò yeda-kó yò:

Sèsî n'òò dapàmma kà pà kàdi è yon. Ìsidàyédìpa de hǔ kaadi memá-dà é dii.

⁵ Baà paà kà pà pú tódà ye tūdàdésà-ní èè yeda weńtúuká kòonà taǎ dífa, é fà ti kǔǔ kà tí fà totá péíhí?⁶ Ò de weì mema, ye pú yòmpu kpémú péíhí wemá-dà d'òò yèi, àmá ò de yòn túùdo-dà. Menń-dà de púsì pa díci kóǔta, è yóu ye meheká pà tàni-ci. ⁷ Àmá kà Sèsî òò caka è yò: Ò héé yókàma! Ò paà miya n dánáma daadí kpémú-dà^p. ⁸ Péíhí baà kó ne m'péé-nà-á-dà, àmá mmí, n pú kó ne m'péé-nà wòka weńni.

Dòhòka yańma kpémma taǔkadà nùdi è mèè té kó kòù Dàsáà

P 12.7 Ye wenòdi káá ténáma tòdma-dà pòkàhi tóhí meheká. Hicǔ yò: Ò de híí ye tūdàdé-ní n dánáma daadí kpémú-dà. Kà tóhí yò: Ò paà ò kó neé paǎ-sa-dà. Ò denà é paǎ n wòńku tepú è kpèi é kù dòhà n dánáma daadí kpémú-dà

⁹ Kà Sùwífùpa dódódi é yekà è yò Sèsî tèni Bètànî, kà pá tadí è kpèi tèi óò déhá é péé déhá-nà Dàsáà ò de yáhìnà-ko. ¹⁰ Memá-dà, kà Dòhòka yamma kpémma é cem takadá nùdi è yò pá péé kòu-nà Dàsáà, ¹¹ mì tee-sá Sùwífùpa dódódi de pá héù-ú-ma nà menn kú nòti, è kòni pa còdi Sèsî.

Sèsî dúú Sèdisàdém meheká

Dentá Mátíyèè 21.1-11; Mádíkì 11.1-11; Dúki 19.28-40

¹² K'yé weka, kà nìpa dódódi mèmpa de tèni-pá-ní Nùntiyèèma kúúdi dipú é yekà è yò Sèsî pení Sèdisàdém. ¹³ Kà pá bodi púutí, é taá o codápu, é tèi è dedì kpeéma è toná:
Weèdi yèdi é wehika!

Kónáma é m'péé-nà Ìsidàyédì wódo
mèhèn pení-ko-ní nà Bateó yèdi.

¹⁴ Kà Sèsî é peha sammùmíbídí, é òsi é kaadi ni híhka é n'yòná pá de wàtà Weèdi wemá pòkàta meheká è yòpu. Pà de wàtà è yò:

¹⁵ Sìyò^q kpéepá-nà, ne dá n'wani!
Nte kà ne wódo pení,
è dáá-ní sammùmíbídí.

¹⁶ O dapàmma de mum pú bantà ye kú wòni ye kú paámà. Àmá, Weèdi yáhìnà tìn daadí Sèsî óò wekàna, ye wòni-dà pá dèntà-ma è yò ye kú niyà de wàhaà o kú kpémú-dà, kà nìpa mèe paná mà de hímpú o kpémú.

¹⁷ Mèmpa kú wènni de péé-nà-pa Sèsî ò de yí tìn daadí Dàsáà

Q 12.15 Ye yèdi takù taàdi-dà kà nì péé Sèdisàdém yotí, è tùmà takù ye yotì móntí.

k'ó yáńtá, é yeèni híúdi meheká, kà pà cakú pà de déhà-sa. ¹⁸ Ye kú kpémú-dà tee, kà nìku é tèni o peètanàpu mì tee-sá kù de yeèkaà è yò ò de paḡ ye kú pńtápaḡmà-dà. ¹⁹ Kà Fàdísipa é caka pa tḡpa ye wòni è yò: Ne déhà nkéè! Ne pú hḡtá ti hḡkàà-á-dà? Nìpa weñni-d'òò tùn.

Kèdékìpa penti Sèsî

²⁰ Mèmpà de tèni-pá-ní Sèdisàdém, è kó duntà Weedi kúúdi daadí, pa meheká kà Kèdékìpa^r péé. ²¹ Kà pá pàdi Fìdípù Bètìsàyidàà yḡtí kóóó, k'yèè yḡtí péé Kàdìdèè tempáaku meheká, é tèi óò caka è yò: Dakpḡn, ti kpèi é déhá Sèsî-dà. ²² Kà Fìdípù é taá mà caka Àntìdèè, ye wòni pa déèdi, kà pá taá mà caka Sèsî. ²³ Kà Sèsî é pà caka è yò: Nìlfòuò bíítá wekànamá wòni-dà tèni sàmà. ²⁴ Webemú-dà n ne cakú-ma. Kà pà pú bḡdí pḡḡyòdi teńka, kà ní yeèni, kà ni bíimá é kpíí, nì baà hḡ n'yòñ nìcḡ-dà. Àmá, kà pà nì bḡdí, kà nì yèni, kà ni bíimá kpíí, nì hḡ pedá-ma bíimá sàma. ²⁵ Mèhñ dósí-ko o fòumu, ò kó mù féná-ma, àmá mèhñ pú mù kèhi-kó yècḡ pemà memà kú meheká, ò kó mù n'káá-ma fòumu mèmù bá yḡpú meheká. ²⁶ Kà nido kpèi é deha n kpémú, k'ó n tḡḡna, k'yé teha n péé-sa kà n deho èè m'péé. Kà nìi dehú n kpémú, n Báàa k'òò cùu-ú-ma.

Sèsî wedà o kúmú wemá

²⁷ Kà Sèsî tùmà yò: N yàma-dà cḡháà sàmà-ní. N kó n'yò ba? N Báà, n fḡhina fákápamà n péé-mà kú mehekà wòni menì nkéè?

Γ **12.20** Kèdékìpa de pú yòñ Sùwífùpa. Pà de yòñ nìlbookú tókú-dà.

Fóú! Ye kú kpémú-dà tee ká n tɛni tɛnka. ²⁸ N kó n'yò: N Báà, wekàna a yèdi-dà. Kà pá yekà ye wòni nà hínka-ní Weèdi boòku kà kù tonà: N nì yòò wekànapú-dà, è mèè kó tǔmá nì wekàna. ²⁹ Nìpa mèmpà de péé-pa ye pesá é yekà ye boòku, kà pa pàcǔ yò: Tawóhàdi-dà kòñ. Kà tǔpa yò: Weèdi Tòntòndikó-dà òò wèè-nà. ³⁰ Kà Sèsî é pà caka è yò: Yè pú yòn n kpémú-dà ne yeèkaà-ma ye bookù, àmá ne kpémú-dà. ³¹ Wòni-dà sǎmà, kà Weèdi kó sídá nìpa. Wòni-dà sǎmà, kà nì kó bohà pemà memà kú wódo. ³² Mmí mèèkà, pà kó n yohòna tǐn daadí tɛnka hínka^s, n kó yǔn-ma-ní nìpa weñni n pesá. ³³ Ò de wèi mema, è kpèi é pà beka kúmú ò kó kpíi-mu kú bookú-dà. ³⁴ K'yèè nìpa óò tɛná è yò: Pà ti cakáà ti kpéñtìnùka pòkàhi meheká è yò, Kídísì baà kó n'fòu-ú-ma k'yé n'kóó yòómá. Baà hǎ tee kà fún tonà: Yè békú pá dikàna Niifòuò bíitá-dà kpíidokú hínka? Wodà héé ye kú Niifòuò bíitá? ³⁵ Kà Sèsî é pà tɛná è yò: Wenkú káà péé ne còhòka bèmbèni cǐma-dà. Cèn-nà wenkú káà ne péé-nà tǐn wòni, k'yé teha kà biniku dá ne séntá. Mèhñ cènti-ko biniku meheká pú yáá ò yòn-kà békà. ³⁶ Wenkú káà ne péé-nà-mà-ní, taàa-nà ne dandaní kú hínka k'yé teha kà né hìn wenkú bíhí.

Sèsî wedà-ma mema é yòò, é yídá kahá é pà nátá-nà, é taá sòdi.

Sùwífùpa pú dañ Sèsî

³⁷ Bá nà Sèsî de paà-ma póntapaàma dóódi pa yihika, pà de pú dañ o hínka. ³⁸ Memá-dà, Weèdi wetɛnako Èsàyî de wedà-ma

S **12.32** Sèsî de cakú o kpíidokú dìsimá wemá-dà, n'òò Báàa k'òò dikàna-má hínka.

wemá de paà-ma. Ò de yò:

N Teù! Woò mójín-dà tehàa a wemá ti cakáa-ma?

Wodà a bahìnà-ma a kpeèti a bekáa-ti?

³⁹ Èsàyî de tùmà wèè-é-ma mì tee-sá kà pà pú kó n'è é n'dań. Ò de yò:

⁴⁰ Weèdi-dà yònà pa nòn-ci,

é kpekàna pa toòka,

k'yé teha kà pa nòn-ci dá déhá,

kà pa yàma é héé kà pá bantá,

é fií-ní ni béka,

kà ní pà kpekàna.

⁴¹ Èsàyî de wèè mema, mì tee-sá ò de déhá Sèsî wehimú-dà, k'yé n'sànà kó wedá mema o hínka. ⁴² N'òò baà de wekaàmà-ní, Sùwífùpa kpémma meheká, sàapa de taà-á-ma pa dandaní Sèsî hínka. Nà Fàdísipa kú kpémú hákà, pà de pú mà wèi pìi-lì, è wani pà kó pà bònà-ma Weèdi wemá biònà-nàmòni meheká. ⁴³ Pà de kpèi nìpa cóntàma-dà, é haṭá-nà Weèdi kpéemá.

Sèsî wemá-dà kó ti síi-nà

⁴⁴ Kà Sèsî é wéé kpeéma è yò: Mèhèn n dań-ko, pú dań mmí kú còḍḍi hínka, àmá ò dań nà mèhèn n tòn-kó-dà-ní. ⁴⁵ Mèhèn n déhá-ko, déhá-á-ma mèhèn n tòn-kó-ní. ⁴⁶ Mmí, n tènì pemá meheká è yòn wenkú-dà, k'yé teha kà mèhèn n dań-ko dá m'péé biniku meheká. ⁴⁷ Kà nido yeèkaà n wemá è pú tùnà mà hímpú, mmí pú k'òò síi-nà, è yáá n pú tènì è kó sída nìpa, àmá n tènì è kó pà fìhìna-á-ma. ⁴⁸ Kà mèhèn n yedáa-ko, è pú tehàa n wemá, ye yaàn

détà ye pesà miì k'òò síi-nà-sa-dà. Wemá n cakáà-ma-dà, kó wántá òò síi-nà dadèndèni daadí, ⁴⁹ miì tee-sá mà pú péé-nà-ní n pesá, àmá n Báàa mènèn n tòn-kó-ní, menín-dà n cakú n yònà é caka-sá nà n yònà é biòhàna-sá. ⁵⁰ N mènè yáá-ma è yò o hɔ̀wenci nùka kɔ̀ni fòumu mèmù bá yò̀pú-dà. Ye kú kpémú-dà tee, n cakú-sà-ní, n yè cakú-ma é n'yònà n Báàa yè nà n cakáà-ma.

13

Sèsî hedà o dapàmma tàka

¹ Núntiyèema kúúdi-dà de hàn. Kà Sèsî yáá è yò wòni-dà tèi k'yè békú ó yíi pemà memà kú meheká, é òò de dósí-ma o dapàmma mèm̀pà de péé-pa pemá meheká, è pà dósí háá k'yé yó hatá-ho.

² Ye daadí yohokú, menín n'òò dapàmma kà pá n'kaadi è yon, è hɔ̀tà Weèkupá wódo yò taapú Sùdási yàma meheká è yò ó yeda Sèsî. Ye Sùdási de yòn Sìmòò Ìsìkàdíyòtì bíitá-dà. ³ Sèsî há de yáá-ma è yò ò péé-nà-ní Weedi pesá è mènè tónti ni pesá, è yáá è yò o Báàa-dà tàà niìi weenni o nòhi meheká. ⁴ Ye wòni, k'ó yíi-ní dipú pesá, é bátá o tókedeudí, é tódá penhɔ̀táku é cɛ̀yúwá o kòòka.

⁵ K'ó paá néemá caadí meheká, é cetá è pòkù o dapàmma tàka, è kà huukú nà penhɔ̀táku ò de cɛ̀yú-ku o kòòka. ⁶ K'ó tèi Sìmòò Píyèè pesá, k'òò caka è yò: N Teù, kà fɔ̀n é n hedá n tàka?

⁷ Kà Sèsî òò tɛ̀ná è yò: N pakú-sà miì, a pú yáá yè kpèi é n'yòpu sàmà-ní, àmá yè kó m'pení k'á yè bantá-ma. ⁸ Kà Píyèè òò caka è yò: Fúú! N pú cédí k'á hedá n tàka. Kà Sèsì òò tɛ̀ná è yò: Kà n pú kà n'àà hedà, a pú kó déttá yècɛ̀è n pesá. ⁹ Kà Sìmòò Píyèè òò caka

è yò: Kà memá-dà n Teù, yè koò pú kó n'yòn n tàka cɔ̀̀di, péé
 hedá n n̄hi nà n yudí. ¹⁰ Kà Sèsî òò caka è yò: Mèh̄n̄ h̄ò-kó, yè
 koò pú békú ó tǔmá h̄òdi o weh̄ni ye w̄ni n'èe w̄ni, k'yè pú
 yòn ó hedá o tàka cɔ̀̀di mìi tee-sá ò weni-í-dà o weh̄ni. Néna, ne
 weni-dà, àmá ne weh̄ni há pú deε. ¹¹ Ò de yò yáápu-dà mèh̄n̄
 k'òò yeda-kó, ye kú kpémú-dà tee k'ò de yò pà pú weni pa weh̄ni.
¹² Ò pà hedà-ma pa tàka é yò, é tódá o tókedeudí é bádí, é tón é
 kaadi è kó dii, ye w̄ni é pà béka è yò: Ne bantà-á-dà n ne paà-sà
 mìi-ní-i? ¹³ Ne n yún Dakpè̄n̄, è n yún Teó, ne naa-á-ma mìi tee-
 sá n yòm̄pu-dà. ¹⁴ Mmí yòn-mà Dakpè̄n̄ nà Teó é ne hedá ne
 tàka, néna mèetékà ne yònà é kà n'hení-ma ne tòpa. ¹⁵ N ne kɔ̀̀
 yohènamá-dà è yò ne mèe t'èè m'pakú, é n'yònà n yè ne pakáama.
¹⁶ Bemú-dà n ne cakú-ma, dapàh̄n̄ baà pú h̄j n'wehi-nà o
 dakpè̄n̄, tontondikó mèe pú h̄j n'wehi-nà mèh̄n̄ ò tòn-ko. ¹⁷ Ne
 yáá-dà sáma-ní ye kú paáma-ní. Kà ne mà pakú, wèèdi-dà kó ne
 m'péé-nà.
¹⁸ Yè pú yòn ne weh̄ni-dà n wei-ma. N yáá-ma n takadà-pa. Y'àá
 békú pà wàtà-ma wemá Weèdi pòkàta meheká-dà é paná. Pà
 wàtà è yò: Nà mèh̄n̄ ti péè é dii-kó n dipú-dà h̄j n wèèdo. ¹⁹ N
 denà ne cakú sáma-ní ye kú nií-ní k'yè mum pú t̄eni, è kp̄i k'yè
 wántà t̄eni, kà né bantá-ma è yò n yòn mèh̄n̄ péé-ko-dà. ²⁰ Bemú-
 dà n ne cakú-ma. Kà mèh̄n̄ codà-ko n t̄n-kó, mmí-dà ò codà-ma.
 Kà nií mèe n codà, ò codà mèh̄n̄ n t̄n-kó-dà-ní.

Sèsî wedà è yò Sùdási k'òò yeda

Dentá Màtíyèè 26.20-25; Mádíkì 14.17-21; Dúki 22.21-23

²¹ Sèsî wedà-ma mema é yò, k'òo yàma é c̣ha dédéí k'ó weé pópóí è yò: N ne cakú bemú-dà, n'òòc̣-dà kó n yeda. ²² K'òo dapàmma é wán-wántá pa tòpa, pà pú bantà ò weì-ko. ²³ È ḥtà o dapàmma p'òòc̣, ò de naanà-ko kaadi òò p̣è-nà. ²⁴ Kà Sìmó Píyéè òò déntá, è yò ó béka Sèsî ò weì-ko. ²⁵ K'yèè dapànn é bíkádá Sèsî kumbòdi hị́nka, òò béka è yò: N Teù, woò mónn-dà? ²⁶ Kà Sèsî òò ṭná è yò: N kó húú p̣è wéèku kụ́nti é ḳ-ḳ-ko, menn-dà. K'ó tódá ye wòni p̣è wéèku, é kù húú kụ́nti, é ḳ-ḳ Sùdási, Sìmó Ìsìkadíyòtì bíitá. ²⁷ Sùdási ṭntà-ma ye p̣è wéèku, kà Weèkupá wódo é ceṃ dúú o meheká, kà Sèsî òò caka è yò: A kpèi é p̣á-sa, ceṃ yè p̣á femma.

²⁸ Àmá, nà mèṃpà pà de p̣è kaadi-pá è yon, p'òòc̣ṇ de pú bantà mì de tee-sá k'òò weì mema. ²⁹ Pa p̣àc̣ de maàhu è tonà Sùdási de púsí-ma pa díci ḳémú-dà tee, Sèsî de ò cakú-ma è yò ó taá dontá-ní yè békú-sa weñni kúúdi ḳémú, yoo ó taá p̣á p̣éhi yèc̣f̣. ³⁰ Kà Sùdási é ṭnta ye p̣è wéèku, é ceṃ yèè ye wòni n'èè wòni. Yè de ḥtà yẹ̀nka-dà bókaà.

Kpẹ́ntinùdi p̣ani

³¹ Sùdási yèè-ma, kà Sèsî yò: Sámà-dà Niifòò bíitá wehimú kó fodá-ma kà ṇpa é déhá nà menta kú pesá Weèdi ḳémú ṣpu.

³² Kà Niifòò bíitá bekáà Weèdi wehimú ṣpu, Weèdi mónnì ṃè té kó beka-á-ma ta ḳémú ṇpa, nì ṃè pú kó yóka èè p̣aná. ³³ N bíhí-nà, n káà ne p̣éè-nà wòni c̣masí-dà. Ne kó n p̣eha-á-ma é n mónka. N cakáà-sa Sùwífùpa tòpa, mií-dà n ne cakú-ma sámà-ní. Ne pú kó neé taá n kódi-sa. ³⁴ N ne ḳṇi kpẹ́ntinùdi p̣ani-dà.

Né n'dósi ne tɔ̀pa. É n'yòná n ne dɔ́káàma kú bookú, ne yòná é n'dósi ma kú bookú-dà ne tɔ̀pa. ³⁵ Kà ne dósi ne tɔ̀pa, nìpa weñni kó bantá-ma ye wòni è yò ne yòn n dapàmma.

Sèsî cakú è yò Píyèè kó n̄hi è yò ò p'òò yáá

Dentá Màtíyèè 26.31-35; Mádíkì 14.27-31; Dúkì 22.31-34

³⁶ Kà Sìmó-Píyèè òò béka è yò: N Teù, a kódí ya? Kà Sèsî òò tɛná è yò: A pú kó neé n tùna n kódí-sa sáma-ní, àmá yè kó m'péé-ma k'á neé n tùna. ³⁷ Kà Píyèè òò béka è yò: N Teù, baà tee kà n pú kó neé áa tùna sáma-ní? N kó neé yeé-é-ma n wòñni a kpémú. ³⁸ Kà Sèsî òò tɛná è yò: A sòdo bii-í-dà tenten k'à kó yeda a wòñni n kpémú? Bemú-dà m'a cakú-ma, kà kótadá é neé kɔ́n, a kó n̄hi còku màtaà-dà è yò a pú n yáá.

14

Sèsî-dà yòn còku mènku kòdì-nà-ku Báàa pesá

¹ Kà Sèsî é pà caka è yò: Ne yàma dá buupa. Né n'dań Weèdi, è mèè té nà n dań. ² Kààka dɔ́dì péé-ma n Báàa hɔ̀ta meheká. N kódí è kó tɛi d̄hà bá ne mèn̄n dèè-ko-dà kàadi. K'yè pú yòn bemú, è yenì n pú mà ne cakáà. ³ Kà n taá è ne dɔ̀haà-ní kàadi è yò, n kó tóní-ma-ní é ne tódá é ne tanà n pesá, k'yé teha n kó taá m'péé-sa, kà ne mèè t'èè m'péé. ⁴ Ne yáá-dà n kódí-sa ye còku. ⁵ Kà Tòmáà òò béka è yò: N Teù, ti pú yáá a kódí-yà. Ntè ti kó h̄imà é n'yáá ye còku? ⁶ Kà Sèsî òò tɛná è yò: Mmí-dà yòn còku, è yòn webemú, è yòn fòumu. Òcɔ̀n pú kó neé é taá Báàa pesá k'ò pú yeè nà mmí. ⁷ Kà ne n yáá, ne mèè té kó yáá-dà n Báàa. É tódá sáma, n'cò déhà-á-ma, òò yáá.

⁸ Kà Fìdípù òò caka è yò: N Teù, ti beka a Báàa yè kó ti n'sà-á-ma.

⁹ Kà Sèsî òò téná è yò: Nà n ne péé-nà t́ín daadi, a mum pú n yáá-à Fìdípù? Mèhèhè n déhà-ko, ò déhà n Báàa-dà. Baà tee k'à yò n ne beka n Báàa? ¹⁰ A pú dań è yò n péé n Báàa meheká-dà, k'ò péé n meheká? Wemà n ne cakú-mà pú péé-nà-ní n pesá. N Báàa mèhèhè péé-ko n meheká-dà pakú o dehèna. ¹¹ Ní n'dań-nà n ne hímpù-ní, è yò n péé n Báàa meheká-dà k'ò mèè té péé n meheká. Bá kà ne pú dań mema, kà né n'dań o dehèna n paà-na kú híńka. ¹² Bemú-dà n ne cakú-ma, mèhèhè n dań-ko mèè té kó paá-ma dehèna n pakú-na. Ò múntà kó paá-na kó n'wehinà-á-ma n kpééná, mì tee-sá n kódí n Báàa pesá. ¹³ Ne kó còhà-sa wehni nà n yèdi, n k'èè paá-ma k'yé teha kà Bítá é wekàna Báàa yèdi. ¹⁴ Kà ne còhàa yècî nà n yèdi, n k'èè paá-ma.

Sèsî hína nùdi è yò ò kó kɔɔ-ní Weèdi Sèdi

¹⁵ Kà ne n dósí, ne kó tɔ̀̀una-á-ma n hɔ̀̀wenci nùka. ¹⁶ Mmí, n kó còhà-á-ma n Báàa, k'ó ne kɔ̀̀ɔ-ní Yó̀̀dàko tɔ̀̀o, k'ó tènì é ne m'péé-nà wòka wehni, é ne n'tempú-nà. ¹⁷ Ye Yó̀̀dàko-dà héé Weèdi Sèdi mèni toó-di webeèdi. Nìpa mèmpà pú yáá-pa Weèdi pú kó neé nì tànta pa còhàka, mì tee-sá pà pú kó neé nì déhá, pà mèè pú kó neé nì yáda. Néna mèekà, ne nì yáá-ma, mì tee-sá nì ne péé-nà, è mèè kó túmá é m'péé ne meheká.

¹⁸ N pú kó ne héé ne cɔ̀̀ɔdi kà né n'yòna kpíibíhí. N tónti-í-ma-ní ne pesá. ¹⁹ Wòni kaá céma, kà fò̀̀uku kpéepá koò pú kó n déhá. Àmá néna, ne kó n déhá-ma, mì tee-sá n fò̀̀u-ú-ma, kà ne mèè té kó n'fò̀̀. ²⁰ Ye kú daadí, ne kó bantá-ma è yò mmí, n péé n Báàa

meheká-dà, kà ne péé n meheká, kà n mɛɛ té péé ne meheká.

²¹ Mɛ̀nɛ̀n púsi-ko n hɔ̀wɛncí nùka, è tɔ̀n kà hɔ̀mpú, mení-dà n dɔ̀sí. Kà mɛ̀nɛ̀n n dɔ̀sí-ko, n Báàa k'òò n'dɔ̀sí-ma. Mmí mɛ̀etékà, n k'òò n'dɔ̀sí-ma, óò m'bekú n cɔ̀ɔ̀di.

²² Kà Sùúti, é m'bààsí Sùdásí Ìsikàdíyótì óò béka è yò: N Teù, baà tee k'à kó ti beka a cɔ̀ɔ̀di, àá pú kó beka a cɔ̀ɔ̀di fò̀uku nìpa? ²³ Kà Sèsî òò tɛ̀ná è yò: Kà nìdo n dɔ̀sí, ò kó m'pakú-ma n wemá hɔ̀mpú. Ye wòni, n Báàa k'òò n'dɔ̀sí-ma, mmí nà n Báàa kà tí tɛ̀ni é m'péé o fò̀umu meheká. ²⁴ Mɛ̀nɛ̀n pú n dɔ̀sí-ko, pú hɔ̀ m'pakú n wemá hɔ̀mpú. Ne you kà n cakú-mà wemà, mà pú péé-nà-ní n pesá, mà péé-nà-ní n Báàa mɛ̀nɛ̀n n tɔ̀n-kó-ní pesá-dà.

²⁵ N ne cakáà miyà, è kàà ne péé-nà-á-ma. ²⁶ Àmá, Weèdi Sèdi mɛ̀ni yòn-di Yódàko, n Báàa kó tɔ̀n-dí-ní nà n yèdi, mení-dà kó ne bihàna niyà wèni, é ne dehèna n ne cakáà-sa wèni.

²⁷ N ne hédà wèèdi-dà. N wèèdi-dà n ne pɔ̀n-má. Mmí pú nì ne pɔ̀n fò̀ukù menkù kú nìpa nì pɔ̀nkúma. Ne yàma dá buupa, ne mɛ̀e dá n'wani. ²⁸ Ne yeèkaà-á-dà n ne cakáà-ma è yò: N kɛ̀hedi, àmá n tónti-í-ma-ní ne pesá. Kà ne de n dɔ̀sí, yè de kó ne n'naa-á-ma nà ne yeèkaà-ma kà n yò n kódí n Báàa pesá, mìi tee-sá ò n wehinà-á-ma. ²⁹ N ne cakáà ye kú niì-ní sàmà k'yè mum pú tɛ̀ni, è kpèi k'yè tɛ̀ni tɔ̀n daadí, kà né n'dań-ma. ³⁰ N koò pú kó ne weé-nà sàma, mìi tee-sá fò̀ukù menkù kú wódo pení. Ò pú káá kpèti tìcɔ̀ti n hɔ̀nka. ³¹ Àmá, yè békú fò̀ukù menkù kú nìpa-dà é bantá è yò n dɔ̀sí-ma n Báàa, è pakú ò hɔ̀n n paá-sa. Yíi-nà miì, kà tí kahá.

15

Sèsî-dà yòn pèèsɔpú mómú

¹ Kà Sèsî é tuèha è yò: Mmí, n yòn pèèsɔpú mómú-dà, kà n báàa yòn mu yaàn. ² Dèekú mènku kú wenni n tásí-nà-ku è pú pení, ò kó kú cédá-ma. Dèekú mènku kú wenni pení-ku, ò hɔ kú som-ím-ma k'yé teha kà kú dònà é pedá bíiká. ³ Wemà n ne cakáa-mà, mà ne som-ím-ma é yò. ⁴ Ní nà n tásí-nà é n'yònà n ne tásí-nà-ma kú bookú. É n'yònà dèekú pú kó neé pedá-ma bíiká kà kú pú tásí-nà tepú, ma kú bookú-dà ne pú kó neé pèé-ma bíiká kà ne pú n tásí-nà.

⁵ Mmí, n yòn tepú piidí-dà, kà ne yòn dèeci. Mèn n tásí-nà-ko kà n ò tásí-nà, ye yaàn-dà kó pedá bíiká sàma, è yáá ne pú kó neé paá yècèè kà n kó. ⁶ Mèn pú n tásí-nà-ko, pà k'òd wéi tapaadi-dà é n'yònà pà hɔ wéi-ma kú bookú dèekú kà kú kpéi. Dèeci mèn ci kpéi-ci, pà hɔ ci tíkáná-ma, é ci tòn hamú kà cí códá. ⁷ Kà ne n tásí-nà, kà n wemá péé ne meheká, ne kó còhà-sa, ne k'èè déhá-ma. ⁸ Kà ne pedá bíiká sàma, n Báàa yèdi kó wehika-á-ma, ma kú bookú-dà ne kó beka-má è yò ne yòn n dapàmma. ⁹ N ne dókàa n báàa n dókàama kú bookú-dà. Ní m'péé-nà n dókàama meheká. ¹⁰ Kà ne tònà n hɔwenci nùka, ne kó m'péé n dókàama meheká-dà é n'yònà n tònà-ma kú bookú n báàa hɔwenci nùka è péé o dókàama meheká.

¹¹ N ne wèè-nà mema, è kpèi n yaannaakú-dà é ne m'péé-nà, k'yé

teha kà ne yañnaakú é cɛɛna. ¹² Nte hɔɔwenci nùdi n ne kɔ̀ni-di: Né n'dósi ne tɔ̀pa é n'yòna n ne dósi-ma kú bookú. ¹³ Dókàma sàma nido kó neé beka-má-dà héé ó kɔ̀ɔ o fòumu o dóopa kpémú. ¹⁴ Kà ne pakú n hɔ̀mpú, ne kó n'yòn n dóopa-dà. ¹⁵ N koò pú kó ne n'yún dehèpa, miì tee-sá deho pú hɔ̀ n'yáá o dakpɛ̀nn pakú-sa. N ne yún n dóopa-dà miì tee-sá, n ne bekàà-á-dà n Báàa n bekàà-sa weñni. ¹⁶ Yè pú yòn néna-dà n bàtà, àmá mmí-dà ne batà é ne tɔ̀n è yò né taá é peé bíiká mènka kó yóka-ká. Kà ne hɔ̀n mema, n Báàa kó ne kɔ̀ɔ-ma ne k'òò còhà-sa weñni nà n yèdi. ¹⁷ Nùdi n ne hɔ̀ni-di-dà héé, né n'dósi ne tɔ̀pa.

Fòuku menku kú nipa kó ne n'sɛ́-ma

¹⁸ Kà fòuku nipa ne sɛ́, kà né n'yáá è yò pà cedi é sɛ́dà mmí-dà. ¹⁹ Kà ne de yòn fòuku kpéepá, è yenì fòuku menku kú nipa ne dósi-ma, miì tee-sá ne yòn ku kpéepá-dà. Hákà, n ne batà é ne deèna-ní fòuku meheká, kà ne koò pú yòn ku kpéepá, mií-i tee kà kù ne sɛ́. ²⁰ Né dehta wemá n ne cakáa-ma è yò: Dapànn òcɔ̀n pú hɔ̀ n'wehi-nà o dakpɛ̀nn. Kà nipa n dià náíku, kà né n'yáá è yò pà mèe té kó kù ne diá-ma. Kà pà tɔ̀na n wemá, pà mèe té kó tɔ̀na-á-ma ne kpémá. ²¹ P'àá kó ne paá mii kú wenni, nà mmí kú yèdi kpémú-dà, miì tee-sá pà pú yáá mèn n tɔ̀n-kó-ní. ²² Kà n de pú tɛ̀ni é pà weé-nà, è yenì pà kó sɛ́ma màcɔ̀mà. Sámà-ní, pà koò kó kómà pa sɛ́ma hɔ̀nka. ²³ Mèn n sɛ́-ko, mèe té sɛ́-ma n Báàa. ²⁴ Kà n de pú paà dehèna tɔ̀ò òcɔ̀n pú paà-na daadí yenì pa còhàka, è yenì pà kó sɛ́ma màcɔ̀mà. Sámà-ní, pà déhà-á-ma dehèna n paà-na, àa n sɛ́ é peé nà n Báàa. ²⁵ Ye kú niì de paà miì

tee-sá pa kpéńtìnùka meheká, pà wàtà wemá è yò: Pà n sɛ́ɛ́ hécí-dà.

²⁶ Yóǵàko n kó tɔn-kó-ní nà n Báàa yèdi, ò yòn Weèdi Sèdi-dà mènì toó-di webeèdi. Ò péé-nà-ní n Báàa pesá-dà. Ò kó tènì tɛ́n daadí, é n'cakú nìpa n yòmpu-dà. ²⁷ Néna mètékà, ne kó n'cakú-ma nìpa n yòmpu, mì tee-sá nà cetáma-ní, ne n m'péé-nà-á-ma.

16

¹ N ne cakáà miyá è kpèi ne dandaní-dà dá fédí. ² Pà kó ne bɔhà-á-ma Weèdi wemá biɔhà-nàmòka meheká. Wòni múńtà pení-ma-ní kà mèm̀pà kú wennì kó ne kò̀u-pa kó m'maàhu è tonà pà pakú Weèdi tɔmú-dà ma kú bookú. ³ Pà kó paǵ miyá, mì tee-sá pà pú yáá n Báàa, pà mèe pú yáá n mójn. ⁴ N há yè ne cakáà, è kpèi k'yèe wòni-dà wáńtà tènì, kà né deńta è yò n de yè ne cakáà-ho.

Weèdi Sèdi tɔná

N p'èè ne cakáà-ní nà cetáma, mì tee-sá n de péè ne péé-nà-á-ma. ⁵ Sámà-ní, n kɛhedì mènèn n tɔn-kó-ní pesá-dà. N'ò̀cɔ̀n há pú n békú è tonà: Aá kódí ya? ⁶ N há ne weè-nà-mà mema, ye kú kpémú-dà tee kà ne yàma é cɔha dédí. ⁷ N mèe ne cakú-sà yòn bemú-dà. Kà n kaḥà, yè kó ne n'tɔ̀u-nà-á-ma, mì tee-sá kà n pú kaḥà, Yóǵàko pú kó tènì ne pesá. Kà n há kaḥà, n k'ò̀ò ne kɔ̀ɔ̀-ma-ní. ⁸ Ò kó tènì tɛ́n daadí, ò kó héé-ma kà fò̀uku nìpa é bantá mì yòn-sa sɛ́ima, mì yòn-sa coóma, nà mì yòn-sa Weèdi sídàma. ⁹ Ò kó héé-ma kà pá bantá mì yòn-sa sɛ́ima, mì tee-sá pà pú n dań, ¹⁰ é héé kà pá bantá mì yòn-sa coóma, mì tee-sá n kɛhedì Báàa pesá kà ne koò pú kó n déhá, ¹¹ é héé kà pá bantá mì yòn-sa

sídàma, mì tee-sá Weèdi yòò sídàpu-dà fòukù menkù kú wódo.

¹² N tùmà káá-ma niyyà dǎǎdi è de kó neé èè ne caka, àmá ne mum pú kó neé èè yèkà sǎmà-ní. ¹³ Weèdi Sèdi mènì toó-di webeèdi kó tènì tǎn daadí, nì kó ne túdì-ma webeèdi weñni meheká. Nì pú kó tènì é n'weì nà ni cǎǎdi kú nǎǎti, àmá nì kó wedá nì yèkaà-sa weñni-dà, é ne caka mì kó tènì-sá-ní. ¹⁴ Nì kó tènì é wekàna n yèdi-dà, mì tee-sá nì kó ne n'cakú nì yèkaà-ma-dà n pesá. ¹⁵ N Báàa káá-sa weñni, yòn n kpéésá-dà. Ye kú kpémú-dà tee, kà n yò nì kó tódá nì yèkaà-ma-dà n pesá é mà ne caka.

Ne yañcɔhɔma kó wántá é peñta é hɔn yañnaakú

¹⁶ Daàka cɛma meheká, ne koò pú kó n déhá. Ka kú dàhàka, kà né tùmá n déhá [è yǎǎ n kódí n Báàa pesá-dà].

¹⁷ Ye wòni, k'òo dapàmma pàcɔ é m'békú pa tǎpa è tonà: Ò yò, daàka cɛma meheká ti koò pú k'òò déhá, ka kú dàhàka kà tí tùm'ýò déhá, è tùmà yò, ò kódí o Báàa pesá-dà. Ye kú wemà kpèi é n'yò badà? ¹⁸ Kà pà tùmà yò: Ye daàka cɛma ò weì-kà kú wemà kpèi é n'yò badà? Ti pú yǎǎ ò weì-sa kú hɔnka.

¹⁹ Kà Sèsí é bantá è yò pà de kpèi òò béka, k'ó pà caka è yò: Ne békú ne tǎpa-dè n kpèi é n'yòpu n hɔn-má è yò daàka cɛmá meheká, ne koò pú kó n déhá, ka kú dàhàka kà né tùmá n déhé-è? ²⁰ Móma-dà n ne cakú-ma. Ne kó wántá n'hódi-í-ma è híkápú-nà, k'yè naa fòukù menkù kú nìpa. Ne kó wántá é m'péé yañcɔhɔma meheká-dà, àmá ne yañcɔhɔma kó peñta-á-ma é hɔn yañnaakú. ²¹ Kà poòò kó pedá, o yàma hɔ cɔha-á-ma, mì tee-sá o

náńkú wòni-dà tèni. Àmá kà bíítá yòo dɔɔpú-ní, k'yè té ò naaka, k'ò dúí o náńkú, mìì tee-sá ò pedà nìdo fòùku meheká. ²² Néna mèetékà, ne yàma cɔháà-á-ma sàmà-ní, àmá n kó tùmá ne déhá-ma, ye wòni kà ne yàma é naaka. Òcɔ̀n mèe koò pú kó ne deèda ye kú yànnaakú.

²³ Ye kú daadí kó tèni tín daadí, ne koò pú kó n béka yècɛ̀ɛ̀ kú hĩ̀nka. Mɔ́ma-dà n ne cakú-ma, ne kó cɔhà-sa n Báàa nà n yèdi, ò k'èè ne kɔ̀ɔ̀-²⁴ ma. Háá sàmà, ne mum pú cɔ̀hàà yècɛ̀ɛ̀ nà n yèdi. Cɔhà-nà, ne kó déhá-ma k'yé teha kà ne yànnaakú é cɛ̀ɛ̀na.

Sèsĩ nedà fòùku

²⁵ N ne cakáà mii kú wenni nà webemú yohènamá-dà. Àmá, wòni pení-ma-ní, kà n koò pú kó ne weé-nà ma kú bookú. N kó ne weé-nà pópóí-dà mìì nɔ̀-²⁶ nà-sa n Báàa wemá. Ye kú daadí, ne té kó cɔhà yècɛ̀ɛ̀ n Báàa nà n yèdi-dà. N há pú hĩ̀n n k'òò cɔhà ne kpémú, ²⁷ mìì tee-sá, n Báàa mónn ne dósí-ma. Ò ne dósí è yòpu kpémú-dà ne n dósí è dań è yò n yeèni-nà-ní o pesá. ²⁸ N yeèni nà n Báàa pesá-dà é tèni fòùku meheká. Sàmà-ní, è kó yídá fòùkù é tón n Báàa pesá.

²⁹ Ye wòni, k'òo dapàmma óò caka è yò: Nte sàmà-ní, k'à wei pópóí-i è koò pú ti wei-nà webemú yohènam'èè. ³⁰ Ti yáá-ma sàmà-ní è yò a yáá niyya wènni. A pú hɔ̀ n'ceí nìd'áa béka ò màhu-sá kú hĩ̀nka k'á neé óò tɛ̀ná. Memá-dà tee ti dań-ma è yò a yeèni-nà-ní Weèdi pesá-dà.

³¹ Kà Sèsĩ é pà béka è yò: Ne dań-dà sàmà mámmám? ³² Wòni pení-ma-ní, nì mèe yòo tèmput-dà-ní, kà ne kó wiida ne békà békà,

bá mènèn dèè-ko, k'ó kòn o hǔ̀̀ta é n héé n cǔ̀̀di. N há pú yòn n cǔ̀̀di, mì tee-sá n Báàa n m'péé-nà-á-ma. ³³ N ne cakáà miya è kpèi né n'káá wèèdi-dà ti múnáma meheká. Ne kó dii náńkú-dà fòuku meheká, àmá né n'káá kunnònci, n nedà-á-ma fòuku.

17

Sèsî dǎn Weèdi o dapàmma kpémú

¹ Sèsî wedà-ma mema é yò̀̀, é yoòda o nònci hǐ̀nka é dǎa Weèdi è yò̀̀: N Báà, wòni-dà tènì. Wekàna a Bítá k'yé teha kà tà mèe t'áa wekàna. ² A tà kǔ̀̀-ǔ̀̀-²ma nò̀̀ti nìpa wè̀ni hǐ̀nka, è yò̀̀ tá pǎ̀̀ fòumu mèmù bá yò̀̀-pú nìpa a tà kǔ̀̀-³pa wè̀ni. ³ Hǎ̀̀kà, fòumu mèmù bá yò̀̀-pú-dà héé, p'áa yáda fǐ̀n mènèn kú cǔ̀̀di yòn-ko Weèdi, é yáda-nà mmí Sèsí-Kídísì a tǎn-kó-ní. ⁴ N wekànà-á-ma a yèdi teńka hǐ̀nka, é dehà tǎmú a n kǔ̀̀-⁴pu è yò̀̀ n mù pǎ̀̀.

⁵ Sámà-ní n Báà, tǔ̀̀má é n kǔ̀̀ wehimú n de káá-pu a pesá kà fòuku mum pú cetà.

⁶ N héè-é-ma kà nìpa a ɬakadà-pa-ní fòuku meheká é pà nà n kǔ̀̀, áa yáda. Pà de yòn a kpéepá-dà, k'á pà nà n kǔ̀̀, kà pà mèe é tù̀na a wemá. ⁷ Pà yáá-ma sámà-ní è yò̀̀ a n kǔ̀̀-sa wè̀ni, yè yèni a pesá-dà. ⁸ N pà cakáà-á-ma wemá a hǐ̀n n pà caka-má, kà pà mà tǎnta. Pà bantà-á-ma dédéí è yò̀̀ n péé-nà-ní a pesá-dà, é teha è yò̀̀ fǐ̀n-dà n tǎn-ní.

⁹ Pa kú kpémú-dà m'a cò̀̀hu-má. N pú cò̀̀hu fò̀̀kù menkù kú nìpa kpémú, àmá, n cò̀̀hu nìpa a n kǔ̀̀-⁹pa kú kpémú-dà, mì tee-sá pà yòn a kpéepá-dà. ¹⁰ Mè̀̀mpà kú wennì yòn-pa n kpéepá, pà yòn a kpéepá-dà. Mè̀̀mpà kú wennì mèe yòn-pa a kpéepá, pà yòn

n kpéepá-dà. Pa fòumu wekàni n yèdi-dà. ¹¹ Mmí koò pú kó m'péé fòuku meheká, n kódí a pesá-dà. Àmá, mempa káà péé fòuku meheká-dà. N Báà wenó, pà púsí nà nòti a yèdi káá-ti, ^t yèdi a n kɔ̀ɔ̀-di k'yé teha kà pá m'múrn, é n'yòn òcɔ̀ é n'yònà mmí nà fún ti yòn-ma òcɔ̀. ¹² N de káà pà péé-nà, è pà púsí-nà a yèdi a n pɛ̀-dí kú nòti-dà. N pà púsí-ma bá p'òcɔ̀n pú fédi, é m'bàsí mènè de yònà é féé-ko, k'yé teha kà mìl wàtá-sa Weedi pòkàta meheká é paná. ¹³ Sámà-ní, n kódí a pesá-dà. N weì mema kú bookú è káà péé fòuku meheká, è kpèi n yaannaakú-dà é pà súná dédéí. ¹⁴ N pà cakáà a wemá-dà, kà fòukù nìpa pà sɛ̀, mìl tee-sá pà pú yòn fòuku kpéepá é n'yònà n pú yònkaàma ku kóoó. ¹⁵ N p'áa còdhu è yò á pà dèna fòuku meheká, àmá m'a còdhu è yò á pà púsí kà Seúko-dà dá pà nènna. ¹⁶ Pà pú yòn fòuku kpéepá é n'yònà n pú yònkaàma fòuku kóoó. ¹⁷ Héé kà pá n'yòn a kpéepá nà webeèdi nòti. A wemá-dà mèe yòn webeèdi. ¹⁸ É n'yònà a n tɔ̀nkáàma-ní fòuku meheká, ma kú bookú-dà mmí mèe té pà tɔ̀nti-má fòuku meheká. ¹⁹ Pa kpémú-dà tee kà m'áa kɔ̀ɔ̀ n cɔ̀ɔ̀di dédéí, k'yé teha kà pà mèe t'áa kɔ̀ɔ̀ pa cɔ̀ɔ̀di dédéí.

²⁰ N pú còdhu mempa kú cɔ̀ɔ̀di kpémú, àmá n còdhu nà mèm̀pà kó wántá taàa-pá-dà pa dandaní n hínka nà wemá pà kó caka-má kpémú. ²¹ N còdhu è yò pa weñni-dà ní n'yòn òcɔ̀. É n'yònà fún Báàa fòu-ma n meheká kà n fòu a meheká, hédá kà pá mèe té n'yòn òcɔ̀ ti meheká, k'yé teha kà fòuku nìpa é bantá è yò fún-dà

t 17:11 Pòkàhi tóhí meheká, pà ténà ye wenòdi è yò: N Báà wenó, pà púsí n'áa nòti, nòti a n kɔ̀ɔ̀-ti.

n tɔn-ní. ²² N pà kɔ̀ɔ̀-ɔ̀-ɔ̀-ma wehimú a n kɔ̀ɔ̀-pu, kà pà kó n'yòn òcɔ̀ é n'yònà mmí nà fɔ̀n ti yòn-ma òcɔ̀. ²³ N fòu pa meheká-dà k'à fòu n meheká. Ma kú bookú-dà pà kó neé n'yòn-ma òcɔ̀ dédèí, k'yé teha kà fòuku nìpa é bantá è yò a n tɔn-ní, è pà dósí a n dókáama.

²⁴ N Báà, fɔ̀n-dà pà nà n kɔ̀ɔ̀, n mèe kpèi kà n péé-sa kà p'èè m'péé-ma, k'yé teha kà pá déhá n wehimú a n kɔ̀ɔ̀-pu. A n dókáa-á-ma kà fòuku é neé cetá. ²⁵ N Báà, fɔ̀n mènè coó-ko, fòuku kpéepá p'áa yáá, àmá mmí aa yáá-ma, kà n dapàmma yáá è yò fɔ̀n-dà n tɔn-ní. ²⁶ N pà cakáa-á-ma fɔ̀n héé-ko, è kó tùmá sɔkadá é héé kà p'áa yáadá. Mema, dókàma a káa-ma n hĩnka kó pà m'péé-nà-á-ma, kà n mónnì mèe té pà m'péé-nà.

18

Sèsù cɛ́ema

Dentá Màtíyèè 26.47-56; Mádíkì 14.43-50; Dúki 22.47-53

¹ Sèsù paà-ma ye kú còhòmà é yò, n'òo dapàmma kà pá yíí é deèta Sètìnòò kóndafá sòidi tòodi. Tená yoñku-dà de péé ye pesá, k'ó tèi é dúú ku meheká n'òo dapàmma. ² Sùdásì mènè de k'òò yeε-kó há de yáá-ma ye bèmbèni, mii tee-sá Sèsù n'òo dapàmma de nì kòdì-í-ma è pèèku. ³ Kà Sùdásì é tènì ye tená yèdi meheká, è nòò-nà-ní sósipa dósidi nà Weèdi hɔ̀ɔ̀ta ceípa, kà dèhàka kpèmma nà Fàdísipa tɔn-ní mempa. Kà pá tènì è toó-ní hapíicí, nà hawèhi, nà taneñti.

⁴ Sèsù menn há de yáá-ma mii kú wenni k'òò tènì-sá-ní tá, k'ó pá tóká-ho é pà béka è yò: Wodà ne penti-má?

⁵ Kà p'òò téná è yò: Sèsî Nàsàdétì kóóó.

K'ó pà caka è yò: Mmí-dà memà.

Kà Sùdàsì mènèn k'òò yee-kó péé ye nipa meheká. ⁶ Sèsî pà cakáà-ma è yò mení-dà memà, kà pá yéépa é dotina teñka. ⁷ K'ó tǔmá pà béka è yò: Wodà ne penti-má?

Kà pà yò: Sèsî Nàsàdétì kóóó.

⁸ K'ó pà téná è yò: N ne yòò cakàpu-dà è yò mmí-dà miì. Kà mmí-dà ne penti-má, kà né héé mepà kà pá kahá. ⁹ Ma kú bookú-dà ò de weè-ma wemá de paà-ma. Ò de cakáà o Báàa è yò: N pú fénà òcǔn a n kǔǔ-pa meheká. ¹⁰ È hǔtà Sìmó-Píyèè toó seedí, k'ó nì nòta-ní é còdda dǔhàka kpénn núndeho, é fiita-ho o toheudí. Ye núndeho yèdi-dà de deè Màdikúsi. ¹¹ Kà Sèsî é caka Píyèè è yò: Téná é nòna a seedí ni pǔlku meheká. A maàhu è tonà n pú kó dii-í-dà nánkú n Báàa hǔn n dii-kú?

Pà tanà Sèsî Ànàsì pesá

¹² K'yèè sósipa nà pa dapànkpénn, nà Weèdi hǔǔta ceípa, é cǔǔ Sèsî óò dáká.

¹³ Kà pá cedí óò tanà Ànàsì pesá. Ànàsì de yòn Kàyífù cèko-dà, kà Kàyífù menn yòn ye kú benní dǔhàka kpénn. ¹⁴ Kàyífù-dà há de kǔǔ Sùwífùpa kpémma teríma memà: Yè tǔu-ú-ma ni òcǔ kǔí nìku weenni kpémú.

Píyèè nǔhì è yò ò pú yòn Sèsî dapànn

Dentá Mátíyèè 26.69-70; Mádíkì 14.66-68; Dúkì 22.55-57

¹⁵ Sìmó-Píyèè nà Sèsî dapànn tǔò òcǔn, kà pà tǔn Sèsî. Ye dapànn tǔò, dǔhàka kpénn de ò yáá-ma, ye kú kpémú k'ó péé é

dúú-nà Sèsî o hǔ̀ta m̀̀nku meheká. ¹⁶ Kà Píyèè menn é cǎ́ntá è nèhi tapaàdi ye hǔ̀ta hǎ́nnùdi. Memá-dà, k'yèè dapà̀n tǔ̀o, d̀̀hàka kpè̀nn yǎ́á-ko é yeèni é t̀̀ni é weé-nà pòo m̀̀n de ceí-ko hǎ́nnùdi, é dú̀wa Píyèè. ¹⁷ K'yèè pòo m̀̀n ceí-ko hǎ́nnùdi é béka Píyèè è ỳ: Fǔ́n m̀̀etékà, a pú ỳn ye d̀̀o o dapà̀mma p'òòcǔ?

Kà Píyèè òò t̀̀ná è ỳ: Áà, n baà pú ỳn o dapà̀n.

¹⁸ Sémú há de péé-ma tá, k'yèè hǔ̀ta núndehàpa nà m̀̀mpà ceí-pa Weèdi hǔ̀ta é paá hamú è kàdi è hađi. Kà Píyèè m̀̀e té t̀̀ni è pà kàdi-nà è hađi.

D̀̀hàka kpè̀nn békú Sèsî wemá

Dentá Mátíyèè 26.59-66; Mádíkì 14.55-64; Dúki 22.66-71

¹⁹ Kà d̀̀hàka kpè̀nn é béka Sèsî o dapà̀mma hǔ́nka, nà ò bihà̀ni-sa hǔ́nka.

²⁰ K'òò t̀̀ná è ỳ: N weè-nà-á-ma ǹ̀pa wèni niku yìhika. N bihanà-á-ma daàka wèni Weèdi wemá bihà̀-nàm̀ka meheká, nà Weèdi hǔ̀ta meheká Sùwífùpa wèni hǔ́ tíká-sa. N pú s̀̀o é wedá yècǔ. ²¹ Badà tee k'à n békú? Béka m̀̀mpà n besí-pa n pà cakáà-sa. Mempa yǎ́á-ma sukú n pà cakáà-sa.

²² Ò weè-ma mema, kà m̀̀mpà ceí-pa Weèdi hǔ̀ta p'òòcǔ m̀̀n d'òò hédí-nà-ko òò potá wèfa è ỳ: D̀̀hàka kpè̀nn-dà a t̀̀ni-ma mema?

²³ K'òò t̀̀ná è ỳ: Kà n weè-ma kpákpààma, k'á mà nà n caka-ní. Àmá, kà n há weè-sa coó-dà, badà tee k'á n potá?

²⁴ Kà Ànásì é héé k'ó n'káà dásì, k'òò kǔ̀- hǔ̀ d̀̀hàdi kpè̀nn Kàyífù.

Píyèè tǔmà ǹhì Sèsì

Dentá M̀tíyèè 26.71-75; M̀díki 14.69-72; Dúki 22.58-62

²⁵ Ye ẁni, kà Símó-Píyèè baà péé ye pesá è hađi hamú. Kà p'òò béka è ỳ: Fǔń m̀etékà, a pú ỳn ye d̀d̀ o dapàmma p'òòc̀? Àmá, kà Píyèè é ǹhì è ỳ: Áà, n baà pú ỳn o dapànn.

²⁶ Kà d̀hàdi kpènn núndehàpa p'òòc̀, k'ò ỳn Píyèè de fità-ko kú toodí yeenn, óò béka è ỳ: Fǔń d̀ n déhà-ma-ní tená yoňku meheká k'à ò ǹd̀-à?

²⁷ Kà Píyèè é tǔmá é ǹhì è ỳ ò p'òò ỳáá. Ye pesá n'èe pesá, kà kóotá é kón.

Pà tanà Sèsì Pìdàti pesá

Dentá M̀tíyèè 27.1-2,11-14; M̀díki 15.1-5; Dúki 23.1-5

²⁸ Ye kú dàhàka, kányènfà pìdìpìdì, kà pá deèna-ní Sèsì Kàyífù h̀đ̀ta, óò tanà ye tempàaku yìkànyìdo nahàku. Àmá, kà Sùwífùpa kpèmma é yeda pà kó dúú-ma ku meheká. Pà de pú kpèi é paá pa c̀đ̀di ỳkàma, é neé dii nún̄tiyèèma kúúdi dipú.

²⁹ Memá-dà de tee, kà yìkànyìdo Pìdàti é yeèni é pà pèta-nà tapaadi é pà béka è ỳ: Ne déhà yetádi m̀m̀ni-dà ye d̀d̀ meǹ h̀nka?

³⁰ Kà p'òò téná è ỳ: K'ò de pú ỳn niìkpákpàdo, è yenì ti p'òò t̀è-ní óò tàa a ǹhi meheká.

³¹ Kà Pìdàti é pà caka è ỳ: Ò tóó-nà ne m̀mpá óò síi-nà é n'yòna ne kpèntinùka h̀mpú.

Kà pà yò: Ne kpéńtínùka pú ti peji foóma è yò tí deèna-ní nùdi é kòù nìdo.

³² Ma kú bookú-dà Sèsî de weè-ma wemá de paà-ma, kúmú ò kó kpíi-pu kú bookú híńka. ³³ Kà Pidátì é tón é dúú o nahàku meheká, é yíi Sèsî òò béka è yò: Fún-dà yòn Sùwífùpa wódo?

³⁴ Kà Sèsî òò téná è yò: A móní-dà mà màhaà è mà nà n békú nkéè tɔpà-d'àà cakáà miya n híńka? ³⁵ Kà Pidátì òò téná è yò: N yòn Sùwífù-dà-à, mmí-áa? A bookú kpéepá nà dèhàka kpémma, d'àà tàà n n̄hi meheká. A paà m̄móya-dà?

³⁶ Kà Sèsî é téná è yò: N wóòti pú yòn tenkà menkà kú kpéetí. Kà tì de yòn tenkà menkà kú kpéetí, è yenì n dehèpa màa-á-ma n kpémú kà pà pú nà n tàà Sùwífùpa kpémma n̄hi meheká. Àmá mema há do, n wóòti pú yòn tenkà menkà kú kpéetí.

³⁷ Ye wòni, kà Pidátì òò béka è yò: Kà memá-dà, a yòn wódo-dà nkéè?

K'òò téná è yò: A mà yòò wedápu, n yòn wódo-dà. Pà n pedà kà n kó caka n̄pa-dà webeèdi. Ye kú kpémú-dà tee ká n t̄eni fòuku meheká. Mènn̄ yòn-ko webeèdi yañn-dà bekù n wemá.

³⁸ Kà Pidátì òò béka è yò: Pà toò badà webeèdi?

Pà dèna nùdi dèndèni è yò pá kòù sèsî

Dentá Mátíyèè 27.15-31; Mádíkì 15.6-20; Dúki 23.13-25

Pidátì weè-ma mema é yòò, é tón é yèdì é taá Sùwífùpa pesá é t̄ei é pà caka è yò: Mmí pú déhá yetádi n̄ic̄j̄ni m̄eni sà-nà-di tí kòù dɔɔɔ men̄n̄. ³⁹ Àmá, ne bookú paáma meheká, yè békú nún̄tiyèèma kúúdi weñni n té ne wéí kódekpenáku kùc̄j̄-dà. Ne

kpèi ní ne wéí Sùwífùpa wódo?

⁴⁰ Ye wòni, kà pá cemá é kpákada è yò: Ti pú kpèi á wéí menn. Ti kpèi á wéí Bàdàbási-dà.

Ye Bàdàbási há de yòn niikòùdo-dà.

19

¹ Ye wòni, kà Pìdátì é kǝ́ǝ́ nùdi è yò pá tódá Sèsî òò podí dáafa.

² Kà sósipa é dèi poðma pókàta òò yíná è yò wóopókàta-dà, é yíí òò báná tókésàdi huǝdí m̀̀. ³ Kà pà t'òò hétá-ho è yò: Ñnad'aà Sùwífùpa wódo, è t'òò potá weñfa.

⁴ Kà Pìdátì é túmá yeèni tapaadi é caka ye niku è yò: Besí-nà. N kó héé kà p'òò dèna-á-ma-ní miì tapaadi, k'yé teha kà né bantá è yò n pú déhà yetádi nìcǝ́nì m̀̀nì sàná-di t'òò k̀̀.

⁵ Kà Sèsî é yeèni tapaadi è yídí poðma pókàta, è bádí tókesàdi huǝdí m̀̀. Kà Pìdátì é pà caka è yò: Nte-nà ye nido!

⁶ D̀̀hàka kpémma nà m̀̀mpà ceí-pa Weedi hǝ́ǝ́ta ò déhà tǝ́n wòni, é dedí kpeéma è yò: Ò kpéí kpíidǝ́kú hǝ́nka! Ò kpéí kpíidǝ́kú hǝ́nka! Kà Pìdátì é pà caka è yò: Ò tóó-nà ne mómpá òò kpéí kpíidǝ́kú hǝ́nka. Mmí pú déhà yetádi nìcǝ́nì m̀̀nì sàná-di t'òò k̀̀.

⁷ Kà Sùwífùpa òò tǝ́ná è yò: Ti káá kpéntinùdi-dà, ye kpéntinùdi mèekà, nì békú ó kpíí-ma, miì tee-sá ò hǝ́n ò yòn Weedi bíitá-dà.

⁸ Pìdátì yèkaà-ma ye kú wemá, kà wantafǝ́di é d̀̀hà òò cǝ́ǝ́ dédéí.

⁹ K'ó tón o nahàku meheká é t̀̀i é béka Sèsî è yò: A yeèni-nà-ní yadà? Àmá Sèsî p'òò tǝ́ná màcǝ́mà. ¹⁰ Ye wòni, kà Pìdátì òò béka è yò: Mmí-dà a pú kpèi é tǝ́ná-ma màcǝ́mà? A pú yáá è yò n káá-

ma nɔ̀ti è kó neé héé kà p'áa wéí-i, è káá nɔ̀ti è kó neé héé kà p'áa kpéí kpíidɔ̀kú hí̀nka?

¹¹ Kà Sèsî òò tɛ́ná è yò: A pú káá nɔ̀ti tìcɔ̀tì n hí̀nka k'yè pú yòn Weèdi a kɔ̀ɔ̀-ti-ní. Mema-dà tee mènè n tàà-ko a n̄hi meheká kú s̄iima wehi-nà-ma a kpéema.

¹² É cɛ́ɛ̀-nà ye kú wòni, kà Pìdátì é m'penti còci ò kó hìmpú é wéí Sèsî. Àmá, kà Sùwífùpa é dedí kpeéma è yò: Kà wéí dɔ̀ɔ̀ menè, a pú yòn Hòdòm wóosào dópo. Mènè kú wenni kó n'yò-ko ò yòn wódo, yòn Hòdòm wóosào kà̀t̀t̀-dà.

¹³ Pìdátì yèkaà-ma kà pà wèi mema, k'ó deèna-ní Sèsî tapaadi, é tènì é kaadi sídàko kààta, kà tà péé bèmbèni nìcɔ̀nì kà pà nì cèè nà t̄à̀ka, kà Hèbùdéèpa nì yún Kàbàtáà. ¹⁴ Nùntiyèèma kúúdi-dà de hàn, è hɔ̀t̄à wènku beé-nà yuuka hí̀nka, kà Pìdátì é caka Sùwífùpa è yò: Nte-nà ne wódo!

¹⁵ Kà pá dedí kpeéma è yò: Ò yònà é kpíí-dà! Ò yònà é kpíí-dà! Ò kpéí kpíidɔ̀kú hí̀nka.

Kà Pìdátì é pà béka è yò: N héé kà pá kpéí ne wódo kpíidɔ̀kú hí̀nka?

Kà d̄hàka kpémma é tɛ́ná è yò: Ti pú káá wódo t̄ɔ̀ɔ̀ òcɔ̀n, Hòdòm wóosào bààsì. ¹⁶ Ye wòni, kà Pìdátì òò tàa pa n̄hi meheká, kà pà k'òò kpéí kpíidɔ̀kú hí̀nka.

Pà kpéí Sèsî kpíidɔ̀kú hí̀nka

Dentá Màtíyèè 27.32-44; Mádíkì 15.21-32; Díkì 23.26-43

Kà sósipa é toó Sèsî òò kàhà-nà. ¹⁷ Kà Sèsî mónnì é toó o kpíidɔ̀kú é yèdì yɔ̀tì meheká é t̄ant̄à bèmbèni pà toò-di yukókóku,

kà Hèbùdéèpa nì yún Kòòkòtáà. ¹⁸ Ye pesá-dà pà d'òò kpéí-ma kpíidokú híńka. Pà de péè òò kpéí-nà niidaapá pàdée-dà kpíideci híńka, òcɔ o heùma, tɔɔ o cànkamá kà menn sésí còhòka.

¹⁹ Kà Pidátì é kɔɔ nùdi kà pá wààta wààci dawee-tá híńka, é tà dàna kpíidokú híńka, kà cì tonà: Sèsî Nàsàdétì kóóó, Sùwífùpa wódo. ²⁰ Sùwífùpa dɔɔdi de kaàn-ń-ma ye wààci, mìi tee-sá pà de kpéí-sa Sèsî de pú nàtá-nà yotí. Pà de wààhaà ye wààci nà Hèbùdèedi-dà, nà Dàtɛ̀ɛ̀di, nà kèdèkidi. ²¹ Ye wòni, kà Sùwífùpa dòhàka kpémma é caka Pidátì è yò: A dá wààta Sùwífùpa wódo. Àmá á wààta è yò menn-dà yò ò yòn Sùwífùpa wódo.

²² Kà Pidátì é pà tɛ̀nà è yò: N wàtá-sa, n yè wàtá-á-dà.

²³ Sósìpa kpéí-ma Sèsî kpíidokú híńka é yò, é tóó o neñti é tì totá cɛmá mànàhì bá pa mènñ dèè k'ó tódá màcɔ. Kà pá péé é tóó-nà o tókesàdi kà nì pú yòn tókekpáadi, nì de yòn tókedèidí-dà ni wen-weñni. ²⁴ K'yèè sósìpa é caka pa tɔ̀pa è yò: Ti dá nì cétá, àmá tí nì taá tété é déhá mènñ kó nì dii-kó.

Ma kú bookú-dà Weèdi wemà memà de paà-ma: Pà totá n neñti é yò è taá n tókedèudí tété^u. Memá-dà ye sósìpa de paà-ma.

²⁵ Kà Sèsî màa, n'òò màyañn, nà Mádî Kèdòpási poòo, nà Mádî Màkitàdàà kóóó, neèhi é hédí-nà o kpíidokú. ²⁶ K'ó déhá o màa, k'òò dapànn ò de dósí-ko neèhi ò hédí-nà. K'ó caka o màa è yò: N màa, ñte a bíitá.

²⁷ K'ó yíi caka ye dapànn è yò: Ñte a màa. É cɛ̀ɛ̀-à ye kú daadí,

U
meheká 22:19.

^u19:24 Dentá-nà néyènci pòkàta

k'yèè dapànn é tódá Mádîi óò kònà o h̄j̄ta.

Sèsî kúmú

Dentá Màtíyèè 27.45-56; Mádíkì 15.33-41; Dúki 23.44-49

²⁸ Ye kú dàhàka, Sèsî há de yáá-ma è yò niìi weñni cɛnà-á-ma sàmà, k'ó wedá yè kó h̄imá kà Weèdi wemà memà é p̄aná, k'ò yò: N̄éyàakú-dà n káá.

²⁹ Còta tàc̄t̄a-dà há de péé ye pesá, kà dif̄f̄f̄ naàkpráñkpànni tà s̄únà. Kà sósipa é s̄ɛ̀w̄a c̄ebùti ye dif̄f̄f̄ naàkpráñkpànni meheká, é tì bowá tesá pà toò-sa ìsópù d̄èekú é h̄éhina-h̄j̄ o nùdi. ³⁰ Ò nì d̄empáa-ma é yò, è yò: Niìi weñni cɛnà-á-ma. Ye wòni é s̄íná o yudí é t̄j̄ta.

Sóso kp̄éi kpañni Sèsî p̄ñdikú

³¹ Yè de h̄j̄ta ye daadi-dà s̄ésí, k'yè kó wentá damuhipàdi. S̄uwífupa kp̄ém̄ma há de pú kp̄èi pà kp̄éi-pa w̄ònti é n'kaa kp̄íid̄ecí h̄ínka, m̄ì tee-sá ye kú damuhipàdi de h̄atà-á-ma t̄òka. Ye kú kp̄émú, kà pá taá é c̄ohà Pidàti è yò ó héé kà pá b̄ósi pà kp̄éi-pa kp̄íid̄ecí h̄ínka tàka, é n̄éé c̄uhina-ní pa w̄ònti. ³² Kà Pidàti é pà p̄ā nùdi. Ye wòni, kà sósipa é yíí é taá ye n̄ipa pà de péè é kp̄éi-nà-pa Sèsî kp̄íid̄ecí h̄ínka pesá, é t̄èi é b̄ósi c̄ecedó tàka, é yò è h̄in mema d̄èèdo kp̄éeká. ³³ Pà t̄antà-ma Sèsî pesá, é n'h̄j̄ta ò cem̄ yò kp̄íipú. Ye kú kp̄émú-dà tee pà de pú b̄ósi-má o kú tàka. ³⁴ K'yèè sósip'òòc̄j̄ é kp̄éi Sèsî p̄ñdikú kpañni é duùta-ho, kà h̄ima nà n̄émá é wudí-ní ye pesá n'èe pesá. ³⁵ M̄èh̄n̄ d̄éhà-ko ye p̄ām̄à n'òò n̄ònci, mení-dà mà cakú. O m̄ónn̄ m̄èe yáá-ma è yò

ò cakú-sa yòn bemú-dà. W'èè cakú è kpèi ne m̀e tè yè n'dań-ma.
³⁶ Yè paà mema kú bookú, yè kó h̄impú-dà kà Weedi wemà memà
é pańá: Pà pú kó pódá o k̄j̄j̄di n̄ic̄j̄ni. ³⁷ Weedi pòkàta meheká, pà
tùmà wàtà béékú tókú è yò: Pà kó wáńtá-ma pà kp̄j̄i-ko kpańni.

Sèsî dánáma

Dentá Màtíyèè 27.57-61; Mádíkì 15.42-47; Díkì 23.50-56

³⁸ Ye kú dàhàka, kà Sòséfù Àdìmatèè yotí kóoó é t̀eni c̄hà Pidátì
nùdi è k'ó tódá Sèsî ẁ̀nku é taá kù dáná. Ye Sòséfù de yòn Sèsî
dapànn-dà sòsòma meheká, mì tee-sá ò de wani-í-ma Sùwífùpa
kp̄m̄ma. Kà Pidátì é teha, k'ó kù tódá é kù k̄hàna. ³⁹ Kà
Nìkòdèm m̀ènn de taá-ko daadí yèni Sèsî pesá yèńka, m̀e tè
t̀eni, è toó-ní t̀udàak̄kadáko, kà p'òò paà-nà tecí pà toò-ci mìfì
nà àdòwèsì. Ye t̀udàdé ỳ̀̀humú de ỳ̀̀-ó-ma k̀dòòpa p̀̀taa
kp̄émá. ⁴⁰ Pa déèdi, kà pá tódá Sèsî ẁ̀nku é kù paà t̀udàdépa, é
ỳ̀ è kù f̀j̄n péńcí é n'yòná Sùwífùpa h̄j̄ h̄impú é neé dáná kp̄iò.
⁴¹ Tená yèdi-dà h̄j̄ de péé b̀èmb̀èni pà de kp̄j̄i-di Sèsî, ni meheká
kà kp̄iíf̄j̄kú p̀nkú péé, kà pà mum pú kù tàà kp̄iò daadí yèni.
⁴² Ku kú meheká-dà pà de taà-ma Sèsî ẁ̀nku, mì tee-sá kù de
t̀sì-nà ye pesá-dà, kà damuhipàdi tùmà hàn.

20

Sèsî yáńtáma

Dentá Màtíyèè 28.1-10; Mádíkì 16.1-8; Díkì 24.1-12

¹ Yàdi káńyèńfa p̀d̀p̀d̀di, kà Mád̄f̄i M̀k̀itadàa yotí kóoó é ỳd̀á é
taá ye híúdi pesá. K'ó t̀èi è h̄j̄tà t̄j̄j̄di m̀èni de h̄j̄i-dí ye híúdi
nùdi h̄j̄tà. ² K'ó cocí é taá déhá Sìmó-Píyèè nà Sèsî dapànn toòò ò

de dósí-ko, é pà caka è yò: Pà dèdà ti Teó wǎ̀nku híúdi meheká, ti m̀e pú yáá pà kù tàà-yà.

³ Píyèè n'èe Sèsî dapànn tɔ̀ɔ, kà pá yeèni é taá ye híúdi pesá. ⁴ Pa déèdi, Kà pá n'cokù è kɛhedi, k'yèe Sèsî dapànn tɔ̀ɔ é hanci Píyèè é tantá ni pesá. ⁵ K'ó tèi boí é dentá ye híúdi meheká, é déhá péncí kà cì dɔ́ teŋka, w'áá pú dúú. ⁶ Kà Sìmó-Píyèè òò n'tù-ní, é t̀eni dúú-ho ye híúdi meheká, é déhá ye péncí kà cì dɔ́ teŋka, ⁷ nà kùdáapéita pà de pɔ̀-ta o yudí kà tà pɔ̀-ɔ̀ è dɔ́ ta kú békà. ⁸ Ye wòni-dà ye Sèsî dapànn m̀ènn de cedí tantá-ko-ní híúdi pesá, m̀e té dúú-ma. K'ó déhá mì de paà-sa, é taàa o dandaní è yò ò yáántà. ⁹ Sèsî dapàmma de mum pú bantà wemá pà wàtà-ma Weèdi pòkàta meheká è yò ò yònà è yáántà-ma kpíipa meheká. ¹⁰ Ye kú dàhàka, kà pá fitá pa déèdi é kòn.

Sèsî fodà M̀dî M̀kìtàdàà yotí kooó

Dentá M̀tíyèè 28.9-10; M̀díkì 16.9-11

¹¹ Kà M̀dî M̀kìtàdàà yotí kooó menn é cántà è nèhi è hédí-nà ye híúdi è kòn. K'ó n'kòn, é boí é dentá ni meheká, ¹² é déhá Weèdi tɔ̀ntɔ̀ndipá pàdéé kà pà báá nempéiti è kàdi Sèsî wǎ̀nku de dɔ́-sa. Òcɔ́ o yudí de dɔ́-sa, tɔ̀ɔ o tàka béka. ¹³ Kà p'òò béka è yò: Pooò fɔ̀n, baà tee k'à kòn? K'ó pà tɛná è yò: Pà dèdà n Teó wǎ̀nku-dà híúdi meheká, n m̀e pú yáá pà kù tàà-yà.

¹⁴ Ò weè-ma mema é yò, é fitá é déhá Sèsî k'ò nèhi, w'áá p'òò bantà. ¹⁵ Kà Sèsî òò béka è yò: Pooò fɔ̀n, baà tee k'à kòn? A penti wodà?

Ye pòò menn de maàhu è tonà m̀ènn púsí-ko-dà ye tená yèdi, ye

kú kpémú-dà tee k'òò caka è yò: Dakpènn, kà fún-dà tódà o wònku, k'á n caka a kù hínà-sa ká n taá kù tóó-ní. ¹⁶ Kà Sèsî òò yíí è yò: Màdî! K'ó fitá Sèsî béka òò wéé-nà Hèbùdéèdi è yò: Dàbùnî, mîi kpèi é n'yò-sa n Dakpènn.

¹⁷ Kà Sèsî òò caka è yò: Dá n pín, mîi tee-sá n mum pú òò n Báàa pesá. Àmá, tòta é taá caka n kúcàpa è yò: N dikidi n Báàa béka-dà mènè mèè té yòn-ko ne Báàa, n Weèdi béka mènè mèè té yòn-di ne Weèdi.

¹⁸ Ye wòni, k'yèè Màdî Màkitàdàà yótí kóó é taá caka Sèsî dapàmma ye wemá è yò: N déhà-á-ma ti Teó. K'ó pà caka òò cakáà-sa-ní.

Sèsî fodà o dapàmma

Dentá Màtíyèè 28.16-20; Mádíkì 16.14-18; Dúkì 24.36-49

¹⁹ Ye yàdi yookú è h̄t̄à o dapàmma tíkà h̄j̄t̄à t̄àc̄t̄à kú meheká kà còuka dásí, mîi tee-sá pà de wani Sùwífùpa kpèmma-dà. Kà Sèsî é tènì neèhi pa còhòka é pà òwa è yò: Wèèdi é ne m'péé-nà!
²⁰ Ò pà òwàà-ma mema é yò é pà beka o n̄hi n'òò p̄ndikú. K'yé pà naaka dédéí nà pà déhà-ma kpémú Teó. ²¹ Kà Sèsî é t̄úmá pà òwa è yò: Wèèdi é ne m'péé-nà! É n'yònà n Báàa n t̄onkáama-ní, ma kú bookú-dà n mèè té ne t̄onti-má. ²² Ò wèè-ma mema é yò, é fuùda yamú pa h̄n̄ka é pà caka è yò: T̄anta-nà Weèdi Sèdi! ²³ Ne kó búta-pa kú s̄iima dàhàka, Weèdi kó mà pà dèda-á-ma. Kà ne mèè yeé-pa kú s̄iima dàhàka bútáma, nì pú kó mà pà dèda.

Sèsî k̄j̄-nà Tòmáà o dandankòt̄i h̄n̄ka

²⁴ Yè de h̄t̄à Sèsî t̄òt̄ondipá p'òòc̄, Tòmáà, pà toò-ko kpékàta de

pú péé-nà o tɔ̀pa Sèsî de pà foò tɔ̀n wòni. ²⁵ K'òo tɔ̀pa óò caka è yò: Ti déhà-á-ma ti Teó.

K'ó pà tɛ́ná è yò: Kà mmí pú déhà pɔ̀ntipa bòka o nòhi é taàa n hámbíifá ka meheká, é déhá o pɔ̀ndikú bòdi, é taàa n nòku ni meheká, n pú kó n'dań è yò ò yáńtà.

²⁶ Kàyeèho òcɔ̀ kú dàhàka, kà Sèsî tɔ̀ntɔ̀ndipá é tɔ̀má tíká ye hɔ̀ta meheká kà Tòmáà yè péé ye kú daadí. Kà Sèsî é tɛ̀ni neèhi-hɔ̀ pa còhòka k'yèe hɔ̀ta còka dá-dásí nà pencí, k'ó pà dɔ̀wa è yò: Wèèdi é ne m'péé-nà! ²⁷ Ye kú dàhàka, k'ó caka Tòmáà è yò: Códí n nòhi. Baá a hámbíifá hi bòka meheká. Deèe-ní a nòku. Baá n pɔ̀ndikú bòdi. A koò dá n'yòh dandankóòti yaàn, ní n'dań.

²⁸ Kà Tòmáà óò tɛ́ná è yò: N Teù, n Weèdi!

²⁹ Kà Sèsî óò caka è yò: A n déhà-pu kpémú-dà tee k'à dań è yò n yáńtè-è? Yé n'nadi mèm̀pà dań-pa è pú n déhà!

Mìi tee-sá kà pá wàhà pòkàtá mentá

³⁰ Sèsî de tɔ̀má paà-á-ma pɔ̀ntápaáma tɔ̀ma dóòdi o dapàmma yìhika, àmá pà pú mà wàhà pòkàtá mentá kú meheká. ³¹ Wemà mèm̀mà péé-mà ta mehekà, pà mà wàhà è kpèi né bantá-ma è yò Sèsî-dà yòh Kídísì, Weèdi bíitá. Kà ne taà ne dandaní o híńka ne kó dé́tá-ma fòumu n'òo yèdi.

21

Sèsî fodà o dapàmma pàyehe

¹ K'yé paá daàka cɛ́masí, kà Sèsî é tɔ̀má beka o cɔ̀di o dapàmma kà pà péé Tìbèdìyátí yɔ̀tí baàdi nùdi. Nte o de pà bekáama kú bookú o cɔ̀di: ² Kà Sìmó-Píyèè, nà Tòmáà pà tɔ̀má toò-ko

krékàta, nà Nàtànàyédì Kànáà yotí kóóó, k'yèe yotí péé Kàdidèè tempáàku meheká, nà Sèbèdèè bíhí hídéé, nà Sèsî dapàmma tòpa pàdée, pa weñni kà pà péè è péé. ³ Kà Sìmó-Píyèè é pà caka è yò: N kódí ménápu-dà. Kà p'òò téná è yò: Tĩnti mètékà, ti k'áa neñta-á-ma.

Kà pá yídá é taá òsi hààpu é kahá, àmá ye yèñka ka weñni pà pú cèé yècèé. ⁴ K'yé n'wekàta-ní, kà Sèsî é tènì é neñhi ye baadi nùdi, àmá o dapàmma pú bantà è yò mení-dà. ⁵ K'ó pà béka è yò: N bíhí-nà, ne pú káá numbíitá?

Kà p'òò téná è yò: Àà, ti pú káá.

⁶ K'ó pà caka è yò: Kántá-nà káncìmu ne heuma, ne kó cèé-ma. Kà pá mù kántá, é cèé numbíhí sàma móma, é heka pà kó mù dèna-má-ní néemá meheká. ⁷ Ye wòni, kà Sèsî dapànn ò de dósí-ko é caka Píyèè è yò: Ti Teó-dà.

Sìmó-Píyèè yèkaà-ma mema, é tùmá bádí o tókesàdi ò de bátà-di è kó méná, ye wòni é fékádá é cèèda néemá meheká. ⁸ K'yèe dapàmma tòpa é tóní n'èe hààpu baadi nùdi, è yòñ-ní ye káncìmu, kà mù súnà numbíhí, mù tee-sá pà de pú nátà-nà ni nùdi sàma. Ye tantànni de yòn métídidipa kòta kpéemá-dà. ⁹ Kà pá cútá-ní teñka, é déhá ye pesá pèé, nà hamú kà numbíitá còmú mu hínka. ¹⁰ Kà Sèsî é pà caka è yò: Deèe-nà-ní numbíhí ne cèé-hi kú meheká.

¹¹ Kà Sìmó-Píyèè é òsi ye hààpu meheká é yòñ ye káncìmu é mù dèna-ní kpeedi, kà numbíisàhi kòta nà púnùm nà hitàa péé mu meheká. Nà mù de súnà-mà kú bookù, mù de pú cétà. ¹² Kà Sèsî

é pà caka è yò: Yàní é dii-nà! O dapàmma, p'òòcɔ̀n de pú cɔ̀nà kunnò̀nfa òò béka menn héé-ko, mì tee-sá pà de bantà-á-ma è yò Teó-dà. ¹³ Ye wòni, k'ó hétá é tóó pɛ̀ɛ̀ òò pà totá, é yíí tóó num̀bíitá è m̀e té tà pà totá. ¹⁴ Tàáma-dà de deè Sèsî de bekú-ma o cɔ̀ɔ̀di o dapàmma, n'òò yántà-ma-ní kpíipa meheká.

Sèsî nà Píyéè.

¹⁵ Pà dii-má é yò, kà Sèsî é béka Sìmó-Píyéè è yò: Sìmó, Ìsáà bidà, a n dósí-dà é hatá-nà tɔ̀pà mɛmpà?

Kà Píyéè òò tɛ́ná è yò: Àà n Teù, a yáá-ma è yò m'a dósí.

K'òò caka è yò: Ní n'wisí n hɔ̀ɔ̀bíiká!

¹⁶ K'ó tùm'òò béka déema è yò: Sìmó, Ìsáà bidà, a n dósí-dà?

Kà Píyéè òò tɛ́ná è yò: Àà n Teù, a yáá-ma è yò m'a dósí.

Kà Sèsî òò caka è yò: Ní n'wisí n hɔ̀ci!

¹⁷ K'òò béka tàáma è yò: Píyéè, Ìsáà bidà, a n dósí-dà? Kà Píyéè yàma é cɔ̀ha n'òò de tùm'òò békú-ma tàáma k'òò dósí.

K'òò tɛ́ná è yò: N Teù, a yáá-ma niìi wehni, è yáá è yò m'a dósí.

K'òò caka è yò: Ní n'wisí n hɔ̀ci! ¹⁸ Bemú-dà m'a cakú-ma, a de

yòn tɛ́n wòni dapànn è té cɛ̀úwá a cɔ̀ɔ̀di-dà a nawò̀nfa é taá a kpèi-ká béka. Àmá, a kó kpé́n tɛ́n daadí, a kó yoòda-á-ma a ǹhi kà tɔ̀ò òcɔ̀n é fà n'aa cɛ̀úwá, áa tanà a pú kpèi-ká béka. ¹⁹ Ò de weè mema, è kpèi é beka Píyéè kó kpíi-pu kúmú kú bookú-dà é wekàna Weèdi yèdi. Ye kú dàhàka, k'ó caka Píyéè è yò: N tùna!

Sèsî n'òò dapànn ò de dósí-ko

²⁰ Kà Píyéè é fitá é déhá Sèsî dapànn ò de dósí-ko k'òò tùn-ní pa dàhàka. Mení-dà de bíkádà o cɔ̀ɔ̀di Sèsî béka pà yon tɛ́n daadí

óò béka è yò: Ti Teù, woò k'áa yeda? ²¹ Píyèè ò déhà-ma, é béka
Sèsî è yò: Menñ menn tá n Teù, baà k'òò tènì?

²² K'òò téná è yò: Kà n dósí ó n'fòù háá ká n yó tóní bad'àà déhà?
Fún, ní nà n tùn! ²³ K'yèè wemá é cemá pidá mèm̀pà de dań-pa
Sèsî còhòka, kà pà tonà ye kú dapànǹ pú kó kpíí. Sèsî há de pú
hìn: Ò pú kó kpíí. Àmá, ò de yò: Kà n dósí ó n'fòù háá ká n yó
tóní bad'àà déhà?

²⁴ Ye dapànǹ mónǹ-à há cakú ye wemà, menñ-à mèe tùmà mà
wàhaà. T'aá yáá-ma è yò ò cakú-sa yòn bemú-dà.

Wemá k̀̀di

²⁵ Sèsî de tùmà paà-á-ma niìi tòsà dósí. Kà pà de k'èè wàhà
yèc̀ yèc̀, n maàhaà fò̀kù wennì de bá neé é toó ye p̀kàhi.

Yeèwekànamá Ìsáà p̀kàta kpéemá

Bateó *Seigneur (pour Dieu le Père)* *Ìsáà 12.13 :*

Naàteñni meheká, ye yèdì takù nì yàdo-dà. Memá-dà m̀e té deè nà Sùwífupa pesá. Àmá, Weèdi múnáma p̀kàta kpènta nà pànta meheká, Báàa Weèdi c̀j̀di-dà pà yún-má Bateó. Sùwífupa-dà de nì yún Weèdi è kpèi é yentá ni yèdi m̀nní-dà Kóyò.

Bètànî *Béthanie* *Ìsáà 1.28 :*

Ye yèdì takù bèmbèka kàdéé-dà Ìsìdàyèdì teñka meheká Sèsî ẁni:

- Cecemá, nì takù yotí Dàsáa n'ò pot̀pa de péé-ti kú meheká-dà, kà tì hédí-nà Òdífuna taàdi. Mentí nà Sèdisadèm ye tantànni de yòn kídòmétídipa pàtaà-dà (Ìsáà 11.1,18).
- Dèèma, nì takù bèmbèni-dà kà nì péé Sùùtèè kónsòidi. Ìsá-Bàtísi de péé-di kú meheká-dà è cómù nìpa. Ye bèmbèni de péé Sùùtèè kónkú hínkà békàma-dà. Sèsî de kó n'kó yò o tomú é taá-sa-dà, è pú kpèi é n'tósi-nà Sùdèè tempáaku (Ìsáà 10.39-40).

Dèfítipa *Lévites* *Ìsáà 1.19 :*

Ye yèdì takù Dèfí yaabíiká-dà, Sàkópù bíitaáta (Cetáma 29.34). Menká-dà Weèdi de takadà-ma é kà cená ni kpémú, kà kà kó m'pakú ni tomú ni h̀ta meheká.

Ka toná de yòn cemá d̀di-dà:

- Menká-dà de púsí Weèdi f̀kú,

- Menká-dà de tempú-nà d̀h̀h̀ka yàmma pa t̀nà wèni meheká.
- Menká-dà de t́dí Ìsìdàyé̀dìpa Weèdi c̀ku meheká.
- Menká-dà de sí Ìsìdàyé̀dìpa.
- Ka t̀mú t̀mú-dà de héé ká m'biòhàni Weèdi wemá.

Ànòò mèe té de yòn Dèfí yaàbíídí-dà, kà d̀h̀h̀ka yàmma yòn Ànòò yaàbííká.

F̀j̀j̀ká kúúdi *Fête des huttes/Tentes/Tabernacles* *Ìsáà 7.2 :*
 Ìsìdàyé̀dìpa kúusàdi nìc̀j̀ni-dà, M̀yísi kpé̀ntinùka h́n pá n'yànku-má. Pà mèe nì yànku benní nà benní. Pà de h́ nì n'yànku kà pa yàma naa-á-ma mì tee-sá, pa dití de h́ n'ỳò dúúpu-dà pa h́h́ meheká. Pa de h́ ṕnà f̀j̀j̀nà-dà é n'wentí na meheká é n'ỳòn kàyeèho òc̀ é kpèi é dènta pa yàpa de wentí-ma f̀j̀j̀nà meheká càwenkú meheká é n'ỳòn beeká púnàhì. Pà de h́ nì yànkà é n'ỳòn daàa kàyehì-dà yoo kàni.

F̀ò̀ku / pemá *Monde* *Ìsáà 1.9 :*
 Weèdi wemá meheká, kà pà wei f̀ò̀ku wemá, yè káá cakàma d̀óòdi-dà:

- Kù kó neé-ma é n't̀k̀ Weèdi paà-sa wèni k'yè péé tèka nà h́nka (Ìsáà 1.10; Nèyè̀nci 50.12)
- È kó neé é n't̀k̀ tèka c̀òòdi (Ìsáà 1.9)
- È kó neé é n't̀k̀ nìpa mèm̀pà péé-pa tèka h́nka (Ìsáà 3.16)
- È t̀m̀ kó neé é n't̀k̀ nìpa mèm̀pà pú yáá-pa Weèdi yoo niisimma (Ìsáà 12.31)

Hàdábí *Seigneur / Rabbi / maître*

Ìsáà 1.38 :

Hàdábí yòn yèdi-dà kà nì káá cakàma màtàḡ Sùwífùpa pesá:

- Pà de nì kḡnì mènèn yòn-ko-dà biḡhànakó sàò.
- Pà túmà de nì yún-ú-ma mènèn yòn-ko yañfòùma yaḡmma
- Kà nìi yòn niisào, kà pà mèe té nì n'òò yún.

Hḡḡbíidí *Agneau*

Ìsáà 1.29 :

Ìsá-Bàtísi-dà de yí Sèsî è yò Weèdi hḡḡbíidí mènì dèù-di nìpa sḡḡma. Ò de ò yí mema è kpèi é n'yò Sèsî kḡḡ o cḡḡdi Weèdi è kó hédá kà p'òò paḡ dḡhḡdi k'ó deèda nìpa sḡḡma.

Ye yèdi kpèi é n'yò nà hèbùdéèdi Kóyòò pàà pàásuumá. Nì takù nìpa dójódi-dà Pòkàpàntàda meheká:

- Ìsá-Bàtìsì. Pà de denà óò n'yún Ìsáà-dà. K'ó cetá nìpa cóntáma, kà p'òò pàà Bàtìsì mìì kpèi é n'yò-sa cóntáko. Ò de yòn Weèdi weténáko mènèn dǎhaà-ko-dà còku Sèsfi kpémú. Mení-dà de cakú nìpa è yò pá penta fòumu é fitá Weèdi béka (Ìsáà 1.6-36).
- Ìsáà, Sèbèdéè biitá, Sàákì kúcàa, k'ò de yòn Sèsfi tontondipá pfi-pàdéé p'òòcǔ. Mení-dà wǎhaà Ìsáà wenaamá pòkàta, é wǎhà Ìsáà pòkàhi hitǎàka é yídá é wǎhà Bekàma pòkàta. Pà màhu è yò tontondikó Sèsfi de naanà-ko, kà Ìsáà wei o wemá o pòkàta meheká yòn o mónn-dà. (Ìsáà 13.23; 19.26; 20.2)
- Ìsáà, pà de tùmà pǎi-kó yèdi è yò Mádiki. O màa-dà de yeí-nà Bànàbási. Ò de nǔò-nà Pódi o Weèdi wemá cakàma cǎnku cecekú meheká-dà. Mení-dà wǎhaà Mádiki pòkàta (Tóná pòkàta 12.12; 13.4-13).
- Ìsáà yoo Sònási, Sìmó-Píyéè báaa. Menn, o yèdi cǔjǔdi-dà pà ti cakàa-ma pòkàta meheká (Ìsáà 1.42; 21.15-17).
- Ìsáà, k'ò yòn dǎhàdi kpènn Ànì, hǔjǔtà kóoó (Tóná pòkàta 4.6).

Kàdidèè baàdi *Lac de Galilée*

Ìsáà 6.1 :

Baàdi-dà kà nì péé Kàdidèè tempáaku meheká. Páaku tókú Weèdi pòkàpànta meheká, pà nì yún Tìbèyáádi baàdi-dà yoo Sènèsàdétì baàdi (Dúkì 5.1; Ìsáà 21.1). Baàsàdi mónn-dà kà ni ðeumú yòn

kìdòmétìdìpa 21, kà ni peèkamú yòn kìdòmétìdìpa 11. Sùtèḗ kónkú nì pṭà-á-ma.

Sàkópù *Jacob* **Ìsáà 4.5 :**
Sàkóbù de yòn Ìsáákì nà Hèhèbèkàà bíitá-dà, k'òo báaa kpènn héé Àbààháàm. O kúpùèyo yèdi-dà de deè Èsàyúù. Pà de yòn kpékahí-dà. Sàkópù-dà pà de tùmà yún-má Ìsìdàyédi, Weèdi-dà mèe de ò pḗi ye yèdi. Mení-dà kṣṣ o yèdi Ìsìdàyédìpa bookú è yòn pa nahàti pî-tidéé yàdo.

Sàmàdîpa *Samaritains* **Ìsáà 4.7 :**
Sàmàdî tempáaku yaṁma-dà pà toò-ma Sàmàdîpa. Ye tempáaku péé Kàdidèè kpékú nà Sùdèè kpékú cḥàka-dà. Sàmàdîpa bookú de wḗta-á-ma. Pà de dṁnkúma Weèdi de pú péé-nà Sùwífùpa kpéemá. Pà de dṁnti Weèdi taḗdi pà toò-di Kàdisím hínka-dà, è ceí Mòyísi tṁò tèmmá-ní. Sùwífùpa de pú tókàni Sàmàdîpa mì tee-sá pà de pà yṣí-ma è pà dṁi niisṁma (Ìsáà 4.9). Ye kú paḗmà de péé nà pa yààpa wòni-dà.

Weèdi hṣṣta *Temple* **Ìsáà 2.19 :**
Sùwífùpa weèdṁpu hṣṣta sàta-dà kà tà de péé Sèdisàdém yṁtí meheká. Pà de kòdì-sa-dà è pḗkú dḥàka Weèdi kpémú. Ye pesá-dà pà de yaṁku-má pa kúùka. Tà de káá múnàna nàtaḗ-dà: Poòpa kùcṣ, daapá kùcṣ, dḥàka yaṁma taḗku. Mèmpà pú yòn-pa Sùwífùpa de pú yònà é dúú na kùcṣkù. Kà pá maá tókú é yéntá ye Weèdi hṣṣta. Menku, Sùwífùpa nà mèmpà pú yòn-pa

Sùwífùpa de kó neé kù dúú-ma. Ku kú meheká-dà Weèdi kpé̄ntinùka bihànapá de bihànì-ma. Ye Weèdi h̄j̄ta m̄ntá meheká, pà de çakanà kùdàasàpu-dà kà mù tookú bèmbè̄nwentí nà bèmbè̄nwentí m̄nní. Bèmbè̄nwentí meheká pà de h̄j̄ dúú ká̄nyè̄nfa-dà nà yohokú é pāná t̄dàawunáko d̄hàdi. Bèmbè̄nwentí m̄nní meheká, d̄hàka kpé̄nn-dà de h̄j̄ dúú benni meheká màc̄j̄ é pāj̄ d̄hàdi niku wēnni s̄j̄ma kpémú.

Weèdi wemá bihà-nàm̄ni *Synagogue* *Ìsàà 16.2 :*

Ye yèdi takù nàm̄ni Sùwífùpa de peèku-dí kú meheká-dà è d̄n̄ Weèdi, è kàn Weèdi wemá. Pà de pú pakú n̄tí d̄hàka ni meheká é n'yònà pà de h̄mpú Weèdi h̄j̄ta meheká Sèdìsàdè̄m. Pa yotí bá mèn̄ti dèè-ti de káá-ma ye nàm̄ni-ní. Nii d̄ó̄di-dà pà de tumà pakú-ma ni meheká:

- Pà de h̄j̄ deen néyè̄nci é duntà Weèdi ni kú meheká-dà.
- Pà de kān Weèdi wemá ni meheká-dà.
- Pà de bihànì Weèdi kpé̄ntinùka ni meheká-dà.
- Pà de sídí-ma n̄pa ni meheká (Ìsàà 9.22; 12.42).
- Ni kú meheká-dà pà bihànì pa bíhí hì kó h̄imá é yādá feèda hi c̄j̄di.

Nàm̄ni bá mèn̄ti dèè-di de káá-ma ni kpé̄nn nà dehèpa t̄òpa mèm̄pà de ò tempú-nà-pa ni púsíma.

Yó̄dàko *Consolateur* *Ìsàà 14.16 :*

Weèdi wemá meheká, ye yèdi takù nido a yún-kó-dà è yò ó yānì áa tempa-nà yoo ó yānì é yeda a kpémú. Ye kú kpémú-dà tee

wòni nìc̣ kà pà té nì téná è yò « Yedàko » (Ìsáà pòkàc̣ecetá 2.1).
Nì ṭakù Weèdi Sèdi-dà. Mení-dà dehú Weèdi kpémú ti fòùmu
mehéká. Nì ti békú Weèdi kpèi-sá-dà, è ti bihàni, è ti teh, è ti
túdí. Mení-dà békú nìpa pa yetáka Weèdi còku mehéká (Ìsáà
14.16; 15.26). Ìsáà wàhaà-hi pòkàhi mehéká-dà a kó neé déhá-ma
ye yèdi.